

RYNEK OWOCÓW I WARZYW

stan i perspektywy

P Ó Ł R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 2956-5413

**ANALIZY
RYNKOWE**

Redakcja naukowa
Bożena Nosecka

GRUDZIEŃ 2024

REDAKCJA NAUKOWA RYNKU OWOCÓW I WARZYW:

dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ PIB

AUTORZY:

dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ PIB (IERiGŻ PIB)
dr hab. Mariola Kwasek, prof. IERiGŻ PIB (IERiGŻ PIB)
dr hab. Iwona Szczepaniak, prof. IERiGŻ PIB (IERiGŻ PIB)
dr inż. Łukasz Zaremba (IERiGŻ PIB)
mgr Anna Bugała (IERiGŻ PIB)
mgr inż. Weronika Czerwińska (IERiGŻ PIB)
mgr inż. Tomasz Smoleński (IERiGŻ PIB)

RECENZENT:

dr hab. Łukasz Ambroziak, prof. IERiGŻ PIB

Oceny i komentarze prezentowane w *Analizach Rynkowych* są opracowywane na podstawie najlepszych, sprawdzonych źródeł informacji i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w publikacji, należy podać źródło.

Cytowanie: Nosecka, B. (red.). (2024). *Rynek owoców i warzyw. Stan i perspektywy*. Nr 65. Analizy Rynkowe. IERiGŻ PIB.

Symbole użyte w tabelach mają następujące znaczenie:

. (kropka) oznacza brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej

lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe

– (półpauza) oznacza, że zjawisko nie występuje

x (mała litera iks) informuje, że wypełnienie rubryki ze względu na układ tablicy jest niemożliwe

Publikację sfinansowano ze środków MRiRW w ramach umowy DIW.ib.070.12.2024.

ISSN 1231-2584 (druk), ISSN 2956-5413 (pdf); ark. wyd. 5,9

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Ekonomiki Gospodarstw Rolnych
i Ogrodniczych IERiGŻ PIB
Kierownik Zakładu: dr inż. Marek Zieliński

WYDAWCA: Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
Państwowy Instytut Badawczy, <http://ierigz.waw.pl/>
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa; tel. (22) 505 45 18; e-mail: ierigz@ierigz.waw.pl
Projekt okładki i skład: Leszek Ślipski
Korekta i druk: Dział Informacji i Wydawnictw IERiGŻ PIB

Spis treści

<u>Reasumpcja</u>	3
<u>Summary</u>	4
I. <u>Owoce</u>	6
1. <u>Rynek w UE</u>	6
mgr inż. Weronika Czerwińska, dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ PIB	
2. <u>Rynek w Polsce</u>	8
2.1. <u>Produkcja</u>	8
dr inż. Łukasz Zaremba	
2.2. <u>Przetwórstwo</u>	11
dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ PIB, dr hab. Iwona Szczepaniak, prof. IERiGŻ PIB	
2.3. <u>Handel zagraniczny</u>	16
mgr Anna Bugała dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ PIB	
2.4. <u>Ceny detaliczne i spożycie</u>	23
dr hab. Mariola Kwasek, prof. IERiGŻ PIB	
II. <u>Warzywa</u>	27
1. <u>Rynek w UE</u>	27
mgr inż. Weronika Czerwińska, dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ PIB	
2. <u>Rynek w Polsce</u>	29
2.1. <u>Produkcja</u>	29
mgr inż. Tomasz Smoleński	
2.2. <u>Przetwórstwo</u>	32
dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ PIB	
2.3. <u>Handel zagraniczny</u>	33
mgr Anna Bugała	
2.4. <u>Ceny detaliczne i spożycie</u>	40
dr hab. Mariola Kwasek, prof. IERiGŻ PIB	
<u>Aneks</u>	44

Według wynikowego szacunku GUS-u z grudnia, zbiory owoców w Polsce w 2024 r. obniżyły się w porównaniu z rokiem poprzednim o 14% do 4,2 mln ton. Spadła produkcja niemal wszystkich gatunków, a najbardziej zmniejszyły się zbiory wiśni (o ok. 35%), porzeczek czarnych (o 26%), czereśni (o 26%) oraz śliwek (o 25%). Produkcja jabłek spadła o 13% do ok. 3,4 mln ton. W ostatnich dziesięciu latach niższe były zbiory tych owoców w 2017 roku. Spadek plonów i zbiorów owoców spowodowany był niekorzystnymi warunkami pogodowymi niemal w całym okresie ich wegetacji. Zbiory warzyw gruntowych pozostały na poziomie 3,8 mln ton. Zwiększyła się produkcja: cebuli, pomidorów, warzyw dyniowatych i kukurydzy, a obniżyła się: kapusty, marchwi, ogórków, kalafiorów, buraków i selerów. Zbiory warzyw spod osłon wzrosły z 1,3 do 1,4 mln t, a decydujące było zwiększenie zbiorów pomidorów. Według oceny IERiGŻ PIB w krajach UE w 2024 r. produkcja owoców była mniejsza niż w roku poprzednim o 1,4 mln t i wyniosła 38 mln ton. Produkcja warzyw wzrosła z 60 do 61 mln ton.

Mimo niższych zbiorów produkcja przetworów owocowych w sezonie 2024/25, tak jak w sezonie poprzednim, wyniesie ok. 1 mln ton. Spadek produkcji mrożonych owoców zrekompensowany zostanie wzrostem produkcji zagęszczonego soku jabłkowego oraz utrzymaniem tendencji wzrostowej produkcji przetworów wytwarzanych z orzechów, głównie z orzechów arachidowych. O zwiększeniu produkcji koncentratu soku jabłkowego zadecyduje mniejsze od przeciętnego zużycie jabłek w produkcji 1 kg tego soku. Przewiduje się, że produkcja przetworów warzywnych zwiększy się o ok. 3% do 1,33 mln ton. Wzrośnie produkcja niemal wszystkich przetworów, w tym dominujących w ich produkcji mrożonych warzyw. Łączna produkcja soków nieskoncentrowanych, nektarów i napojów wzrośnie z ok. 2,4 do 2,5 mln ton. Trzeba dodać, że przed rozpoczęciem kampanii skupu korzystna była sytuacja finansowa

przedsiębiorstw przemysłu owocowo-warzywnego. W pierwszym półroczu 2024 r. rentowność netto, współczynnik płynności i stopa inwestowania były wyższe niż w pierwszym półroczu roku poprzedniego. Nieznacznie niższa była rentowność brutto. Wyższe były te wskaźniki (poza współczynnikiem płynności) także w przemyśle sokowniczym.

Prognozuje się, że w sezonie 2024/25 wpływy z eksportu owoców i ich przetworów wyniosą ok. 3 mld EUR wobec 2,7 mld EUR w sezonie poprzednim. Najbardziej wzrośnie wartość zagęszczonego soku jabłkowego. Większy będzie wolumen eksportu tego produktu i rekordowo wysokie będą jego ceny eksportowe. W wyniku wzrostu cen zwiększą się także, mimo obniżenia wolumenu sprzedaży, wpływy z eksportu owoców mrożonych, a także jabłek. Wzrost cen wpłynie na zwiększenie wpływów z eksportu większości pozostałych przetworów owocowych oraz owoców świeżych. W sezonie 2024/25 wartość eksportu warzyw i ich przetworów prognozowana jest na 1,53 mld EUR wobec 1,43 mld EUR w sezonie poprzednim. W wyniku spadku cen, obniży się tylko wartość eksportu cebuli. Wpływy z eksportu pieczarek i ich przetworów wzrosną z 687,9 do rekordowego poziomu 697 mln EUR. Łączna wartość zagranicznej sprzedaży owoców, warzyw i ich przetworów będzie w sezonie 2024/25 o ok. 8% większa niż w sezonie poprzednim i wyniesie 5,25 mld EUR.

Wartość importu owoców i ich przetworów prognozowana jest w sezonie 2024/25 na 3,84 mld EUR wobec 3,4 mld EUR w sezonie poprzednim. Wzrośnie wolumen, a także ceny eksportowe większości produktów. Mimo spadku rozmiarów przywozu, zwiększy się także wartość importu soków pomarańczowych – głównie soków zagęszczonych. Tak jak w sezonie 2023/24 udział owoców południowych i ich przetworów w łącznej wartości przywozu produktów tej grupy towarowej przekraczał będzie 80%. Wartość przywozu warzyw i ich przetworów

wzrośnie z 1,81 do ok. 1,9 mld EUR. Najbardziej zwiększy się wolumen i wartość przywozu pomidorów, ogórków, papryki i cebuli. Łączna wartość importu owoców, warzyw i ich przetworów (razem z pieczarkami i ich przetworami) w sezonie 2024/25 wyniesie może 5,7 mld EUR wobec 5,23 mld EUR w sezonie poprzednim. Ujemne saldo handlu zagranicznego całą tą grupą towarową zwiększyć się może z 372,6 do ok. 501 mln EUR. Pogłębi się ujemne saldo handlu owocami, warzywami (łącznie z pieczarkami), a zwiększy się dodatnie saldo handlu przetworami owocowymi i warzywnymi.

W 2024 r. wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim ceny skupu większości owoców kierowanych zarówno na rynek produktów świeżych, jak i do przetwórstwa. W skupie do przetwórstwa najbardziej wzrosły ceny skupu porzeczek czarnych, malin oraz wiśni. Wzrost cen owoców sezonowych spowodowany był zwiększeniem cen eksportowych przetworów z tych owoców – głównie mrożonek. W sezonie 2024/25 wyższe niż w sezonie poprzednim będą także ceny skupu deserowych i kierowanych do przetwórstwa jabłek, a także gruszek. Średnie ceny skupu jabłek „przemysłowych” osiągną rekordowy poziom 0,9–1 PLN/kg. Spowodowane to będzie nienotowanym dotychczas poziomem cen eksportowych produktów przerobu jabłek, głównie zagęszczonego soku jabłkowego. W sezonie 2024/25 wyższe będą ceny skupu większości warzyw kierowanych na rynek produktów świeżych i do przetwórstwa. Spadną tylko ceny skupu cebuli i kapusty. O obniżeniu cen skupu cebuli kierowanej do przerobu zadecyduje spadek cen eksportowych przetworów z tych warzyw – głównie mrożonek. Obniżą się wobec relatywnie wysokich ze zbiorów 2023 r. ceny skupu większości warzyw kierowanych na rynek produktów świeżych.

W sezonie 2024/25 utrzyma się tendencja wzrostowa cen zbytu większości przetworów owocowych i warzywnych. Przykładowo w pierwszych miesiącach sezonu (lipiec–październik) ceny zbytu

soku pomarańczowego wzrosły w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 35%, soku jabłkowego o 28%, keczupu o 36%, a koncentratu pomidorowego o 4%. W okresie styczeń–październik 2024 r. najbardziej w porównaniu z tym samym okresem 2023 r. zwiększyły się ceny soku pomarańczowego (o 27%) oraz keczupu (o 34%). Obniżyły się natomiast przykładowo ceny detaliczne ogórków konserwowych (o 9%) i dżemu produkowanego z porzeczek czarnych (o 4%).

W okresie styczeń–wrzesień 2024 r. przeciętne ceny detaliczne owoców i ich przetworów wzrosły w porównaniu z okresem styczeń–wrzesień 2023 r. o 1,1%, a warzyw i ich przetworów o 2,3%, przy wzroście cen towarów i usług konsumpcyjnych o 3,3%. Spośród owoców i ich przetworów istotnie (o 19,0%) wzrosły ceny jabłek, a w grupie warzyw i ich przetworów ceny kapusty (11,4%). Relatywnie niewielki wzrost cen wpłynął na zwiększenie spożycia większości owoców, warzyw i ich przetworów. W pierwszym kwartale

2024 r. w porównaniu z pierwszym kwartalem roku poprzedniego spożycie owoców i ich przetworów zwiększyło się o 13,2%, a warzyw i ich przetworów o 17,0%.

W całym sezonie 2024/25 ceny detaliczne mogą być istotnie wyższe niż w sezonie poprzednim. W konsekwencji nie wzrośnie znacząco poziom spożycia tych produktów.

SUMMARY

According to Statistics Poland's December estimate, Poland's fruit harvest in 2024 will decrease by 14% year-on-year to 4.2 million tons. Production of almost all fruit species fell, with the most significant decreases recorded for sweet cherries (about 35%), black currants (26%), sour cherries (26%), and plums (25%). Apple production fell by 13% to about 3.4 million tons. Only in 2017 was the harvest of these fruits lower in the last ten years. The decline in fruit yields and harvests was caused by unfavourable weather conditions throughout most of the growing season. The harvest of ground vegetables remained at 3.8 million tons. Production of onions, tomatoes, cucurbit vegetables, and corn increased, while that of cabbage, carrots, cucumbers, cauliflower, beets, and celery decreased. The harvest of covered vegetables increased from 1.3 to 1.4 million tons, mainly due to higher tomato harvest. According to IAFE NRI's assessment, fruit production in EU countries in 2024 was lower than in the previous year by 1.4 million tons, totalling 38 million tons. Vegetable production rose from 60 to 61 million tons.

Despite the lower harvest, the production of processed fruit in the 2024/25 season, as in the previous season, will be about 1 million tons. A decrease in frozen fruit production will be offset by increased production of concentrated

apple juice and continued growth in the production of processed products made from nuts, mainly peanuts. The increase in apple juice concentrate production will be determined by the lower-than-average usage of apples required to produce 1 kg of juice. Production of processed vegetable products is expected to rise by about 3% to 1.33 million tons. Output of almost all processed products will increase, including frozen vegetables, which dominate this category. Total production of unconcentrated juices, nectars, and beverages will increase from about 2.4 to 2.5 million tons. It should be noted that at the start of the buying campaign, the financial situation of fruit and vegetable industry companies was favourable. In the first half of 2024, net profitability, the liquidity ratio, and the investment rate were higher than in the first half of the previous year. Gross profitability was slightly lower. These indicators (apart from the liquidity ratio) were also higher in the juice industry.

It is forecast that in the 2024/25 season, export revenues from fruits and fruit products will amount to approximately EUR 3 billion, compared to EUR 2.7 billion in the previous season. The export value of concentrated apple juice will increase the most. Although the volume of this product's export will be higher, its export prices will also reach a record high. As a result of price increases, export

revenues from frozen fruit will rise despite a reduction in sales volume, and apple revenues will also grow. Higher prices will boost export revenues for most other processed and fresh fruits. In the 2024/25 season, the value of exports of vegetables and vegetable products is forecast at EUR 1.53 billion, compared to EUR 1.43 billion in the previous season. Due to falling prices, only the value of onion exports will decrease. Proceeds from exports of mushrooms and mushroom products will rise from EUR 687.9 million to a record high of EUR 697 million. Overall, the total value of foreign sales of fruits, vegetables, and fruit and vegetable products will be about 8% higher than in the previous season, reaching EUR 5.25 billion.

The value of imports of fruits and fruit products is forecast at EUR 3.84 billion in the 2024/25 season, compared to EUR 3.4 billion in the previous season. The volume and export prices of most products will increase. Despite a decrease in import volumes, the value of orange juice imports (mainly concentrated juice) will also rise. As in the 2023/24 season, the share of southern fruits and fruit products in the total value of imports for this commodity group will exceed 80%. The value of imports of vegetables and vegetable products will increase from EUR 1.81 to about EUR 1.9 billion. The volume and value of imports of tomatoes, cucumbers, peppers,

and onions will increase the most. The total value of imports of fruits, vegetables, and fruit and vegetable products (including mushrooms and their preparations) in the 2024/25 season may reach EUR 5.7 billion, compared to EUR 5.23 billion in the previous season. The negative foreign trade balance of this entire commodity group may grow from EUR 372.6 million to about EUR 501 million. The negative balance of trade in fruits and vegetables (including mushrooms) will deepen, while the positive balance of trade in processed fruits and vegetables will increase.

In 2024, purchase prices for most fruits, both those intended for the fresh market and for processing, increased compared to the previous year. In procurement for processing, purchase prices for black currants, raspberries, and sour cherries rose the most. The increase in prices for seasonal fruits was due to higher export prices for processed products made from these fruits—mainly frozen products. In the 2024/25 season, purchase prices of dessert apples, processing apples, and pears will also be higher than in the previous

season. Average buying prices for industrial apples will reach record levels of PLN 0.9–1/kg, driven by unprecedented export prices for apple processing products, mainly concentrated apple juice. In the 2024/25 season, purchase prices for most vegetables destined for the fresh produce market and for processing will also be higher. Only the purchase prices of onions and cabbages will decrease. The decline in onion prices for processing will be driven by lower export prices of processed onion products—mainly frozen goods. Buying prices of most vegetables intended for the fresh produce market will decrease due to the relatively high 2023 harvest.

In the 2024/25 season, the upward trend in the selling prices of most processed fruit and vegetable products will continue. For example, in the first months of the season (July–October), selling prices of orange juice increased by 35% compared to the same period last year, apple juice by 28%, ketchup by 36%, and tomato concentrate by 4%. From January–October 2024, prices of orange juice (up 27%) and ketchup (up 34%) rose the most compared to the

same period in 2023. In contrast, retail prices of canned cucumbers (down 9%) and black currant jam (down 4%) decreased.

From January–September 2024, the average retail prices of fruits and fruit products increased by 1.1% compared to January–September 2023, and of vegetables and vegetable products by 2.3%, while consumer prices overall rose by 3.3%. Among fruits and fruit products, apple prices grew significantly (by 19.0%), and among vegetables and vegetable products, cabbage prices increased (by 11.4%). The relatively small increase in prices stimulated the consumption of most fruits, vegetables, and fruit and vegetable products. In the first quarter of 2024, compared to the first quarter of the previous year, consumption of fruits and fruit products rose by 13.2%, and vegetables and vegetable products by 17.0%.

Throughout the 2024/25 season, retail prices may be significantly higher than in the previous season. Consequently, consumption of these products will not rise substantially.

1. Rynek w UE

1.1. Mniejsze zbiory owoców w UE w 2024 roku

Według wstępnych ocen produkcja owoców w UE w 2024 r. wyniosła 38 mln t, wobec 39,4 mln t w roku poprzednim. Spadek plonów i zbiorów spowodowany był niekorzystnymi warunkami meteorologicznymi niemal w całym okresie wegetacji owoców w większości krajów członkowskich. Decydujący wpływ na obniżenie plonów miały niedobory opadów deszczu i susza na większości obszarów Europy późną wiosną i latem. Upały i susza spowodowały przyspieszenie wegetacji niemal wszystkich gatunków owoców i wcześniejszy ich zbiór. W północnych krajach UE – głównie w Polsce, Niemczech i Austrii (ale też we Włoszech) w wyniku wiosennych przymrozków miało miejsce uszkodzenie zawiązków owoców i pąków na drzewach i krzewach owocowych. W wyniku niekorzystnych warunków pogodowych jakość owoców ze zbiorów 2024 r. jest gorsza niż ze zbiorów roku poprzedniego.

Zgodnie z październikowymi ocenami Światowego Stowarzyszenia Producentów i Eksporterów Jabłek i Gruszek (WAPA) zbiory jabłek w UE w 2024 r. wyniosły 10,2 mln t wobec 11,5 mln t w roku poprzednim (spadek o 11,3%). W ostatnich dziesięciu latach (2015–2024) niższa była produkcja jabłek w UE tylko w 2017 roku. Wzrosła jedynie produkcja w Hiszpanii. Zbiory odmiany Golden Delicious, dominującej w zbiorach jabłek w UE, spadły o ok. 10% do 1,8 mln t, a odmiany Gala o ok. 11% do 1,4 mln ton. Wyższe były jedynie zbiory odmian Red Delicious i Granny Smith. Według ocen WAPA produkcja gruszek zwiększyła się wobec rekordowo niskiej w 2023 r. o ok. 5% do 1,8 mln ton. Spośród krajów liczących się w produkcji tych owoców w UE, wzrosły zbiory we Włoszech (ponad dwukrotnie), we Francji i w Portugalii. Obniżyły się zbiory w Belgii, Niderlandach i Hiszpani. Produkcja odmiany Konferencja, dominującej w produkcji gruszek w UE, spadła

Tabela 1. Produkcja owoców w UE-27^a (mln t)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ^b
UE-14	32,1	33,6	32,6	33,3	32,1	31,2	31,6	31,0
UE-13	5,7	8,9	7,0	7,5	8,2	8,2	7,8	7,0
UE-27	37,8	42,5	39,6	40,8	40,3	39,4	39,4	38,0
Polska	3,2	5,1	3,9	4,5	5,1	5,4	4,9	4,2

^a bez winogron wykorzystywanych w produkcji wina

^b szacunek IERiGŻ PIB

Źródło: EUROSTAT, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database> i GUS, <https://stat.gov.pl/>

o niemal 14% do 776 tys. t, a wyższa była produkcja pozostałych owoców, w tym odmiany William BC, zajmującej drugie, po Konferencji miejsce w strukturze produkcji gruszek w UE.

W 2024 r. mniejsze niż w roku poprzednim były w UE zbiory większości pozostałych owoców – zarówno strefy umiarkowanej, jak i owoców południowych. O spadku zbiorów truskawek, wiśni, czereśni, malin, ale też śliwek, porzeczek i innych owoców strefy umiarkowanej zadecydowała niższa produkcja w Polsce. Znacznie mniejsze były też zbiory truskawek i malin w Hiszpani, wiśni w Niemczech i na Węgrzech. Mniejsza produkcja w Hiszpani, a także we Włoszech wpłynęła na obniżenie produkcji owoców cytrusowych. Ocenia się, że łączna produkcja owoców cytrusowych w Hiszpanii i Włoszech obniżyła się o ponad 10%. Spośród owoców cytrusowych najbardziej zmniejszyły się zbiory cytryn. Susza i wysoka temperatura w przeważającym okresie wegetacji wpłynęły również na obniżenie w UE produkcji arbuźów, winogron, owoców kiwi i awokado. Decydujący był spadek zbiorów w Hiszpanii, Włoszech (w tym głównie na Sycylii) i we Francji. Trzeba dodać, że na obniżenie zbiorów w Hiszpanii miała wpływ powódź, która dotknęła wschodnią część tego kraju, głównie Walencję (huragan DANA). Według wstępnych ocen w 2024 r. wyższe niż w roku poprzednim były w UE łączne zbiory brzoskwiń i nektaryn. W wyniku mniejszych zbiorów oraz wzrostu kosztów produkcji ceny niemal wszystkich owoców są w krajach członkowskich we wszystkich ogniwach łańcucha marketingowego wyższe niż w 2023 roku.

W sezonie 2024/25 mniejsza niż w sezonie poprzednim będzie w UE produkcja większości przetworów owocowych, w tym zagęszczonego soku jabłkowego, soków i konserw wytwarzanych z owoców cytrusowych i winogron, a także owoców mrożonych – głównie mrożonych truskawek, malin, wiśni i porzeczek czarnych. Ceny zbytu większości przetworów przekroczą poziom z sezonu 2023/24. W wyniku wzrostu kosztów produkcji wzrosną też ceny przetworów wytwarzanych z brzoskwiń i nektaryn (głównie konserw). Wzrost cen przetworów z tych owoców może być mniejszy niż wytwarzanych z jabłek, owoców cytrusowych czy owoców jagodowych i wiśni.

Spadek produkcji owoców i ich przetworów dotyczy też w obecnym sezonie większości krajów, liczących się w ich światowej produkcji i eksporcie. W Brazylii zbiory pomarańcz w sezonie 2024/25 będą od 20% mniejsze od relatywnie niskich w sezonie poprzednim. Jest to spowodowane niekorzystnymi warunkami pogodowymi dla uprawy owoców, w tym pomarańcz w tym kraju (upały i susza). Ponadto w Brazylii plantacje pomarańczy dotknięte są w dużym stopniu chorobami. W konsekwencji w Brazylii obniży się, wobec relatywnie niskiej w sezonie 2023/24, produkcja zagęszczonego soku pomarańczowego. Kraj ten jest największym w świecie eksporterem tego produktu. Niekorzystne warunki pogodowe wpłynęły też na spadek zbiorów owoców cytrusowych oraz zagęszczonych soków z tych owoców, głównie soku pomarańczowego w USA i Meksyku. W USA decydujący był spadek produkcji owoców cytrusowych i ich przetworów na Florydzie –

wpływ huraganów Milton i Helena. W sezonie 2024/25 spadną zbiory ananasów w Tajlandii, ale też w Filipinach, Kostaryce i Indonezji. Obniżenia zbiorów bananów w Ekwadorze nie zrekompensuje zwiększenie produkcji w Gwatemali, Kostaryce i Kolumbii. Większe będą natomiast zbiory owoców awokado (ale też winogron) w Peru i Chile. Spośród krajów będących dostawcami owoców i ich przetworów do UE i Polski istotne znaczenie ma wzrost zbiorów większości owoców w RPA i Turcji.

Obniżą się zbiory w krajach głównych konkurentach Polski w światowym eksporcie przetworów owocowych, tj. w Ukrainie i na Węgrzech (zagęszczony sok owocowy), Serbii (maliny mrożone). O spadku zbiorów jabłek w Ukrainie i na Węgrzech oraz malin w Serbii zdecydowały wiosenne przymrozki oraz susze i upały w dalszym okresie wegetacji.

Geny w obrotach światowych większością owoców i ich przetworów będą wyższe od relatywnie wysokich w sezonie 2023/24. Wyższe będą ceny na rynkach krajów członkowskich UE.

1.2. Wzrost ujemnego salda handlu zagranicznego owocami i jego zmniejszenie w handlu przetworami w UE w 2023 roku

W 2023 r. eksport zewnętrzny owoców świeżych z krajów UE wyniósł 3,55 mln t wobec 3,77 mln t w roku poprzednim. Import spoza UE zwiększył się z 13,07 do 13,43 mln t, a ujemne saldo handlu wzrosło się z 9,30 do 9,88 mln ton. W okresie I–VIII 2024 r. ujemne saldo wyniosło 7,13 mln t wobec 7,05 mln t w analogicznym okresie roku poprzedniego. W 2023 r. ujemne saldo handlu zagranicznego przetworami wyniosło 1,28 mln t i było o 0,25 mln t mniejsze niż w 2022 r. W okresie I–VIII 2024 r., w wyniku większego wzrostu importu niż eksportu, ujemne saldo handlu przetworami było o 94 tys. t wyższe niż w tym samym okresie roku poprzedniego i wyniosło 922 tys. ton.

Tabela 2. Obroty handlu zagranicznego owocami świeżymi w UE-27 (tys. t)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I–VIII 2023	I–VIII 2024
Eksport	22 427	23 612	22 805	22 910	21 717	21 264	14 134	14 390
wewnętrzny	19 691	20 292	18 847	19 023	17 951	17 713	11 904	12 241
<i>w tym do Polski</i>	1 185	1 252	1 238	1 278	1 232	1 210	818	855
zewnętrzny	2 736	3 320	3 958	3 887	3 766	3 551	2 230	2 149
<i>Główni eksporterzy</i>								
Hiszpania	6 192	6 697	5 984	5 782	5 472	5 349	3 654	3 937
Włochy	2 097	1 986	1 930	1 958	1 894	1 801	1 126	1 199
Francja	935	855	778	735	746	744	494	415
Import	34 461	34 519	31 798	32 056	30 964	31 199	21 184	21 495
wewnętrzny	19 247	19 694	18 324	18 526	17 899	17 770	11 902	12 216
<i>w tym z Polski</i>	599	506	507	677	616	655	423	420
zewnętrzny	15 214	14 825	13 474	13 530	13 065	13 429	9 282	9 279
<i>Główni importerzy</i>								
Niemcy	5 367	5 512	5 539	5 501	5 045	5 095	3 448	3 612
Francja	2 766	2 781	2 739	2 807	2 609	2 453	1 627	1 663

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych Eurostatu. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Tabela 3. Obroty handlu zagranicznego przetworami owocowymi w UE-27 (tys. t)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I–VIII 2023	I–VIII 2024
Eksport	9 926	10 117	10 063	10 038	9 829	9 253	6 232	6 196
wewnętrzny	7522	7585	7 641	7 715	7 542	7 052	4 748	4 707
<i>w tym do Polski</i>	275	299	313	356	330	318	209	219
zewnętrzny	2404	2532	2 423	2 323	2 287	2 201	1 484	1 489
Import	11 569	11 330	11 27	11 119	10 815	10 212	6 800	6 851
wewnętrzny	7 462	7434	7 294	7 342	6 998	6 729	4 489	4 440
<i>w tym z Polski</i>	736	747	712	798	759	761	494	492
zewnętrzny	4 107	3896	3 982	3 777	3 817	3 483	2 311	2 411

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych Eurostatu. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Tabela 4. Import wybranych przetworów owocowych do UE-27 (tys. t)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I–VIII 2023	I–VIII 2024
Sok jabłkowy	1214	1100	1061	1076	1117	1008	625	695
obroty wewnętrzne	974	908	870	923	917	884	571	576
<i>w tym z Polski</i>	288	279	286	323	298	281	172	181
import zewnętrzny	240	192	191	153	200	124	54	119
Owoce mrożone	1336	1382	1374	1410	1382	1307	883	990
obroty wewnętrzne	747	780	740	773	741	703	471	496
<i>w tym z Polski</i>	227	236	213	229	201	215	149	140
import zewnętrzny	589	602	634	637	641	604	412	494
Konserwy owocowe	2440	2454	2406	2451	2468	2347	1571	1562
obroty wewnętrzne	1 475	1505	1493	1504	1460	1451	965	965
<i>w tym z Polski</i>	63	70	63	65	72	73	47	52
import zewnętrzny	965	949	913	947	1008	896	606	597
Dżemy, marmolady, powidła, przeciera	657	734	669	684	704	679	453	474
obroty wewnętrzne	538	622	550	572	588	570	384	389
<i>w tym z Polski</i>	31	35	27	31	39	46	31	31
import zewnętrzny	119	112	119	112	116	109	69	85

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych Eurostatu. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Kraje UE sprowadzają z krajów „zewnątrznych” przede wszystkim banany, ananasy i owoce mango oraz ich przetwory a także zagęszczone soki produkowane z owoców cytrusowych – głównie zagęszczony sok pomarańczowy.

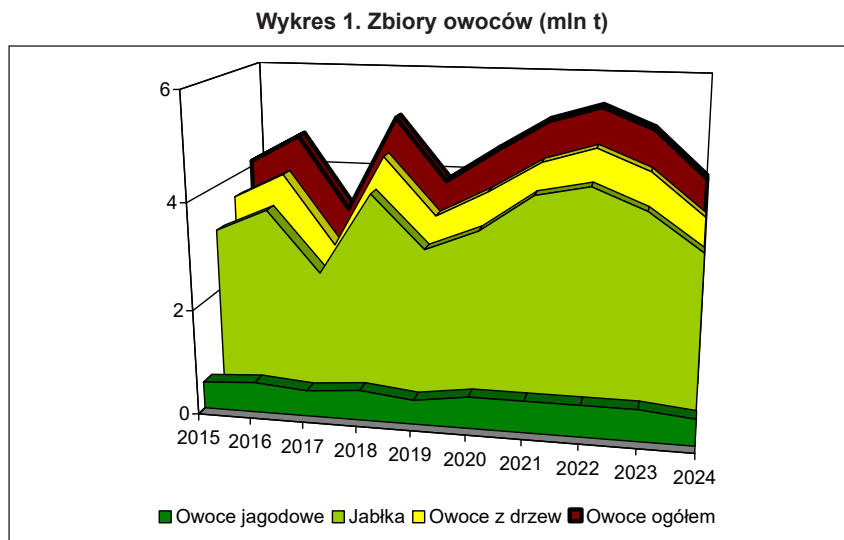
Udział dostaw Polski w łącznym unijnym przywozie owoców świeżych w 2023 r. wyniósł 2,0%, a w imporcie przetworów owocowych 7,5% wobec odpowiednio 2,1 i 7,0% w roku poprzednim. W 2023 r. dostawy do Polski stanowiły, tak jak w roku poprzednim, 5,7% łącznego unijnego eksportu owoców świeżych i 3,4% eksportu przetworów owocowych. Polska sprowadza z UE głównie owoce cytrusowe, winogrona, brzoskwinie, nektaryny, owoce kiwi, arbuzy oraz przetwory z brzoskwiń i winogron.

Udział dostaw z Polski w łącznym unijnym imporcie soków jabłkowych wzrósł z 26,7 do 27,9%. W odniesieniu do owoców mrożonych wskaźnik ten zwiększył się z 14,5 do 16,4%. Polska jest największym w UE eksporterem obu tych grup produktów.

2. Rynek w Polsce

2.1. Produkcja

Łączna powierzchnia upraw owoców w 2024 r. zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,5% do 343,0 tys. ha. Powierzchnia upraw owoców z drzew zmalała w tym czasie o 0,9%, i wyniosła 216,7 tys. ha, a owoców z krzewów i plantacji jagodowych obniżyła się o 2,5% do 126,3 tys. ha. Ze względu na dokonujący się proces zmiany struktury odmianowej upraw, mający na celu m.in. wzrost intensywności produkcji, powierzchnia sadów jabłoniowych w 2024 r. zmniejszyła się o 1,3% do 148,0 tys. ha. Słabe wyniki ekonomiczne uzyskiwane z produkcji w poprzednich latach przyczyniły się do ograniczenia powierzchni sadów wiśniowych o 1,6% do 24,9 tys. ha. Powierzchnia sadów czereśniowych zmniejszyła się o 1,2% i wyniosła 9,5 tys. ha. W 2024 r. areal plantacji orzechów laskowych wyniósł 5,5 tys. ha i był o 1,5% mniejszy niż w 2023 roku. Największy spadek zano-

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych GUS-u. Pobrane 18 grudnia 2024 z <https://stat.gov.pl>

towano w przypadku arealu sadów brzoskwińowych, morelowych oraz orzechów włoskich. Łączna powierzchnia upraw tej grupy owoców obniżyła się o 3,8% i wyniosła 4,9 tys. ha. Areal pozostałych gatunków drzew owocowych w sadach obniżył się z 0,6 do 0,5 tys. ha. Utrzymujący się od kilku lat popyt na gruszki na rynku krajowym przyczynił się do wzrostu powierzchni upraw tego gatunku o 5,2% do 5,9 tys. ha. Z tego samego względu areal sadów śliwowych wzrósł o 3,9% i wyniósł 17,6 tys. ha.

Powierzchnia upraw truskawek w 2024 r. była o 2,9% mniejsza w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosła 28,9 tys. ha. Łączna powierzchnia malin zmniejszyła się o 9,7% i wyniosła 19,3 tys. ha. Spadek dotyczy głównie plantacji malin przeznaczonych do przetwórstwa, natomiast wzrost obserwuje się w przypadku powierzchni malin deserowych, w tym także uprawianych pod osłonami. Brak zainteresowania odbiorców na rynku krajowym i zagranicznym owocami aronii przyczynił się do redukcji nasadzeń tego gatunku o 3,9% do 13,5 tys. ha. Powierzchnia upraw agrestu zmniejszyła się o 11,8% do 1,5 tys. ha. Dzięki poprawie koniunktury na rynku europejskim i wyższym niż w kilku ubiegłych latach cenom skupu, producenci zwiększyli powierzchnię upraw porzeczek czarnych o 1,9% do 35,9 tys. ha. W konsekwencji łączny areal porzeczek czarnych i ko-

lorowych wzrósł do 45,0 tys. ha i był o 1,3% większy niż w 2023 r. Stopniowe nasycenie rynku skutkowało spowolnieniem wzrostu nowych nasadzeń borówki wysokiej, a powierzchnia plantacji tego gatunku w Polsce w 2024 r. zwiększyła się jedynie o 0,9% w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosła 12,5 tys. ha. W 2024 r. powierzchnia pozostałych upraw krzewów jagodowych, głównie jagody kamczackiej, której nie udało się powtórzyć sukcesu rynkowego borówki wysokiej, obniżyła się do 5,6 tys. ha. Warto podkreślić, że w grupie tej stopniowo zwiększa się znaczenie winorośli.

Łączne zbiory owoców z drzew i krzewów oraz plantacji jagodowych w 2024 r. są szacowane na 4213,4 tys. t, czyli o 14,4% mniej niż w 2023 roku. Spadek produkcji jest konsekwencją wiosennych przymrozków i niedostatecznej ilości opadów deszczu w trakcie okresu wegetacji. Stopniowe spadki temperatur powietrza notowane pod koniec 2023 r. i łagodny przebieg zimy w 2024 r. nie spowodowały powstania strat w uprawach roślin sadowniczych. Z uwagi na wysokie temperatury powietrza w lutym i marcu początek wegetacji roślin wystąpił 2–3 tygodnie wcześniej w stosunku do średniej wieloletniej. Wcześniejsze kwitnienie roślin nastąpiło jednak zanim intensywność oblotów zapylaczy umożliwiła osiągnięcie optymalnego poziomu zapylenia kwiatów.

Tabela 5. Powierzchnia uprawy oraz produkcja owoców w Polsce

Wyszczególnienie	Powierzchnia (tys. ha)					Zbiory (tys. t)				
	2020	2021	2022	2023	2024 ^a	2020	2021	2022	2023	2024 ^a
Owoce ogółem	348,5	359,2	352,3	348,2	343,0	4518,4	5059,5	5363,1	4924,4	4213,4
Owoce z drzew i orzechy	222,4	229,0	221,1	218,6	216,7	3956,3	4501,1	4772,9	4369,4	3741,3
Jabłka	152,6	161,9	151,9	150,0	148,0	3555,2	4067,4	4264,7	3892,7	3384,5
Gruszki	5,8	5,6	5,5	5,6	5,9	61,0	68,6	80,6	79,0	74,2
Śliwki	18,7	16,5	16,5	16,9	17,6	111,7	117,4	133,2	127,1	95,2
Wiśnie	24,8	25,3	26,0	25,3	24,9	155,5	166,6	183,8	168,7	110,2
Czereśnie	10,4	9,7	9,9	9,6	9,5	51,3	59,1	76,6	68,8	51,0
Brzoskwinie	0,8	1,0	0,8	0,7	0,7	3,8	4,5	6,4	5,3	3,4
Morele	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1	3,1	3,1	4,6	4,4	3,5
Orzechy włoskie	3,0	2,7	3,4	3,3	3,0	7,0	6,8	10,7	9,9	7,2
Orzechy laskowe	5,4	5,4	5,6	5,6	5,5	7,7	7,6	9,5	10,7	9,8
Pozostałe owoce z drzew	b.d.	b.d.	0,5	0,6	0,5	b.d.	b.d.	2,8	2,8	2,3
Owoce jagodowe	126,1	130,2	131,2	129,6	126,3	562,1	558,4	590,2	555,0	472,1
Truskawki	32,7	33,7	31,0	29,7	28,9	146,0	155,9	185,1	179,7	158,6
Maliny	17,9	19,8	21,7	21,4	19,3	123,2	103,9	104,9	96,1	76,9
Porzeczki ogółem, z tego:	42,5	43,4	44,8	44,4	45,0	145,9	152,0	145,8	129,7	100,3
– porzeczki czarne	34,2	35,0	35,6	35,2	35,9	110,5	114,8	102,1	91,5	67,9
– porzeczki kolorowe	8,3	8,4	9,1	9,2	9,1	35,4	37,2	43,7	38,2	32,4
Agrest	1,9	1,9	1,9	1,7	1,5	9,6	9,8	9,8	8,3	6,5
Aronia	14,0	14,8	14,1	14,1	13,5	66,1	66,0	53,9	53,5	45,1
Borówki wysokie	9,7	10,7	11,4	12,4	12,5	55,3	55,3	64,0	61,9	62,0
Inne jagodowe	7,4	5,9	6,3	5,9	5,6	16,0	15,5	26,7	25,8	22,7

^a wynikowy szacunek GUS z 18 grudnia 2024 r.

Źródło: Wyniki produkcji roślinnej GUS z lat 2020–2023

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/uprawy-rolne-i-ogrodnicze/produkcja-upraw-rolnych-i-ogrodniczych-w-2023-roku,9,22.html>

Tabela 6. Ceny płacone producentom za owoce (PLN/kg^a)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Na rynek owoców świeżych^b										
Jabłka	1,20	1,13	1,88	0,78	1,87	1,45	1,10	1,25	1,80	2,00
Gruszki	2,35	2,91	3,12	1,78	2,46	2,42	3,30	3,84	3,90	4,20
Śliwki	2,23	1,50	3,39	1,04	1,43	1,73	1,96	2,50	2,80	3,80
Czereśnie	4,85	5,40	6,96	4,01	8,31	11,80	7,50	6,40	6,10	6,50
Truskawki	3,20	4,00	7,48	6,09	5,28	8,45	9,44	7,60	7,00	6,80
Do przetwórstwa^c										
Jabłka przemysłowe	0,37	0,25	0,70	0,27	0,50	0,60	0,48	0,50	0,80	0,90
Wiśnie do tłoczenia	1,20	0,80	2,30	0,89	2,29	1,00	0,85	1,80	1,90	2,40
Wiśnie do mrożenia	1,70	1,45	5,10	1,49	3,30	2,20	1,81	2,70	2,75	3,53
Śliwki węgierki do mrożenia	1,50	0,80	2,00	0,67	0,80	1,00	1,10	1,00	1,10	1,20
Truskawki odszypułkowane do mrożenia	2,70	3,30	5,40	4,49	4,50	4,00	4,50	6,00	4,20	4,75
Truskawki z szypułką na koncentrat soku	1,70	1,95	3,75	3,09	2,65	2,60	2,60	3,80	3,20	3,60
Porzeczki czarne	0,55	0,60	1,10	0,67	1,45	3,20	4,70	8,10	2,00	5,15
Porzeczki czerwone	1,65	2,30	4,30	2,20	1,20	0,90	0,80	1,20	0,80	1,15
Agrest	2,00	1,30	2,50	0,88	0,50	0,60	0,70	0,80	0,85	0,90
Maliny	7,70	5,20	4,40	2,40	4,25	6,10	15,90	14,00	5,00	7,95
Aronia	0,84	0,70	0,75	0,50	1,20	1,50	0,90	0,95	1,10	1,15

Uwaga: ceny jabłek i gruszek w sezonach.

^a bez VAT

^b średnie ceny w podmiotach dostarczających owoce na rynek świeży

^c notowania w zakładach przetwórczych (loco zakład)

Źródło: notowania Zakładu Ekonomiki Gospodarstw Rolnych i Ogrodniczych IERIGŻ PIB.

W konsekwencji ilość zawiązanych owoców była mniejsza niż w 2023 roku. Przymrozki występujące na przełomie kwietnia i maja w wielu rejonach kraju spowodowały poważne uszkodzenia pąków kwiatowych i już zawiązanych

owoców. Straty w uprawach pogłębiły się wskutek opadów gradu w drugiej połowie maja, którym towarzyszyły silne i porywiste wiatry. Warunki pogodowe w kolejnych miesiącach wegetacji były zmienne. Korzystne dla roślin okazały się

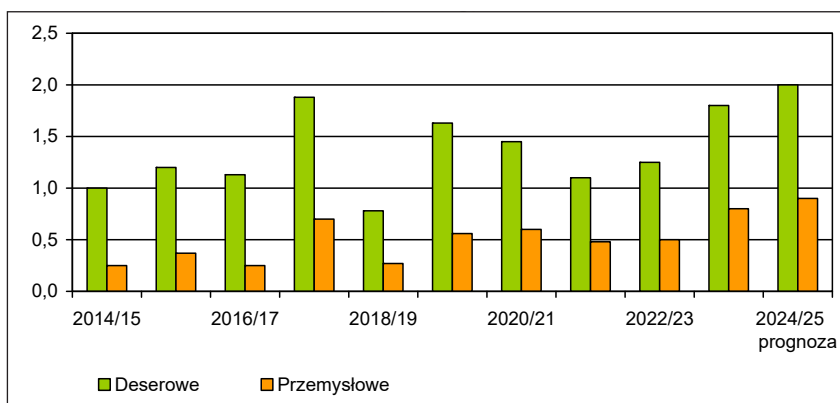
lokalne opady deszczu od maja do lipca, lecz wzrost wilgotności sprzyjał rozwojowi chorób grzybowych oraz pleśnieniu owoców. Na przeważającym obszarze kraju dominował jednak niedobór opadów deszczu, który prowadził do drobnienia

owoców i spadku jakości plonu. Wysokie temperatury w sierpniu i na początku września, utrzymujące się także w nocy, miały negatywny wpływ na wybarwienie i skład chemiczny owoców. Poprawa warunków pogodowych w drugiej połowie września i w październiku sprzyjała dojrzewającym w tym czasie owocom, a ich zbiór przebiegał bez większych zakłóceń.

Według wynikowego szacunku GUS-u z grudnia zbiory jabłek w 2024 r. obniżyły się względem poprzedniego roku o 13,1% i wyniosły 3384,5 tys. ton. Z powodu strat mrozowych, mimo wzrostu powierzchni upraw, produkcja gruszek zmniejszyła się o 6,1% do 74,2 tys. t, a śliwek spadła o 25,1% do 95,2 tys. ton. Niekorzystne warunki pogodowe i jednocześnie gorsza kondycja drzew spowodowana ograniczeniem zabiegów agrotechnicznych w poprzednich latach skutkowały obniżeniem zbiorów wiśni w 2024 r. o 34,6% do 110,2 tys. ton. Produkcja czereśni spadła o 25,8% do 51,0 tys. ton. Przymrozki wywarły też negatywny wpływ na owoce gatunków ciepłolubnych. Zbiory brzoskwiń obniżyły się o 36,0% do 3,4 tys. t, a moreli spadły o 20,5% i wyniosły 3,5 tys. ton. Produkcja orzechów włoskich wyniosła 7,2 tys. t wobec 9,9 tys. t w 2023 r., a laskowych zmniejszyła się z 10,7 do 9,8 tys. ton. Zbiory pozostałych owoców z drzew (obejmujące m. in. dereń, jarząg, miłorząd japoński, nieszpulkę zwyczajną, pigwę i taminę) były o 17,9% niższe i wyniosły 2,3 tys. ton.

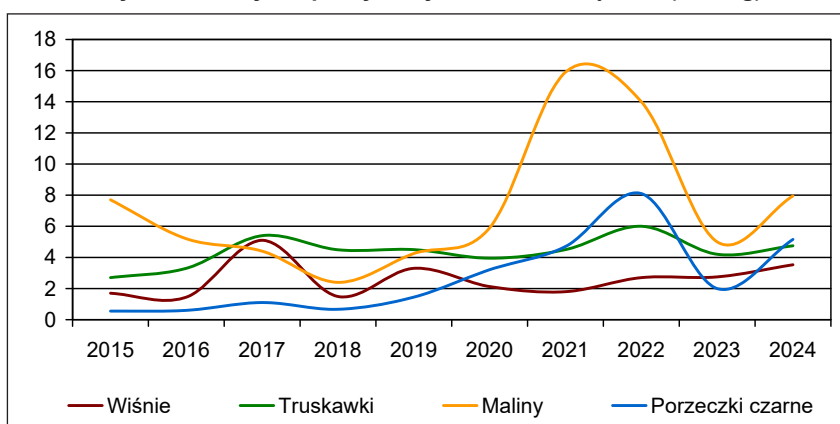
Łączne zbiory owoców z krzewów i plantacji jagodowych w 2024 r. wyniosły 472,1 tys. t i były o 14,9% mniejsze w porównaniu z rokiem poprzednim. Nie sprzyjające warunki pogodowe doprowadziły do skrócenia okresu zbiorów o ok. 3 tygodnie. Zbiory malin w 2024 r. obniżyły się o 20,0% w porównaniu z 2023 r. i wyniosły 76,9 tys. ton. Produkcja truskawek zmniejszyła się o 11,8% do 158,6 tys. t, przy czym spadek w mniejszym stopniu dotyczył owoców przeznaczonych do spożycia bezpośredniego. Poziom produkcji porzeczek ogółem wyniósł 100,2 tys. t i był o 22,7% mniejszy niż przed rokiem, z czego zbiory porzeczki czarnej spadły o 25,8% i wyniosły 67,9 tys. ton. Negatywny wpływ warunków pogodowych

Wykres 2. Ceny skupu jabłek deserowych i kierowanych do przetwórstwa (PLN/kg)

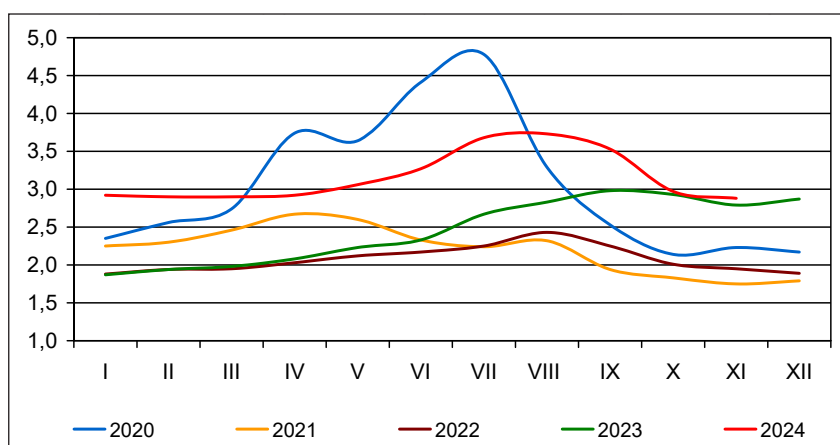
Źródło: notowania IERiGŻ PIB w podmiotach realizujących skup na rynek produktów świeżych i w zakładach przetwórczych.

Wykres 3. Ceny skupu wybranych owoców miękkich (PLN/kg)

Źródło: notowania IERiGŻ PIB w zakładach przetwórczych.

Wykres 4. Ceny jabłek na rynkach hurtowych (PLN/kg)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie notowań MRiRW.

notowano także na plantacjach aronii i agrestu, które z racji słabych wyników ekonomicznych uzyskiwanych przez rolników w poprzednich latach były przeważnie prowadzone w niedostatecznej kulturze rolnej. W konsekwencji produkcja aronii zmniejszyła się o 15,8% do 45,1 tys. t,

a agrestu zmalała o 21,7% do 6,5 tys. ton. Spadku zbiorów nie odnotowano w przypadku borówki wysokiej, co wynikało ze stopniowego osiągnięcia pełni owocowania licznych plantacji założonych w latach poprzednich, a także dobrego wyposażenia technicznego upraw. Zbiory pozostałych

owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych zostały oszacowane na 22,7 tys. t, czyli o 12,0% mniej w porównaniu z produkcją z 2023 roku.

Spadek zbiorów w Polsce spowoduje wzrost średnich cen skupu jabłek deserowych z 1,80 PLN/kg w sezonie 2023/24 do 2,00 PLN/kg w sezonie 2024/25, czyli o 11,1%. Z powodu małej podaży, średnie ceny skupu śliwek zwiększyły się o 35,7% do 3,80 PLN/kg, a gruszek o 7,7% i do 4,20 PLN/kg. Średnie ceny czereśni wzrosły o 6,6% do 6,50 PLN/kg. Niska jakość truskawek i problemy z zagospodarowaniem zbiorów przyczyniły się do spadku cen płaconych za te owoce do spożycia bezpośredniego o 2,9% do 6,80 PLN/kg.

Wzrost zapotrzebowania zakładów przetwórczych doprowadzi do wzrostu średnich cen skupu jabłek do produkcji soku zagęszczonego ze średnio 0,80 PLN/kg w sezonie 2023/24 do 0,90 PLN/kg w sezonie 2024/25. Średnie ceny skupu wiśni wykorzystywanych do produkcji soków zwiększyły się o 26,3% do 2,40 PLN/kg, a do produkcji mrożonek o 28,4% do 3,53 PLN/kg. Wzrost poziomu cen w 2024 r. nie był jednak w stanie zrekomensować spadku wielkości zbiorów tych owoców. W konsekwencji wyniki ekonomiczne uzyskiwane w gospodarstwach produkujących wiśnie nie były zadowalające. Średnie ceny skupu śliwek do mrożenia zwiększyły się z 1,10 PLN/kg w 2023 r. do 1,20 PLN/kg w 2024 r. Ceny truskawek odszypułkowanych do mrożenia były wyższe o 13,1% i wyniosły 4,75 PLN/kg, a ceny truskawek do produkcji soku wzrosły o 12,5% do 3,60 PLN/kg. W wyniku znacznie mniejszego poziomu produkcji i poprawy koniunktury na ryn-

kach europejskich, średnie ceny porzeczek czarnych wyniosły 5,15 PLN/kg i były o 157,5% wyższe niż w 2023 roku. Ceny porzeczek czerwonych wzrosły o 43,8% do 1,15 PLN/kg, a agrestu o 5,9% do 0,90 PLN/kg. Spadek powierzchni upraw, ale także pogorszenie wyników produkcyjnych spowodowały, że ceny skupu malin do mrożenia zwiększyły się o 59,0% do 7,95 PLN/kg. Średnie ceny skupu aronii zwiększyły się o 4,5% do 1,15 PLN/kg.

2.2. Przetwórstwo

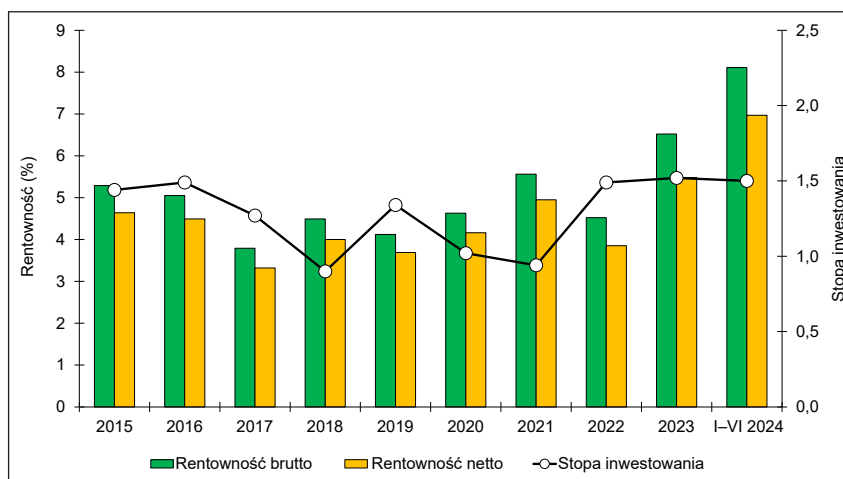
2.2.1. Dobra sytuacja finansowa przedsiębiorstw przemysłu owocowo-warzywnego w pierwszym półroczu 2024 roku

Sytuacja ekonomiczno-finansowa przemysłu owocowo-warzywnego od wielu lat jest dobra, chociaż charakteryzują ją wyraźne wahania podstawowych wskaźników. Wyniki finansowe przedsiębiorstw w pierw-

szym półroczu 2024 r. były zbliżone do osiągniętych przed rokiem. Relacja zysku brutto i netto do przychodów wyniosła odpowiednio: 8,1% i 7,0% (wobec 8,2% i 6,8% w pierwszym półroczu 2023 r.). Rentowność operacyjna sięgnęła 14,0% (14,3% przed rokiem), a relacja akumulacji kapitału do przychodów 10,4% (10,1%). Koszty finansowe stanowiły w tym okresie 2,4% przychodów, a zatem były dla przedsiębiorstw nieco mniejszym obciążeniem niż rok wcześniej (2,8%). W pierwszym półroczu 2024 r. mniej firm odnotowało zyski netto (67%, wobec 76% przed rokiem), a ich udział w przychodach ze sprzedaży również był niższy (70% wobec 82%).

Kampanijny charakter zaopatrzenia surowcowego i procesu produkcyjnego, występujący w przetwórstwie owoców i warzyw, powoduje długi cykl produkcyjno-handlowy i duży udział kredytów w finansowaniu kapitału obrotowego, a w rezultacie dość niską przeważnie płynność finansową.

Wykres 5. Wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłu owocowo-warzywnego

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

Tabela 7. Wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłu owocowo-warzywnego

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I-VI 2023	I-VI 2024
Rentowność brutto (%)	5,05	3,79	4,49	4,12	4,63	5,56	4,52	6,52	8,17	8,11
Rentowność netto (%)	4,49	3,32	4,00	3,69	4,16	4,95	3,85	5,48	6,80	6,97
Nadwyżka operacyjna ^a w % przychodów netto	9,85	8,97	9,62	9,15	10,39	10,54	9,39	12,17	14,28	13,92
Akumulacja kapitału ^b w % przychodów netto	7,56	6,56	7,75	7,50	8,15	8,53	6,85	8,55	10,09	10,41
Współczynnik płynności ^c	1,43	1,42	1,59	1,57	1,57	1,48	1,52	1,70	1,69	1,79
Stopa inwestowania ^d	1,49	1,27	0,90	1,34	1,02	0,94	1,49	1,52	1,43	1,50

^a zysk (strata) brutto + koszty finansowe + amortyzacja

^b zysk (strata) netto + amortyzacja

^c relacja aktywów obrotowych do pasywów krótkoterminowych

^d relacja nakładów inwestycyjnych do amortyzacji

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

W polskim przemyśle owocowo-warzywnym płynność finansowa od wielu lat jest jednak stabilna i kształtuje się na bezpiecznym poziomie. Na koniec czerwca 2024 r. współczynnik bieżącej płynności finansowej wyniósł 1,79, a zatem był nieco wyższy od odnotowanego rok temu (1,69), zapewniając prawidłową realizację bieżących zobowiązań.

Struktura finansowania majątku obrotowego na koniec czerwca 2024 r. była zadowalająca i zbliżona do występującej przed rokiem. Mimo iż aktywa obrotowe wciąż finansowane były głównie przez zobowiązania (36% wobec 37% przed rokiem) i kredyty krótkoterminowe (20% wobec 22% rok temu), to udział kapitału własnego w ich finansowaniu również był dość wysoki i wyniósł 44% (wobec 41% przed rokiem). Zadłużenie z tytułu kredytów krótkoterminowych na koniec czerwca 2024 r. wynosiło około 2245 mln PLN i było niższe o 4,2% niż rok temu. W porównaniu z rokiem poprzednim zmiany rotacji aktywów obrotowych i zobowiązań były różnokierunkowe. Cykl obrotu zapasów uległ wydłużeniu z 2,9 do 3,5 miesiąca, a należności krótkoterminowych pozostał na poziomie 1,9 miesiąca. Rotacja zobowiązań krótkoterminowych spowolniła natomiast z 3,2 do 3,6 miesiąca. Na koniec pierwszego półrocza 2024 r. zadłużenie z tytułu kredytów długoterminowych wynosiło 3098 mln PLN i było o 15,7% wyższe od poziomu sprzed roku. Był to jednocześnie poziom ponad czterokrotnie wyższy od rocznych wpływów z amortyzacji i dwukrotnie wyższy od wydatków inwestycyjnych.

W pierwszym półroczu 2024 r. przedsiębiorstwa przemysłu owocowo-warzywnego zainwestowały kwotę 638 mln PLN. Oznacza to stopę inwestowania na poziomie 1,50, czyli wyższą niż przed rokiem (1,43). Taka skala inwestowania zapewniała bieżące odtwarzanie majątku trwałego, jak również jego bezwzględny przyrost. Przejściowe ograniczenie aktywności inwestycyjnej, jakie miało miejsce w latach 2020–2021, wynikało przede wszystkim z trudnych społeczno-gospodarczych

Tabela 8. Zróżnicowanie wyników finansowych przedsiębiorstw przemysłu owocowo-warzywnego

Wyszczególnienie	Produkcja soków i napojów owocowych i warzywnych				Pozostałe przetwórstwo owocowo-warzywne			
	2022	2023	I-VI 2023	I-VI 2024	2022	2023	I-VI 2023	I-VI 2024
Rentowność brutto (%)	4,18	6,51	6,13	6,81	4,68	6,53	9,07	8,71
Rentowność netto (%)	3,72	5,37	4,92	6,32	3,91	5,53	7,63	7,26
Nadwyżka operacyjna ^a w % przychodów netto	9,71	12,60	12,83	13,40	9,23	11,97	14,89	14,15
Akumulacja kapitału ^b w % przychodów netto	7,46	9,04	9,11	10,40	6,56	8,32	10,52	10,42
Współczynnik płynności ^c	1,71	1,93	1,97	1,80	1,44	1,60	1,57	1,79
Stopa inwestowania ^d	1,06	1,08	1,00	1,98	1,78	1,79	1,71	1,22

^a zysk (strata) brutto + koszty finansowe + amortyzacja

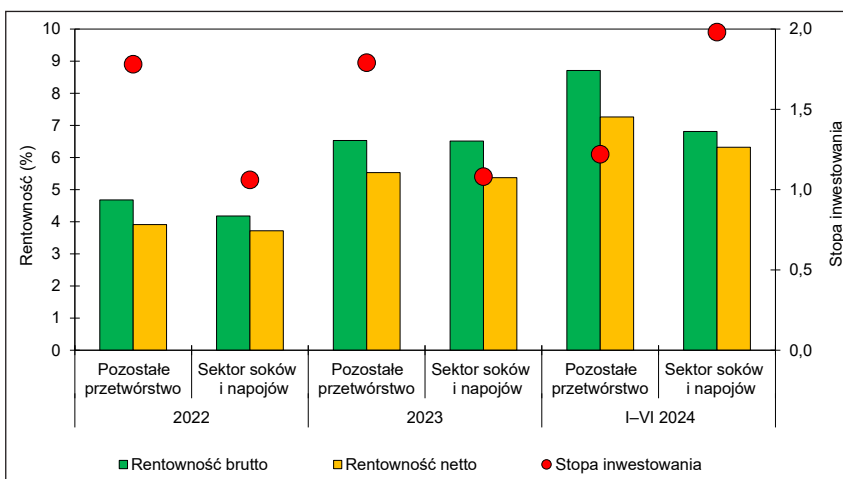
^b zysk (strata) netto + amortyzacja

^c relacja aktywów obrotowych do pasywów krótkoterminowych

^d relacja nakładów inwestycyjnych do amortyzacji

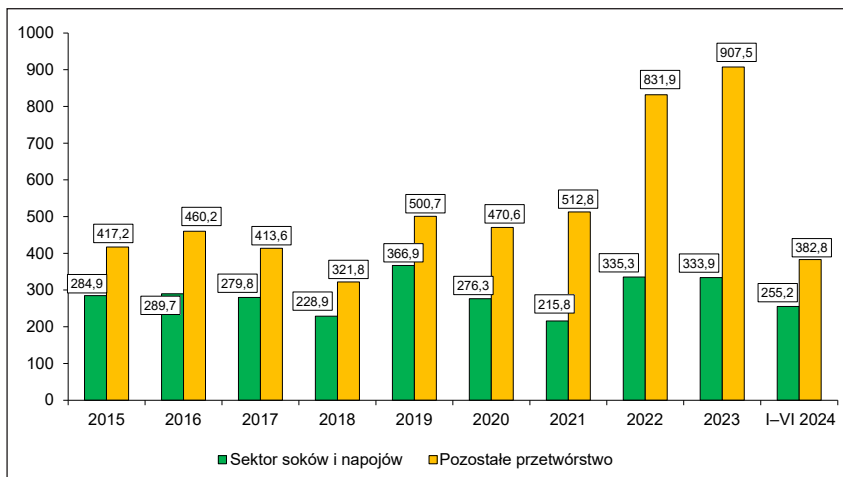
Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

Wykres 6. Zróżnicowanie wyników finansowych przedsiębiorstw przemysłu owocowo-warzywnego

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

Wykres 7. Nakłady inwestycyjne w przemyśle owocowo-warzywnym (mln PLN)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

uwarunkowań, w jakich podmioty funkcjonowały w okresie pandemii COVID-19. W niepewnych warunkach rynkowych wielu producentów wstrzymywało się bowiem z podejmowaniem nowych inwestycji. W latach 2022 i 2023 stopa inwestowania w przemyśle owocowo-warzywnym znacząco wzrosła (do poziomu odpowiednio 1,49 i 1,52), lokując tę branżę na pozycji powyżej przeciętnej w całym przemyśle spożywczym. Aktywność inwestycyjna w przetwórstwie owoców i warzyw ponownie przybrała na sile.

W pierwszym półroczu 2024 r. wyniki finansowe producentów zarówno soków oraz napojów owocowych i warzywnych, jak i tradycyjnych przetworów owocowych i warzywnych były zadowalające, przy czym w pierwszym z tych sektorów poprawiły się nieco, a w drugim pogorszyły. Jednocześnie wskaźniki rentowności przychodów osiągnięte przez producentów tradycyjnych przetworów owocowych i warzywnych były wyższe niż producentów soków oraz napojów owocowych i warzywnych. W pierwszym półroczu 2024 r. wskaźnik płynności finansowej był minimalnie wyższy w sektorze sokowniczym (1,80) niż w tradycyjnym prze-

twórstwie owocowo-warzywnym (1,79). Podobnie stopa inwestowania wyższa była w sektorze soków oraz napojów owocowych i warzywnych niż w tradycyjnym przetwórstwie (1,98 wobec 1,22), ale w obu tych sektorach poziom nakładów inwestycyjnych był na tyle wysoki, że pozwalał na bezwzględny rozwój majątku trwałego.

Wyzwania pojawiające się przed producentami, wynikające z pandemii COVID-19, wojny w Ukrainie czy konieczności przeprowadzenia głębokich dostosowań w kierunku zrównoważonych systemów produkcji, nie wpłynęły w sposób znaczący na obniżenie wskaźników finansowych przedsiębiorstw przemysłu owocowo-warzywnego.

2.2.2. Niewielkie zmiany łącznej produkcji przetworów owocowych w sezonie 2024/25

Prognozuje się, że w sezonie 2024/25 produkcja przetworów owocowych wyniesie tak jak w sezonie poprzednim ok. 1 mln ton. Łączna produkcja soków

nieskoncentrowanych, nektarów i napojów zwiększy się z 2,4 do 2,45 mln ton.

Produkcja zagęszczonego soku jabłkowego wytwarzanego z surowca krajowego zwiększyć się może z 240 do 245–250 tys. ton. Wzrost produkcji spowodowany będzie bardzo wysokimi cenami oferowanymi za jabłka kierowane do produkcji koncentratu tego soku przez zakłady przetwórcze, a także mniejszą od przeciętnej w poprzednich latach ilością jabłek potrzebnych do produkcji 1 kg tego soku (ok. 6,5 kg wobec 7 kg). Łączna produkcja koncentratu soku jabłkowego, po uwzględnieniu soków mieszanych z pochodzącymi z importu zwiększyć się może z 270 do 275–280 tys. ton. Importowany sok, sprzedawany głównie z Ukrainy i Mołdawii, jest tańszy od wytwarzanego z surowca krajowego.

Spadek zbiorów spowoduje natomiast obniżenie z ok. 38 do 33 tys. t łącznej produkcji soków wytwarzanych z owoców jagodowych i wiśni. Najbardziej – z 12 do 10 tys. t spadnie produkcja koncentratu soku wiśniowego.

Tabela 9. Produkcja przetworów owocowych w sezonach (tys. t)

Wyszczególnienie	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25 ^a
Soki zagęszczone ^b	352	347	207	530	260	255	410	451	308	313
– sok jabłkowy ^c	305	300	175	475	225	220	370	410	270	280
Dżemy, marmolady, konfitury, powidła, przeciery	119	130	140	140	135	138	140	150	175	172
Owoce mrożone	470	492	390	420	395	380	390	370	350	320
Susze	13	14	10	11	12	15	13	12	12	11
Pozostałe przetwory ^d	151	157	149	149	158	162	172	182	185	184
Razem przetwory	1105	1140	896	1250	960	950	1125	1165	1030	1000
Soki pitne, nektary i napoje^e	1730	1770	1850	2000	2080	2150	2230	2350	2420	2450

^a prognoza IERiGŻ PIB, ^b sok jabłkowy i soki wytwarzane z owoców „miękkich”, ^c po uwzględnieniu importowanego soku zagęszczonego mieszanego z sokiem wytwarzanym z surowca krajowego, ^d kompoty, owoce pasteryzowane, konserwy, przetwory z orzechów, ^e łącznie z warzywnymi

Źródło: szacunek IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u i wyników produkcyjnych firm przetwórczych.

Tabela 10. Produkcja przetworów owocowych w tys. t (jednostki zatrudniające ponad 9 osób)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ^a
Soki zagęszczone ^b	414,2	422,5	217,0	464,8	361,7	278,6	391,2	469,8	393,0	400,0
Dżemy, marmolady, przeciery	124,1	117,4	140,8	150,4	130,8	139,3	141,7	135,7	175,7	174,0
Owoce mrożone	487,9	449,4	376,2	445,1	403,7	390,3	379,0	393,6	338,9	325,0
Owoce suszone	13,1	14,0	9,3	9,4	9,9	15,2	14,8	12,4	12,0	12,0
Przetwory z orzechów	58,1	65,5	76,4	70,5	81,9	87,2	87,8	99,0	98,7	101,0
Pozostałe przetwory	95,8	85,9	69,3	73,4	73,7	71,3	77,9	86,4	85,4	88,0
Razem przetwory^c	1193,2	1154,7	889,0	1213,6	1061,7	981,9	1092,4	1196,9	1103,7	1100,0
Soki pitne, nektary i napoje^d	1720,0	1771,6	1880,2	1980,8	2110,4	2055,0	2210,0	2335,0	2430,0	2450,0

^a szacunek IERiGŻ PIB, ^b łącznie z sokami warzywnymi, ^c bez musów owocowych, ^d razem z mieszanymi sokami i nektarami owocowo-warzywnymi oraz sokami warzywnymi

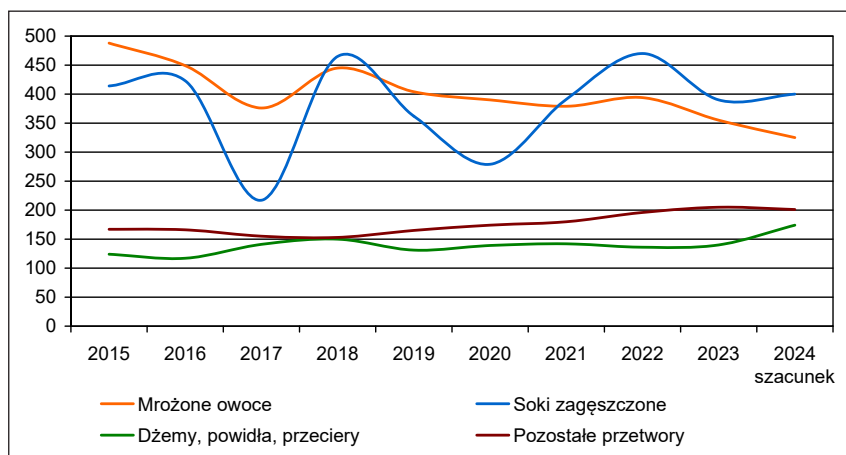
Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://stat.gov.pl/>

Produkcja soku zagęszczonego wytwarzanego z porzeczek czarnych obniży się z 9,5 do 7 tys. t, a soku truskawkowego z 7 do 6,5 tys. ton. Produkcja soku aroniowego i malinowego pozostać może na poziomie odpowiednio 7 i 2,5 tys. ton. W odniesieniu do soków produkowanych z wiśni i owoców jagodowych mała jest skala „mieszania” soków wytwarzanych z surowca krajowego z sokami importowanymi. Soki zagęszczone wytwarzane z owoców „kolorowych”, a także z jabłek kierowane są głównie na eksport.

Produkcja owoców mrożonych oceniana jest na 320 tys. t wobec 350 tys. t w sezonie 2023/24. Produkcja mrożonych truskawek, wytwarzanych z krajowych owoców obniży się z ok. 60 do 55 tys. ton. Produkcja tych mrozonek w Polsce wykazuje systematyczną tendencję spadkową w wyniku rosnących dostaw do naszego kraju, ale też na inne rynki zbytu, dostaw z Egiptu, a w ostatnich sezonach także z Maroka. Ceny mrożonych truskawek oferowanych przez oba te kraje są niższe od oferty polskiej. Spadek zbiorów w Polsce, ale też rosnąca konkurencja na rynkach zbytu dostaw z Ukrainy, spowoduje obniżenie z ok. 40 do 35–37 tys. t produkcji mrożonych malin. Silny spadek podaży ze zbiorów krajowych wpłynął też na zmniejszenie produkcji mrozonek wytwarzanych z wiśni, porzeczek czarnych, a także mrożonych czereśni, śliwek i agrestu. W odniesieniu do tych mrozonek, głównie mrożonych porzeczek czarnych, Polska nie ma liczących się konkurentów na rynkach zbytu. Mrożone owoce w ok. 70% kierowane są na eksport, przy czym w odniesieniu do mrożonych malin udział ten sięga 90%. Natomiast głównie na rynku wewnętrznym wykorzystywane są mrozonki produkowane z owoców południowych, głównie z bananów. Produkcja tych mrozonek w Polsce nie przekracza 5 tys. ton.

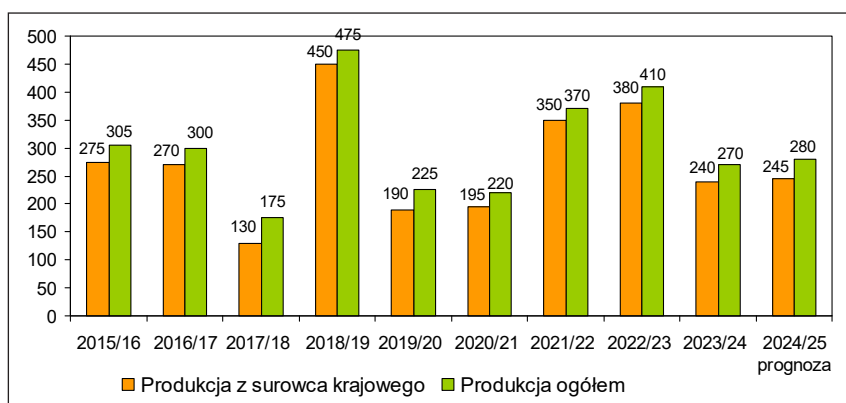
Łączna produkcja dżemów, marmolad, powideł, konfitur i przecierów obniży się ze 175 do 172 tys. ton. W tej grupie produktów zwiększy się produkcja przecierów, a nieznacznie mniejsza będzie produkcja dżemów, powideł i konfitur.

Wykres 8. Produkcja przetworów owocowych (tys. t)

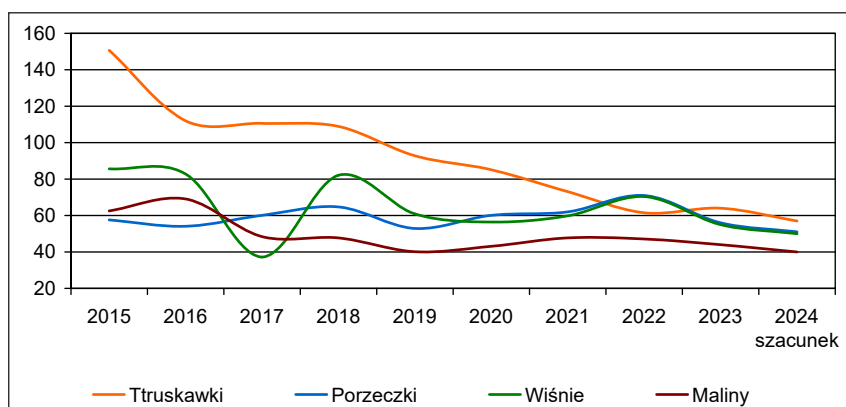
Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych GUS-u. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://stat.gov.pl/>

Wykres 9. Produkcja zagęszczonego soku jabłkowego w Polsce (tys. t)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych Krajowej Unii Producentów Soków (KUPS) i Ministerstwa Finansów (MF).

Wykres 10. Produkcja wybranych gatunków mrożonych owoców w Polsce (tys. t)

Źródło: dane GUS-u. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://stat.gov.pl/>

O wzroście produkcji przecierów, kierowanych w dużym stopniu na eksport, zadecyduje istotny wzrost popytu na zagranicznych rynkach zbytu. W strukturze

produkcji dżemów i powideł wzrośnie udział artykułów wytwarzanych z owoców południowych, głównie pochodzących z importu brzoskwiń i moreli.

O zmniejszeniu w firmach przemysłowych z 12 do 11 tys. t produkcji owoców suszonych zadecyduje obniżenie produkcji suszonych jabłek, a także śliwek, mających podstawowe znaczenie w łącznej produkcji suszy owocowych. Większa będzie produkcja suszonych winogron, brzoskwiń i moreli wytwarzanych z importowanego surowca. Spadnie produkcja owoców suszonych w nie objętych statystyką mikrofirmach. Produkcja w mikrofirmach przekracza notowaną w firmach przemysłowych.

Produkcja pozostałych przetworów owocowych pozostać może na poziomie ok. 184–185 tys. ton. Spadnie łączna produkcja kompotów, owoców pasteryzowanych i konserw owocowych (wytwarzanych z wiśni i truskawek). Utrzyma się natomiast tendencja wzrostowa produkcji przetworów z orzechów, głównie z orzechów arachidowych. Prognozuje się, że w sezonie 2024/25 produkcja przetworów z orzechów wyniesie ok. 95 tys. t wobec 89 tys. t w sezonie poprzednim. Popyt na przetwory z orzechów na rynku wewnętrznym systematycznie wzrasta. Zwiększa się także eksport tych artykułów.

W sezonie 2024/25 soki zagęszczone stanowiły będą ok. 31% łącznego wolumenu produkcji przetworów owocowych wobec ok. 30% w sezonie poprzednim. Udział owoców mrożonych obniży się z 34 do 32%. W wartości produkcji sprzedanej przetworów owocowych udział soków zagęszczonych w wyniku silnego wzrostu cen ich zbytu (głównie koncentratu soku jabłkowego) wzrośnie z 36 do 37%, a mrożonych owoców obniży się z 33 do 28%.

Produkcja soków nieskoncentrowanych wzrośnie z ok. 1,03 do 1,05 mld l.

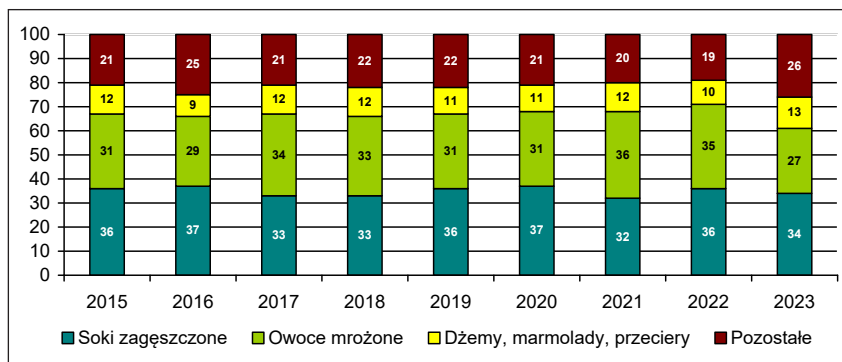
Produkcja nieskoncentrowanego soku jabłkowego zwiększy się 570 do ok. 580 mln l. Decydujący będzie wzrost produkcji soku bezpośrednio tłoczonego z tych owoców (Not From Concentrate – NFC). Produkcja soków NFC, niemal wyłącznie kierowanych na eksport, wykazuje w Polsce dynamiczną tendencję wzrostową. Eksportowany w opakowaniach masowych sok NFC rozlewany jest w opakowania jednostkowe w krajach odbiorcach. W sezonie 2024/25 mniejsza niż w sezonie poprzednim może być produkcja soków jabłkowych odtwarzanych z soków zagęszczonych. Ocenia się, że w sezonie 2024/25 soki NFC stanowiły będą ponad 50% łącznej produkcji nieskoncentrowanych soków jabłkowych.

W sezonie 2024/25 produkcja soków produkowanych z owoców cytrusowych wyniesie 195 mln l wobec 206 mln l w sezonie poprzednim. Decydujące będzie obniżenie produkcji soku pomarańczowego, spowodowane utrzymaniem wysokich cen surowca, tj. koncentratu tego soku. Mniejsza będzie także produkcja pozostałych soków odtwarzanych

z koncentratów soków innych owoców południowych – głównie ananasów, winogron, a także soków produkowanych z koncentratów soków wiśniowych i wytwarzanych z owoców jagodowych. Utrzyma się tendencja wzrostowa produkcji soków pomidorowych, a także produkowanych z innych warzyw – głównie z marchwi. Soki pitne, wytwarzane z owoców południowych i owoców krajowych, produkowane są głównie z koncentratów soków tych owoców.

Produkcja nektarów pozostanie na poziomie ok. 120 mln l. Zwiększy się natomiast z ok. 1,20 do 1,25 mld l produkcja napojów. W sezonach wysokich cen surowca, tj. zagęszczonych soków owocowych zakłady przetwórcze zmieniają strukturę produkcji w kierunku wzrostu udziału napojów zawierających znacznie mniej soku (jednakże min. 20%) niż nektary, a głównie 100% soki pitne. W sezonie 2024/25 udział napojów w łącznej produkcji soków, nektarów i napojów wyniesie może, tak jak w sezonie poprzednim, ok. 51–52%.

Wykres 11. Struktura wartości produkcji sprzedanej przetworów owocowych (%)^a

^a bez soków pitnych, nektarów i napojów

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

Tabela 11. Produkcja soków, nektarów oraz napojów owocowych, warzywnych i owocowo-warzywnych (mln l)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ^a
Soki pitne ogółem	627,7	647,5	733,0	784,1	880,4	941,3	963,0	963,8	1019,4	1040,0
– z owoców cytrusowych	118,4	135,0	138,1	164,1	163,5	192,8	262,0	275,2	215,7	180,0
– jabłkowe	181,8	182,0	248,6	291,7	358,5	400,6	394,3	425,6	545,8	600,0
– pozostałe soki jednogatunkowe	69,5	53,7	74,2	70,3	76,3	67,9	78,1	66,4	71,5	75,0
w tym: soki pomidorowe	38,0	33,0	41,1	43,6	47,8	44,7	47,8	45,9	46,0	50,0
– soki mieszane	258,0	276,8	272,1	258,0	282,1	280,0	228,6	196,6	186,4	185,0
Nektary	181,4	178,3	192,8	201,4	220,4	198,9	176,2	161,4	124,2	115,0
Napoje	861,0	894,5	896,1	938,6	936,0	843,5	987,6	1142,4	1193,1	1200,0
Razem	1670,1	1720,3	1821,9	1924,1	2036,8	1983,7	2126,8	2267,6	2336,7	2355,0

^a szacunek IERiGŻ PIB

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych GUS-u. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://stat.gov.pl/>

W wyniku wzrostu cen surowca, tj. soków zagęszczonych, w sezonie 2024/25 wyższe niż w sezonie poprzednim będą ceny zbytu większości soków pitnych, głównie soku pomarańczowego i jabłkowego. W miesiącach VII–X ceny zbytu soku pomarańczowego i jabłkowego były wyższe niż w analogicznym okresie 2023 r. odpowiednio o 35,0 i 28,1% i wyniosły 3,46 i 2,92 PLN/l. W okresie I–X 2024 r. ceny zbytu soku jabłkowego przekraczały poziom z tego samego okresu 2023 r. o 22,4%, a pomarańczowego o 27,1%.

W tym samym okresie ceny zbytu dżemu truskawkowego spadły o 7,2%, a dżemu produkowanego z porzeczek czarnych o 4,3%.

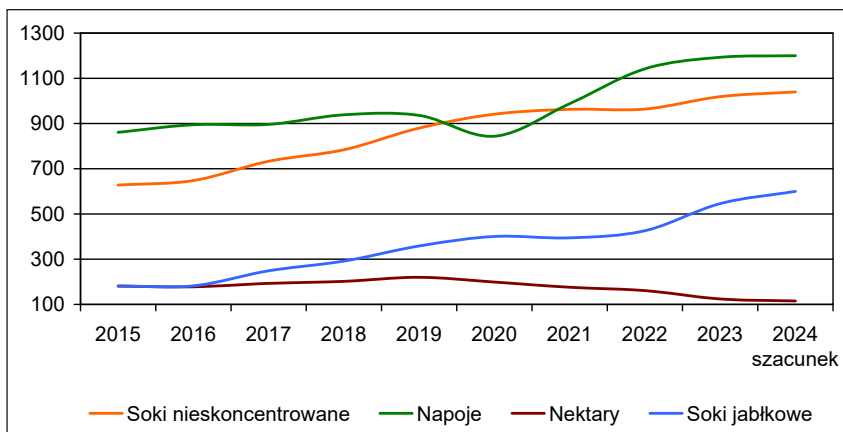
2.3. Handel zagraniczny

Prognozuje się, że w sezonie 2024/25 wpływy z eksportu owoców i ich przetworów wyniosą 3,02 mld EUR wobec 2,74 mld EUR w sezonie poprzednim. Wartość importu wzrośnie z 3,42 do 3,84 mld EUR, a ujemne saldo handlu zagranicznego tymi produktami wzrośnie z 679,2 do 817 mln EUR. Ujemne saldo handlu zagranicznego owocami świeżymi pogłębi się z 1466,6 do 1677 mln EUR, a dodatnie saldo handlu przetworami owocowymi wzrośnie z 787,4 do 860 mln EUR.

2.3.1. Większa wartość eksportu owoców i ich przetworów w sezonie 2024/25

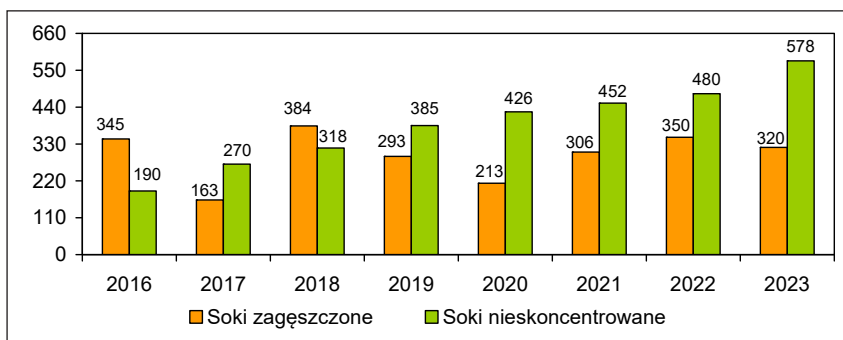
Przewiduje się, że w sezonie 2024/25 wolumen eksportu owoców świeżych wyniesie 1,05 mln t wobec 1,1 mln t w sezonie poprzednim. Eksport jabłek, dominujących w zagranicznej sprzedaży owoców, obniży się z ok. 804 do 760 tys. ton. Spadek eksportu tych owoców spowodowany będzie obniżeniem ich zbiorów w kraju. W strukturze eksportu wzrośnie udział jabłek kierowanych do zakładów przetwórczych w krajach odbiorcach, przede wszystkim w Niemczech. Średnie ceny eksportowe jabłek zwiększą się z 0,55 do ok. 0,7 EUR/kg, stąd wpływy z ich zagranicznej sprzedaży będą wyższe o ok. 12% i wyniosą 490 mln EUR.

Wykres 12. Produkcja nieskoncentrowanych soków owocowych, nektarów i napojów (mln l)

Źródło: dane GUS-u. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://stat.gov.pl/>

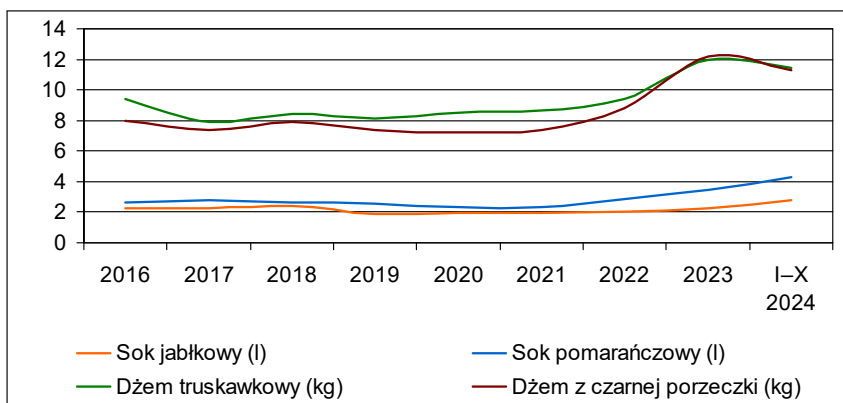
Wykres 13. Produkcja zagęszczonych i nieskoncentrowanych^a soków jabłkowych w Polsce (tys. t)

^a soki NFC i odtwarzane z koncentratu jabłkowego

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych GUS-u. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://stat.gov.pl/>

Wykres 14. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych (PLN/kg)

Źródło: dane GUS-u. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://stat.gov.pl/>

Eksport i reeksport gruszek, tak jak w sezonie 2023/24, wyniesie ok. 100 tys. ton. Gruszki sprowadzane głównie z Belgii i Holandii reeksportowane są przede wszystkim do Białorusi.

Z powodu wzrostu cen eksportowych wpływy z zagranicznej sprzedaży tych owoców zwiększyć się mogą z 48,4 do 52 mln EUR.

Reeksport owoców południowych prognozowany jest na 124–125 tys. t wobec 122 tys. t w sezonie 2023/24. Reeksport bananów, dominujących w zagranicznej sprzedaży owoców południowych zwiększy się z 39,3 do ponad 43 tys. ton. Na poziomie ok. 32 tys. t pozostanie reeksport owoców cytrusowych (głównie pomarańczę). Nie zmieni się też istotnie reeksport owoców awokado, arbuźów, owoców kiwi, a nieznacznie większy będzie reeksport brzoskwiń i nektaryn. Owoce południowe reeksportowane są głównie do Ukrainy i Białorusi. Średnie ceny owoców południowych prognozowane są na ok. 1,3 EUR/kg wobec 1,18 EUR/kg w sezonie 2023/24, stąd wpływy z ich sprzedaży zagranicznej zwiększą się bardziej niż jej wolumen, tj. o ok. 10% do 160 mln EUR. Stanowiło to będzie, tak jak w sezonie 2023/24, ok. 16% łącznych wpływów z eksportu owoców.

W 2024 r. łączny eksport owoców sezonowych, tj. owoców jagodowych, wiśni, czereśni i śliwek szacowany jest na 58 tys. t wobec 68 tys. t w roku poprzednim. Spadek zbiorów spowodował obniżenie sprzedaży niemal wszystkich owoców sezonowych, a najbardziej – o 26% do 15 tys. t spadł eksport truskawek. Utrzymała się natomiast tendencja wzrostowa zagranicznej sprzedaży borówek. Eksport tych owoców, sprzedawanych głównie do Wlk. Brytanii wyniósł ok. 24 tys. t wobec 22 tys. t w 2023 r. i 15 tys. t w 2020 roku. W wyniku wzrostu cen wszystkich owoców sezonowych wpływy z ich eksportu zwiększyły się o ok. 7% do 237,5 mln EUR. Wartość

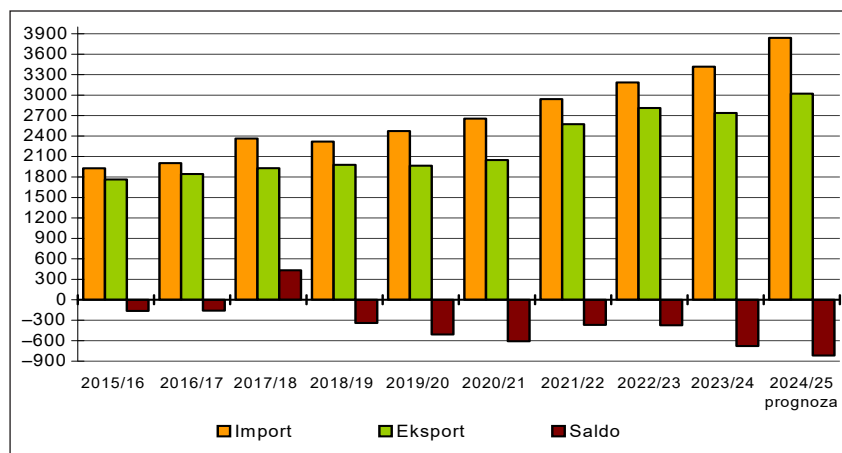
eksportu borówek stanowiła ok. 65% łącznych wpływów z eksportu owoców sezonowych wobec 60% w 2023 roku.

W sezonie 2024/25 eksport zagęszczonego soku jabłkowego wynieść może ok. 255 tys. t wobec 249,4 tys. t w sezonie poprzednim. Średnie ceny eksportowe tego produktu osiągną rekordowy poziom ok. 2 EUR/kg wobec 1,67 EUR/kg w sezonie poprzednim. Tak wysoki poziom cen spowodowany był: brakiem zapasów koncentratu soku jabłkowego na rynku światowym na początku sezonu, spadkiem produkcji w większości krajów liczących się w produkcji i eksporcie tego produktu oraz rekordowo wysokimi cenami w obrotach międzynarodowych koncentratem soku pomarańczowego, co wpłynęło na wzrost popytu odbiorców na „tańszy” koncentrat soku jabłkowego. Wpływy z eksportu zagęszczonego soku

jabłkowego osiągną nienotowany dotychczas poziom ok. 500 mln EUR. Wzrost cen, przy niewielkiej zmianie wolumenu eksportu wpłynie na zwiększenie ze 106,2 do 115 mln EUR wartości zagranicznej sprzedaży nieskoncentrowanego soku jabłkowego (sok NFC).

Wolumen eksportu pozostałych soków prognozowany jest na 135 tys. t wobec 141,2 tys. t w sezonie 2023/24. Zmniejszy się z 40,6 do 35 tys. t eksport nieskoncentrowanego soku pomarańczowego. Spadnie też zagraniczna sprzedaż zagęszczonych soków produkowanych z owoców „miękkich”. Najbardziej obniży się eksport zagęszczonego soku wiśniowego i produkowanego z porzeczek czarnych. Zmniejszy się także z 36,7 do 34 tys. t zagraniczna sprzedaż soków mieszanych – głównie zagęszczonych.

Wykres 15. Handel zagraniczny owocami i przetworami owocowymi (mln EUR)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Tabela 12. Wartość obrotów handlu zagranicznego owocami i ich przetworami (mln EUR)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024 ^b	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24 ^a	2024/25 ^c
Eksport ogółem	2022,7	2395,8	2693,7	2694,7	2895,0	2048,2	2575,8	2817,7	2738,2	3023,0
Owoce świeże	669,5	752,0	720,7	847,3	940,0	675,1	733,5	785,9	893,1	973,0
Przetwory	1353,2	1643,8	1973,0	1847,4	1955,0	1373,1	1842,3	2031,8	1845,1	2050,0
Import ogółem	2597,6	2792,5	3107,7	3228,9	3545,0	2656,0	2962,3	3188,2	3417,4	3840,0
Owoce świeże	1757,9	1840,6	1995,4	2235,9	2395,0	1797,4	1916,9	2109,3	2359,7	2650,0
Przetwory	839,7	951,9	1112,3	993,0	1150,0	858,6	1045,4	1078,9	1057,7	1190,0
Saldo obrotów	-574,9	-396,7	-414,0	-534,2	-650,0	-607,8	-386,5	-370,5	-679,2	-817,0
Owoce świeże	-1088,4	-1088,6	-1274,7	-1388,6	-1455,0	-1122,3	-1183,4	-1323,4	-1466,6	-1677,0
Przetwory	513,5	691,9	860,7	854,4	805,0	514,5	796,9	952,9	787,4	860,0

^a dane nieostateczne, ^b szacunek IERiGŻ PIB, ^c prognoza IERiGŻ PIB

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych Ministerstwa Finansów (MF).

Tabela 13. Eksport owoców i ich przetworów (tys. t)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024 ^b	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24 ^a	2024/25 ^c
Jabłka	659,7	939,4	745,9	816,9	775,0	767,3	845,7	801,6	803,5	760,0
Truskawki	14,9	19,2	14,3	20,3	15,0	18,4	15,1	19,9	15,7	16,0
Porzeczki czarne	1,6	2,5	2,6	4,2	2,5	1,6	2,5	2,7	5,3	3,0
Porzeczki kolorowe i agrest	1,1	1,5	1,8	1,5	1,5	1,3	1,4	1,8	1,5	1,5
Maliny	8,5	8,8	11,5	8,4	6,0	7,4	8,9	12,0	7,8	6,0
Wiśnie	6,9	7,0	4,4	3,5	2,5	6,6	6,6	4,3	3,5	2,5
Czereśnie	0,4	1,5	1,6	0,8	0,5	0,4	1,8	1,5	0,8	0,5
Śliwki	8,8	7,8	12,2	6,9	5,5	8,8	7,4	12,3	6,9	6,0
Gruszki	99,1	120,2	108,1	109,3	99,0	111,1	97,1	128,4	99,2	99,5
Borówki wysokie i żurawiny	15,4	21,1	22,8	22,5	24,5	16,1	20,9	23,7	24,0	25,0
Owoce południowe (reeksport)	176,0	164,8	134,1	120,3	122,0	171,6	155,0	117,8	122,0	124,0
Pozostałe owoce	9,1	6,6	6,2	6,2	6,0	9,7	6,3	6,4	6,1	6,0
Razem owoce	1001,5	1300,4	1065,5	1120,8	1060,0	1120,3	1168,7	1132,4	1096,3	1050,0
Soki ogółem	610,5	683,3	768,0	663,8	628,0	604,7	752,6	721,4	647,1	645,0
Soki jabłkowe	464,9	505,7	585,3	514,4	495,0	447,5	565,3	555,8	505,9	510,0
zagęszczone	209,8	231,4	316,8	274,6	245,0	189,6	287,3	316,1	249,4	255,0
niezagęszczone	255,1	274,3	268,4	239,8	250,0	257,8	278,1	239,7	256,5	255,0
Pozostałe soki	145,6	177,6	182,7	149,4	133,0	157,3	187,3	165,7	141,2	135,0
Owoce mrożone	336,9	384,4	329,4	316,6	310,0	353,0	361,9	325,6	328,6	305,0
Owoce suszone	9,6	7,0	9,1	9,7	8,5	9,2	6,7	10,2	9,1	8,0
Dżemy, marmolady, przeciery	50,5	54,1	56,4	61,7	72,0	54,8	55,0	57,7	72,8	75,9
Konserwy owocowe i przetwory z orzechów	82,1	86,9	91,2	82,8	86,3	82,8	90,5	86,5	87,6	89,0
Pozostałe przetwory	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1
Razem przetwory	1089,7	1215,9	1254,3	1134,8	1105,0	1104,7	1267,0	1201,5	1145,3	1123,0

^a dane nieostateczne, ^b szacunek IERiGŻ PIB, ^c prognoza IERiGŻ PIB

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Tabela 14. Eksport owoców i ich przetworów (mln EUR)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024 ^b	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24 ^a	2024/25 ^c
Jabłka	303,1	359,0	300,7	402,0	465,0	313,0	325,1	352,1	438,5	490,0
Truskawki	13,4	17,1	24,2	29,2	24,5	14,9	24,5	26,6	25,2	25,0
Porzeczki czarne	1,7	3,0	5,2	3,2	5,5	1,7	3,0	5,5	5,9	6,5
Porzeczki kolorowe i agrest	0,9	1,2	2,1	2,0	2,0	1,1	1,5	2,4	2,0	2,0
Maliny	23,8	40,7	50,8	40,8	37,0	23,1	44,4	50,9	41,3	37,0
Wiśnie	6,0	5,5	3,7	3,3	4,5	5,5	5,1	3,5	3,4	4,5
Czereśnie	0,6	1,8	2,5	2,6	2,0	0,6	2,1	3,0	2,8	2,0
Śliwki	6,6	6,4	8,5	7,5	7,0	6,6	6,0	8,7	7,5	7,0
Gruszki	33,2	43,2	48,8	51,9	52,5	31,6	46,9	56,9	48,4	52,0
Borówki wysokie i żurawiny	87,7	104,5	109,2	133,8	155,0	90,9	104,1	115,2	145,1	160,0
Owoce południowe (reeksport)	151,7	150,1	144,9	144,2	158,0	144,9	152,0	140,1	144,4	160,0
Pozostałe owoce	40,8	19,5	20,1	26,8	27,0	41,2	18,8	21,0	28,6	27,0
Razem owoce	669,5	752,0	720,7	847,3	940,0	675,1	733,5	785,9	893,1	973,0
Soki ogółem	554,3	682,8	873,6	830,6	888,0	556,5	772,5	931,8	816,8	955,0
Soki jabłkowe	334,2	348,7	465,8	504,6	568,0	310,4	404,6	512,7	521,5	615,0
zagęszczone	256,1	267,4	387,4	418,1	453,0	231,6	326,7	433,8	415,3	500,0
niezagęszczone	78,0	81,3	78,3	86,5	115,0	78,8	77,9	78,9	106,2	115,0
Pozostałe soki	220,1	334,2	407,9	326,0	320,0	246,1	368,0	419,1	295,3	340,0
Owoce mrożone	489,9	619,6	696,6	584,3	588,0	500,3	695,4	681,5	546,7	594,0
Owoce suszone	42,7	47,1	55,9	59,8	63,0	43,9	52,5	59,0	60,2	59,0
Dżemy, marmolady, przeciery	86,4	95,4	108,7	133,9	155,0	89,2	101,8	119,9	160,7	168,5
Konserwy owocowe i przetwory z orzechów	179,5	198,2	237,6	238,2	260,5	182,7	219,5	239,0	260,1	273,0
Pozostałe przetwory	0,4	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5
Razem przetwory	1353,2	1643,8	1973,0	1847,4	1955,0	1373,1	1842,3	2031,8	1845,1	2050,0

^a dane nieostateczne, ^b szacunek IERiGŻ PIB, ^c prognoza IERiGŻ PIB

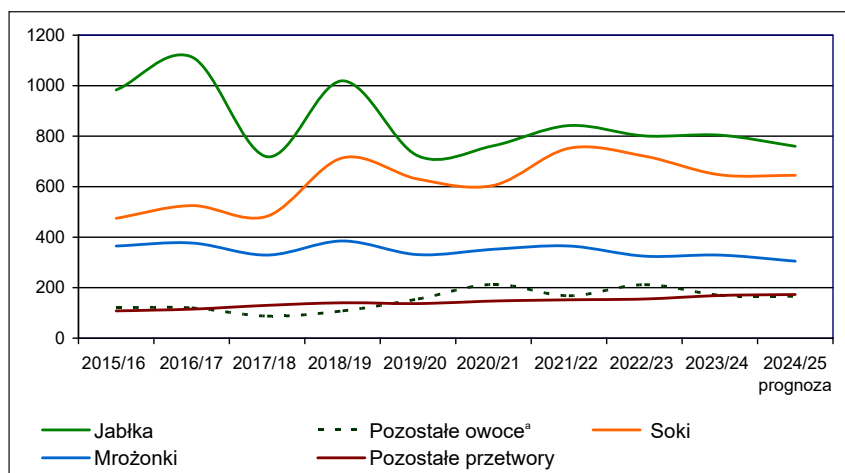
Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Ceny eksportowe niemal wszystkich soków będą wyższe niż w sezonie 2023/24, a największy będzie wzrost cen zagęszczonego soku wiśniowego i produkowanego z porzeczek czarnych. Przeciętne ceny eksportowe „soków pozostałych” wzrosną z 2,1 do ok. 2,5 EUR/kg, a wpływy z ich zagranicznej sprzedaży będą wyższe o 15% i wyniosą 340 mln EUR.

W wyniku spadku produkcji krajowej eksport owoców mrożonych obniży się z 328,6 do 305 tys. ton. Najbardziej spadnie eksport mrożonych wiśni oraz mrożonych porzeczek czarnych – odpowiednio z 58,4 do 52 tys. t oraz z 30,3 do 24 tys. ton. Zmniejszy się z 60,3 do 58 tys. t eksport mrożonych truskawek oraz z 43,6 do 40 tys. t eksport mrożonych malin. Nie zmienia się istotnie wolumen eksportu mrożonych porzeczek czerwonych (ok. 22 tys. t), mrożonych jagód (ok. 14 tys. t), a także mrożonych owoców południowych, głównie mrożonych bananów. Ceny niemal wszystkich gatunków owoców mrożonych będą wyższe niż w sezonie 2023/24. Ceny eksportowe mrożonych wiśni wzrosną z 1,33 do ok. 1,8 EUR/kg, mrożonych porzeczek czarnych z 1,46 do 1,6 EUR/kg, mrożonych malin z 2,97 do 3,2 EUR/kg, a mrożonych truskawek z 1,83 do 1,9 EUR/kg. Niższe mogą być tylko ceny mrożonych jagód. Przeciętne ceny eksportowe mrożonych owoców zwiększą się z 1,66 do 1,95 EUR/kg, a wpływy z ich eksportu wzrosną o ok. 9% do 594 mln EUR.

Eksport konserw owocowych zmniejszy się może z 43,6 do 41 tys. ton. Zagraniczna sprzedaż konserw truskawkowych obniży się z 8,5 do 8 tys. t, konserw wiśniowych z 5,5 do 5 tys. t, a konserw mieszanych z 9,5 do 8,5 tys. ton. Średnie ceny eksportowe konserw owocowych wzrosną z 2,57 do ok. 2,7 EUR/kg, a wpływy z ich zagranicznej sprzedaży pozostaną na poziomie ok. 112 mln EUR. Eksport i reeksport przetworów z orzechów (głównie orzechów arachidowych) zwiększy się z 44 do 48 tys. ton. Z powodu utrzymania na poziomie ok. 3,4 EUR/kg przeciętnych cen eksportowych wpływy z eksportu tych produktów wzrosną, tak jak wolumen ich eksportu, o 9% do 161 mln EUR.

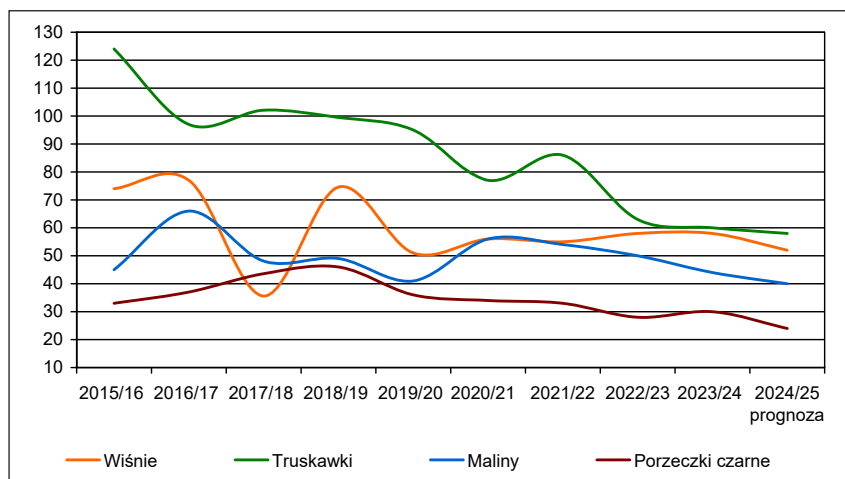
Wykres 16. Eksport owoców i ich przetworów (tys. t)

* bez reeksportu owoców południowych

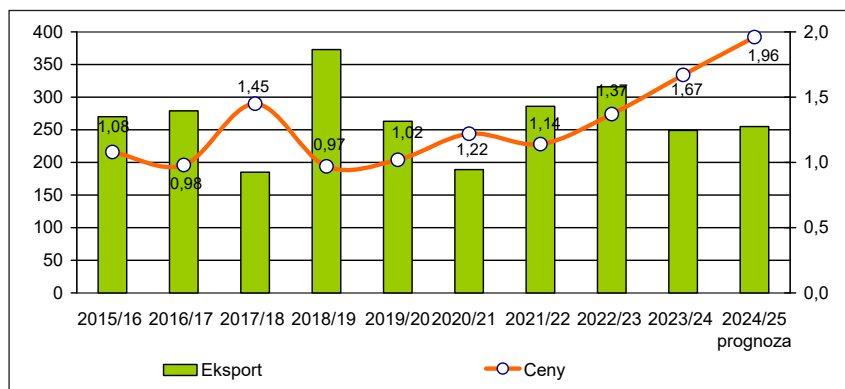
Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Wykres 17. Eksport mrożonych owoców (tys. t)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Wykres 18. Eksport zagęszczonego soku jabłkowego (tys. t) i ceny eksportowe (EUR/kg)

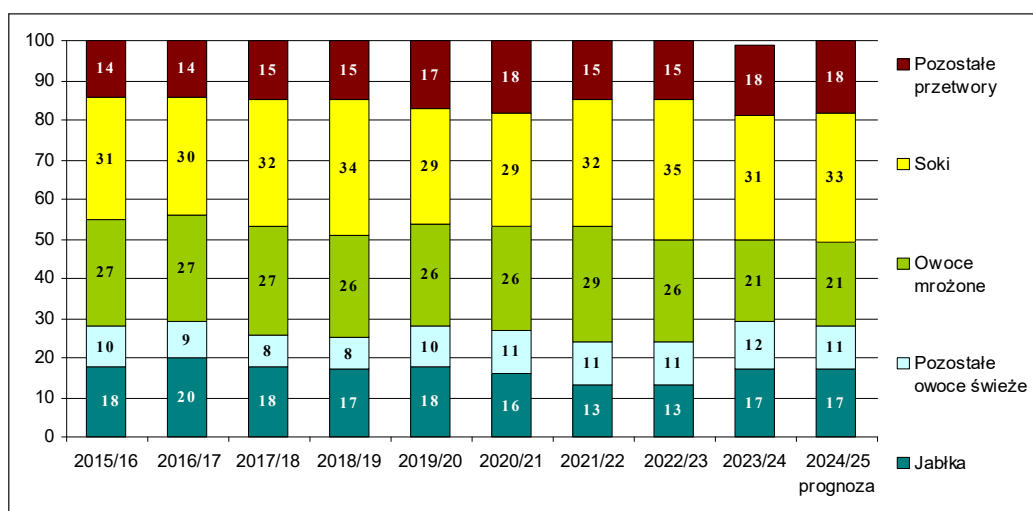

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Łączny eksport przecierów, dżemów i owoców homogenizowanych wzrosnie z 72,8 do ok. 76 tys. ton. Decydujące będzie zwiększenie zagranicznej sprzedaży pulp i przecierów dominujących w eksporcie

tej grupy produktów. Wzrost sprzedaży przecierów będzie wynikiem bardzo dużego zapotrzebowania na te produkty w zakładach przetwórczych w krajach odbiorcach – głównie w krajach Europy Zachodniej.

Wykres 19. Struktura eksportu owoców i ich przetworów według wartości (%)^a

^a bez reeksportu owoców południowych

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Przeciętne ceny eksportowe przecieru, pulpi i owoców homogenizowanych pozostaną na poziomie ok. 2,2 EUR, a wpływy z ich eksportu wzrosną ze 160,7 do 168,5 mln EUR.

Na spadku z 9,1 do 8 tys. t eksportu suszy owocowych zaważy zmniejszenie z 4,8 do 4 tys. t zagranicznej sprzedaży suszonych jabłek. Na poziomie ok. 2 tys. t pozostanie eksport i reeksport suszonych śliwek. Przeciętne ceny eksportowe owoców suszonych wzrosną z 6,6 do ok. 7,3 EUR/kg, a wpływy z ich eksportu spadną z 60,2 do 59 mln EUR.

W sezonie 2024/25 jabłka i ich przetwory stanowią będą ok. 38% wpływów z eksportu owoców i ich przetworów wobec 36% w sezonie poprzednim. Udział owoców południowych i ich przetworów (łącznie z orzechami i ich przetworami) wzrośnie z 13 do 14%. Łączny udział malin, truskawek i ich przetworów wzrośnie z 17 do 18%.

2.3.2. Większa wartość importu owoców i ich przetworów w sezonie 2024/25

Prognozuje się, że w sezonie 2024/25 przywóz owoców południowych (razem z orzechami) wyniesie 1,67 mln t wobec 1,64 mln t w sezonie poprzednim. Mimo wzrostu cen w obrotach światowych zwiększy się przywóz niemal wszystkich owoców, w tym dominujących w imporcie

bananów i owoców cytrusowych. Wyższy przywóz spowodowany będzie większym zapotrzebowaniem na rynku krajowym i zwiększeniem skali reeksportu tych owoców. Średnie ceny importowe owoców południowych i orzechów (głównie kokosowych i ziemnych) wynieść mogą 1,30 EUR/kg wobec 1,20 EUR/kg w sezonie 2023/24. Wartość importu zwiększy się z 1,96 do 2,17 mld EUR.

Import owoców strefy umiarkowanej prognozowany jest na 155–157 tys. t wobec 133,8 tys. t w sezonie 2023/24. Przywóz gruszek, mających największy udział w przywozie tej grupy owoców wzrośnie z 35,2 do 38 tys. ton. Import śliwek zwiększy się z 26,6 do 30 tys. t, truskawek z 23,7 do 28 tys. t, czereśni z 7,9 do 9 tys. t, wiśni z 2,7 do 4 tys. t, malin z 5 do 6 tys. t, a jabłek z 1,6 do 5 tys. ton. Utrzyma się tendencja wzrostowa przywozu borówek wysokich, sprowadzanych głównie z krajów Ameryki Południowej. Ceny wszystkich owoców strefy umiarkowanej będą wyższe niż w sezonie 2023/24, a najbardziej – z 1,25 do ponad 2 EUR/kg wzrosną ceny importowe wiśni. Średnie ceny owoców strefy umiarkowanej wzrosną z 2,98 do 3,04 EUR/kg, a wartość ich przywozu zwiększy się z 398,1 do 477 mln EUR. Stanowiło to będzie 18% łącznej wartości importu owoców wobec 17% w sezonie 2023/24. Owoce strefy umiarkowanej sprowadzane są do Polski głównie w pierwszej połowie lat kalendarzowych, tj. w okresach braku

lub małej produkcji krajowej. W imporcie dominują owoce deserowe, choć w sezonie 2024/25 większy niż w sezonach poprzednich może być udział owoców wykorzystywanych w zakładach przetwórczych.

W sezonie 2024/25 przywóz soków pomarańczowych będzie o niemal 6 tys. t niższy niż w sezonie poprzednim i wyniesie ok. 50 tys. ton. Spowodowane to będzie wzrostem z 2,25 do 2,75 EUR/kg przeciętnych cen importowych tego produktu. Wzrost cen zarówno pomarańczowych soków zagęszczonych, jak i nieskoncentrowanych w dwu ostatnich sezonach jest wynikiem spadku podaży na rynek światowy z Brazylii – podstawowym eksporterze tych soków w świecie. Z powodu wzrostu cen wartość przywozu soków pomarańczowych zwiększy się w porównaniu z sezonem 2023/24 o ponad 10% do rekordowego poziomu 138 mln EUR. Wyższe będą także ceny soków wytwarzanych z pozostałych owoców cytrusowych, a także soku ananasowego, winogronowego, produkowanego z owoców mango oraz soków mieszanych (głównie zagęszczonych). Jednakże łączny ich przywóz może być wyższy niż w sezonie 2023/24 o 5 tys. t i wynieść ok. 69 tys. ton. Soki zagęszczone produkowane z winogron, ananasów i innych owoców będą w większym niż w sezonie 2023/24 stopniu wykorzystywane w produkcji soków pitnych „zastępując” soki wytwarzane z pomarańczy.

Tabela 15. Import owoców i ich przetworów (tys. t)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024 ^b	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24 ^a	2024/25 ^c
Banany	563,9	523,0	467,8	494,5	515,0	534,8	512,4	462,7	512,0	520,0
Pomarańcze	156,0	168,9	171,3	155,9	150,0	171,6	175,3	157,7	147,6	147,0
Cytryny	140,7	141,0	138,7	138,7	140,0	140,1	141,8	135,7	139,7	140,0
Grejpfruty	56,8	44,6	39,9	36,1	40,0	51,4	42,2	36,2	39,1	42,0
Mandarynki	160,5	167,8	163,6	166,9	175,0	170,6	170,7	151,5	179,8	182,0
Winogrona	128,0	134,8	132,4	125,4	127,0	133,1	135,1	132,0	128,0	130,0
Kiwi	30,1	29,9	33,0	31,5	26,0	30,7	32,5	33,2	23,6	25,0
Brzoskwinie i nektaryny	69,7	75,4	66,3	77,9	86,0	73,8	66,5	67,4	84,3	85,0
Arbuzy	161,5	186,8	166,7	177,5	198,0	182,8	169,8	177,2	192,7	203,0
Jabłka	22,1	2,6	2,5	1,8	3,0	15,4	2,5	2,4	1,6	5,0
Gruszki	51,5	46,2	46,2	38,5	37,0	52,4	45,1	41,1	35,2	38,0
Borówki wysokie i żurawiny	7,3	13,4	20,2	16,7	21,0	12,4	17,1	19,1	21,2	23,0
Orzechy	39,6	46,4	42,6	49,6	57,0	44,2	45,0	45,3	55,4	60,0
Pozostałe owoce	171,5	186,8	172,5	201,6	220,0	175,0	187,7	180,3	210,6	225,0
Razem owoce	1759,2	1766,7	1663,7	1712,6	1795,0	1788,3	1743,7	1641,8	1770,8	1825,0
Soki zagęszczane i pitne, w tym:	197,3	196,3	216,0	180,3	200,0	199,7	193,8	207,1	186,8	202,0
sok pomarańczowy	78,6	82,9	71,0	64,5	55,0	84,0	74,8	71,2	55,6	50,0
sok jabłkowy	55,2	39,7	64,0	45,8	75,0	47,2	40,9	57,6	64,4	80,0
Owoce mrożone	116,6	130,1	139,9	128,7	138,0	118,0	138,7	133,1	133,9	142,0
Owoce suszone	35,5	33,5	49,7	30,3	33,0	34,8	42,3	39,7	34,6	36,5
Dżemy, marmolady, przeciery	20,3	20,2	20,1	18,1	21,5	20,6	19,6	18,5	21,4	23,0
Konserwy owocowe i przetwory z orzechów, w tym:	139,7	139,7	144,7	134,0	139,5	139,9	140,5	141,4	136,2	139,5
ananasy	13,9	14,8	17,7	14,2	15,0	13,0	16,6	16,0	14,4	15,0
brzoskwinie	22,6	22,3	20,2	17,2	18,0	22,2	21,9	18,7	17,7	18,0
przetwory z orzechów	29,4	30,9	34,0	34,9	37,0	31,1	32,1	35,0	35,9	38,0
Pozostałe przetwory	0,8	1,7	2,7	1,6	2,0	0,9	2,6	1,9	1,8	2,0
Razem przetwory	510,2	521,5	573,1	493,0	534,0	513,9	537,5	541,7	514,7	545,0

^a dane nieostateczne, ^b szacunek IERiGŻ PIB, ^c prognoza IERiGŻ PIB

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Tabela 16. Import owoców i ich przetworów (mln EUR)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024 ^b	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24 ^a	2024/25 ^c
Banany	298,9	286,4	329,9	345,2	360,0	284,7	305,1	344,0	344,9	369,0
Pomarańcze	113,9	116,1	121,3	135,8	134,0	121,3	115,8	126,0	134,6	137,0
Cytryny	161,5	134,2	155,0	154,5	156,0	137,8	143,6	159,7	146,1	160,0
Grejpfruty	45,9	40,4	38,0	38,0	39,0	43,7	38,1	39,2	36,6	42,0
Mandarynki	134,5	148,3	165,4	193,0	189,0	132,8	157,1	173,0	191,7	203,0
Winogrona	178,5	190,5	198,9	235,9	243,0	185,1	201,4	206,3	243,4	365,0
Kiwi	42,0	47,0	48,7	49,0	53,0	45,9	48,8	46,4	50,5	55,0
Brzoskwinie i nektaryny	81,7	96,2	90,2	103,6	119,0	86,0	92,2	92,8	113,1	120,0
Arbuzy	64,5	81,8	94,2	104,4	118,0	77,1	83,3	100,3	117,7	127,0
Jabłka	19,7	2,7	1,5	1,5	2,0	13,2	2,3	1,5	1,9	5,0
Gruszki	48,1	37,7	41,5	46,7	45,0	42,3	41,1	43,4	43,2	47,0
Borówki wysokie i żurawiny	45,7	76,4	107,9	118,0	134,0	74,2	92,2	116,5	143,9	160,0
Orzechy	224,4	262,3	257,1	274,1	329,0	247,0	260,3	261,5	312,9	350,0
Pozostałe owoce	298,6	320,6	345,8	436,2	474,0	306,3	335,6	398,7	479,2	510,0
Razem owoce	1757,9	1840,6	1995,4	2235,9	2395,0	1797,4	1916,9	2109,3	2359,7	2650,0
Soki zagęszczane i pitne, w tym:	245,5	265,8	306,8	294,9	390,0	256,7	269,0	312,2	334,4	405,0
sok pomarańczowy	96,4	112,1	109,4	117,2	150,0	105,0	104,7	120,0	125,0	138,0
sok jabłkowy	53,3	38,0	71,7	61,1	120,0	45,9	40,3	69,8	91,4	129,0
Owoce mrożone	197,9	274,3	315,2	213,7	240,0	203,0	322,9	276,6	214,9	247,0
Owoce suszone	88,5	89,0	110,2	95,0	104,0	83,7	103,5	103,7	104,3	113,0
Dżemy, marmolady, powidła, przeciery	42,0	41,5	47,1	46,5	53,0	40,4	44,3	46,7	53,2	58,0
Konserwy owocowe i przetwory z orzechów, w tym:	263,9	278,0	328,2	339,2	359,0	272,5	301,5	335,6	348,0	363,0
ananasy	16,7	21,0	29,3	22,4	24,0	16,9	26,5	26,0	22,7	24,0
brzoskwinie	17,9	21,1	27,3	23,5	24,0	17,5	26,1	26,0	23,7	24,0
przetwory z orzechów	118,4	120,5	138,9	158,7	173,0	124,7	127,1	148,6	171,5	182,0
Pozostałe przetwory	1,9	3,3	4,8	3,7	4,0	2,3	4,2	4,1	2,9	4,0
Razem przetwory	839,7	951,9	1112,3	993,0	1150,0	858,6	1045,4	1078,9	1057,7	1190,0

^a dane nieostateczne, ^b szacunek IERiGŻ PIB, ^c prognoza IERiGŻ PIB

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Przywóz zagęszczonego soku jabłkowego, sprowadzanego głównie z Ukrainy i Mołdawii zwiększyć się może z 54,6 do ok. 70 tys. ton. Ceny koncentratu soku jabłkowego wzrosną z 1,42 do ok. 1,6 EUR/kg, a wartość przywozu tego produktu wzrośnie z 81,2 do rekordowego poziomu 113 mln EUR. Ceny importowe koncentratu soku jabłkowego pozostaną niższe od cen eksportowych tego produktu, co czyni opłacalnym mieszanie importowanego soku zagęszczonego z produkowanym z surowca krajowego. W sezonie 2024/25 na poziomie ok. 10 tys. t utrzyma się przywóz nieskoncentrowanego soku jabłkowego, a wartość importu tego produktu zwiększy się z 10,2 do 16 mln EUR. Import soków produkowanych z pozostałych owoców strefy umiarkowanej nie przekroczy 4 tys. ton.

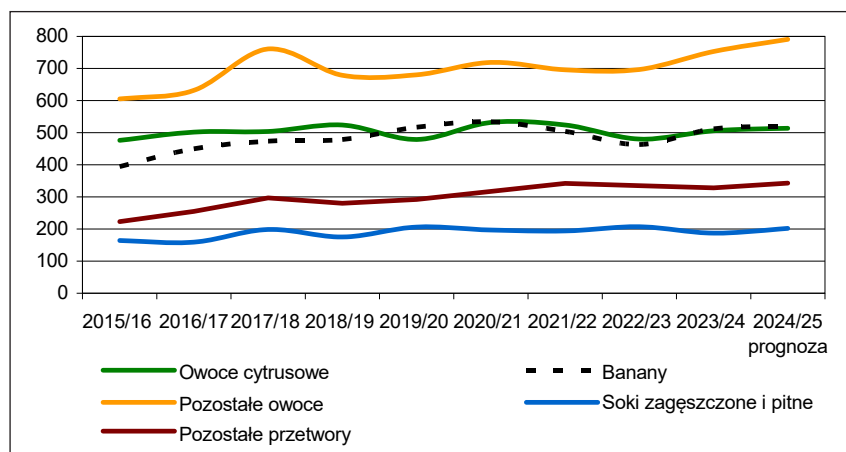
Na zwiększeniu ze 133,9 do 142 tys. t importu mrożonych owoców zaważy utrzymanie tendencji wzrostowej przywozu, sprowadzanych głównie z Egiptu, mrożonych truskawek. W sezonie 2024/25 przywóz tych mrozonek prognozowany jest na 48 tys. t wobec 43 tys. t w sezonie poprzednim. Przy niewielkich zmianach cen importowych wartość przywozu mrożonych truskawek wzrośnie z 48,4 do 55 mln EUR. Nieznacznie zwiększy się – z 30,2 do 31 tys. t import mrożonych malin, a na poziomie ok. 14 tys. t pozostanie przywóz mrożonych jagód. Oba te gatunki mrozonek sprowadzane są głównie z Ukrainy. Z ok. 11 do 12 tys. t zwiększy się import mrożonych owoców południowych, w tym mrożonych bananów. Ceny importowe mrożonych malin, jagód, a także mrożonych owoców

południowych będą wyższe niż w sezonie 2023/24, stąd wartość ich przywozu wzrośnie bardziej niż wolumen przywozu. Średnie ceny importowe mrożonych owoców zwiększą się z 1,60 do 1,74 EUR/kg, a wartość ich przywozu wzrośnie o 15% do 247 mln EUR.

O wzroście przywozu owoców suszonych zadecyduje zwiększenie z 15,4 do 17 tys. t importu suszonych winogron (rodzynek). Przywóz suszonych śliwek zwiększy się z 8,5 do 10 tys. ton. Import suszonych moreli i suszonych brzoskwiń pozostanie na poziomie odpowiednio ok. 3 i 2 tys. ton. W wyniku wzrostu z ok. 3 do 3,1 EUR/kg przeciętnych cen wartość przywozu owoców suszonych zwiększy się ze 104,3 do 113 mln EUR.

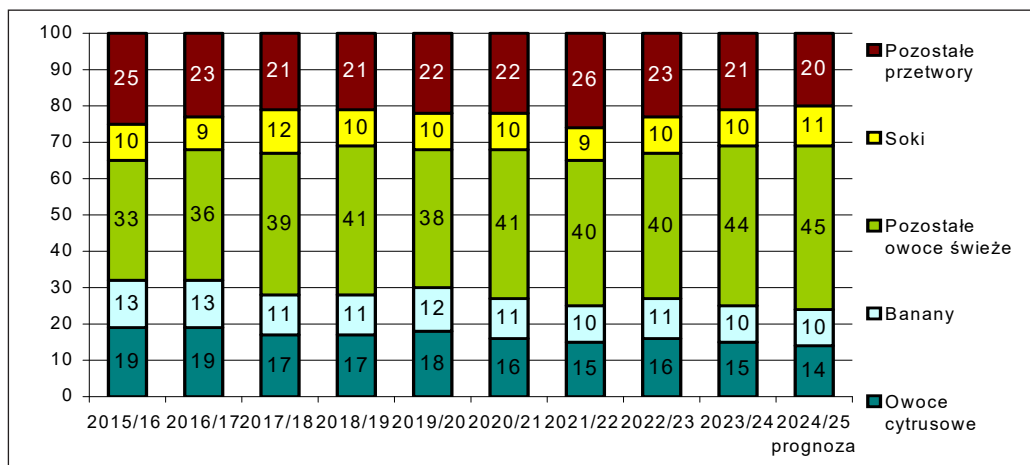
Import konserw owocowych zwiększyć się może ze 100,3 do 102 tys. ton. O wzroście przywozu zadecyduje zwiększenie z 8,8 do 10 tys. t i importu konserw z żurawin. Nie zmieni się znacząco wolumen przywozu puszkowanych brzoskwiń i ananasów oraz mniej liczących się w przywozie gruszek i moreli w puszkach, a także konserw truskawkowych i wiśniowych. Średnie ceny konserw owocowych pozostaną na poziomie ok. 1,8 EUR/kg, a wartość ich przywozu wzrośnie ze 176,5 do 181 mln EUR. Przywóz przetworów z orzechów m. innymi masła orzechowego i prażonych migdałów wzrośnie z 35,9 do 38 tys. t, a wartość ich importu ze 171,5 do 182 mln EUR.

Wykres 20. Import owoców i ich przetworów (tys. t)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Wykres 21. Struktura importu owoców i ich przetworów według wartości (%)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Łączny wolumen importu przecierów, marmolad i dżemów wzrosło z 21,4 do 23 tys. ton. W tej grupie produktów dominują przeciera z owoców południowych, wykorzystywane w różnych branżach przemysłu spożywczego. W następstwie wzrostu średnich cen importowych wartość przywozu tych artykułów zwiększyła się bardziej niż wolumen importu (o 9%) i wyniesie 58 mln EUR.

Owoce południowe i ich przetwory stanowią będą, tak jak w sezonie 2023/24, ok. 80% łącznej wartości importu owoców świeżych i przetworzonych.

2.3.3. Spadek dodatniego salda obrotów z krajami UE w sezonie 2023/24

W sezonie 2023/24 dodatnie saldo obrotów owocami i ich przetworami z krajami UE wyniosło 133,7 mln EUR wobec 403,3 mln EUR w sezonie poprzednim. Dodatnie saldo obrotów z nowymi krajami członkowskimi wzrosło o 4,2 mln EUR do 347,2 mln EUR. Saldo obrotów z krajami UE-14 było ujemne w wysokości 213,5 mln EUR wobec dodatniego na poziomie 60,3 mln EUR w sezonie 2022/23. Obniżyło się dodatnie saldo handlu zagranicznego z krajami WNP, a zmniejszyło się ujemne saldo handlu z pozostałymi krajami.

Udział krajów UE-14 w wartości polskiego eksportu owoców i ich przetworów obniżył się z 57,0 do 55,5%, a nowych krajów członkowskich wzrósł z 14,7 do 16,1%. Udział krajów WNP zmniejszył się z 7,8 do 7,3%. Udział Niemiec, największego odbiorcy tych produktów z Polski, wzrósł z 23,7 do 25,3%. Udział Holandii spadł z 10,1 do 8,3%, a Austrii z 5,1 do 3,5%. Udział Wielkiej Brytanii wzrósł z 6,5 do 7,6%. Udział Białorusi obniżył się z 4,0 do 3,4%, a Rosji i Ukrainy pozostał na poziomie odpowiednio 2,1 i 3,1%.

Kraje UE uczestniczyły w imporcie w 53,5% wobec 50,7% w sezonie 2022/23. Udział krajów WNP wzrósł z 1,1 do 2,0%, a Ukrainy spadł z 5,8 do 3,1%. Spośród pozostałych krajów liczących się w polskim imporcie wzrósł udział: Turcji (z 4,8 do 5,1%), USA (z 3,2

Tabela 17. Wartość obrotów handlu zagranicznego owocami i ich przetworami według kierunków geograficznych (mln EUR)

Wyszczególnienie	2022	2023	I-IX 2023	I-IX 2024 ^a	2022/23	2023/24 ^a
UE-14						
Eksport	1562,7	1486,4	1159,5	1224,6	1605,2	1520,2
Import	1494,1	1623,1	1176,0	1339,4	1544,9	1733,7
Saldo	68,6	-136,7	-16,5	-114,8	60,3	-213,5
UE-13						
Eksport	403,6	415,7	312,3	341,7	414,7	440,2
Import	66,4	79,6	60,0	80,2	71,7	93,0
Saldo	337,2	336,1	252,3	261,5	343,0	347,2
WNP						
Eksport	200,5	203,0	151,6	148,3	218,9	200,7
Import	40,9	48,4	21,3	57,4	36,5	69,2
Saldo	159,6	154,6	130,3	90,9	182,4	131,5
Pozostałe						
Eksport	526,9	589,7	436,0	432,2	578,9	577,1
Import	1506,3	1477,9	1084,8	1227,1	1535,1	1521,5
Saldo	-979,4	-888,2	-648,8	-794,9	-956,2	-944,4

^a dane nieostateczne

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

3,6%) i Izraela (z 0,8 do 1,4%). Udział Chile spadł z 2,2 do 1,9%, Egiptu z 1,8 do 1,7%, Ekwadoru z 4,6 do 4,5%, Kolumbii z 3,4 do 3,1%, Kostaryki z 2,5 do 2,1% a Peru z 2,4 do 2,3%. Z krajów Ameryki Płd. Polska importuje głównie banany, z Turcji owoce cytrusowe, z Brazylii soki pomarańczowe, a z Peru jabłka i suszone śliwki.

2.4. Ceny detaliczne i spożycie

2.4.1. Wzrost cen detalicznych owoców i przetworów w 2024 roku

Przeciętne ceny detaliczne owoców i ich przetworów¹ w miesiącach styczeń-wrzesień 2024 r., wobec analogicznego okresu roku poprzedniego, wzrosły o 1,1% przy wzroście cen towarów i usług konsumpcyjnych o 3,3% oraz wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 2,8%. Ceny detaliczne owoców świeżych i chłodzonych wzrosły o 1,2%, w tym jabłek o 19%, owoców pestkowych²

o 4,6%, owoców jagodowych³ o 0,6%, a pozostałych owoców o 0,5%. Spadły jedynie ceny detaliczne owoców cytrusowych (o 6,4%) i bananów (o 2,8%).

Ceny detaliczne owoców suszonych i orzechów⁴ wzrosły o 1,2%, a owoców mrożonych o 0,6%, zaś przetworów owocowych spadły o 0,8%. Ceny detaliczne soków owocowych były wyższe o 11,2%.

We wrześniu 2024 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem 2023 r. przeciętne ceny detaliczne owoców i ich przetworów były wyższe o 8,5% przy wzroście cen towarów i usług konsumpcyjnych o 4,9% oraz wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 4,7%.

Ceny detaliczne owoców świeżych i chłodzonych wzrosły o 10,7%, owoców suszonych i orzechów o 2,9%, a owoców mrożonych o 0,2%. Tylko ceny detaliczne przetworów owocowych były niższe (o 1,1%). Ceny detaliczne soków owocowych wzrosły o 10,7%.

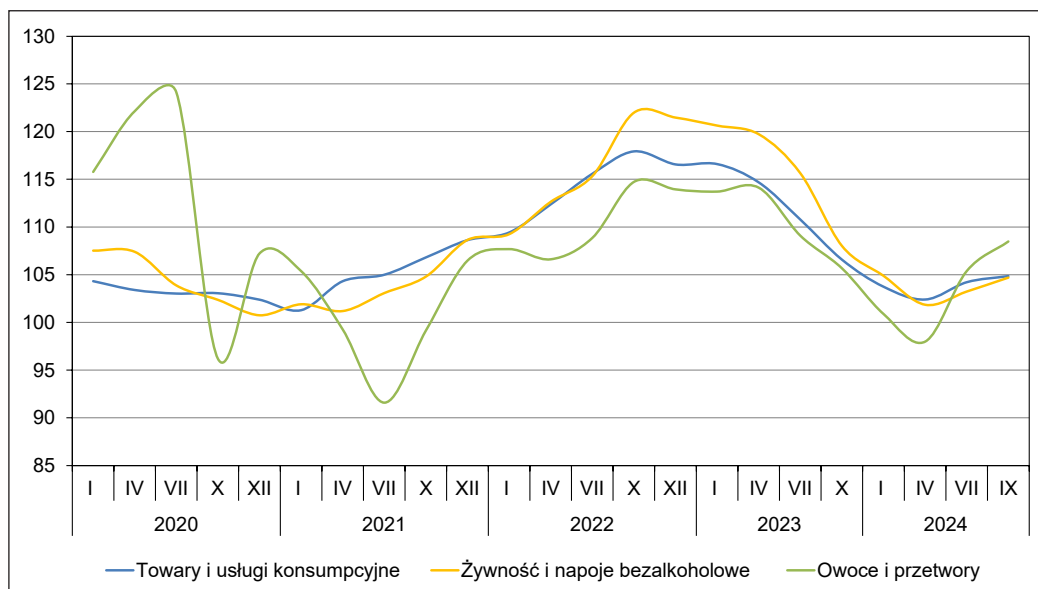
¹ Przetwory owocowe i produkty na bazie owoców, np. owoce pasteryzowane, musy, przeciera owoce niesłodzone, owoce kwaszone i marynowane, sałatki owocowe, owoce w puszkach, dietetyczne preparaty i kulinarne dodatki wyłącznie na bazie owoców, orzeszki solone, prażone i w miodzie oraz z przyprawami, masa makowa gotowa, chipsy jabłkowe, mrożone owoce itp.

² Czereśnie, wiśnie, śliwki, morele, brzoskwinie, nektarynki, mango, awokado, daktyle, liczi itp.

³ Truskawki, maliny, czarne jagody, borówki, żurawiny, jeżyny, porzeczki, agrest, poziomki, winogrona, aronia i pozostałe owoce leśne lub ogrodowe.

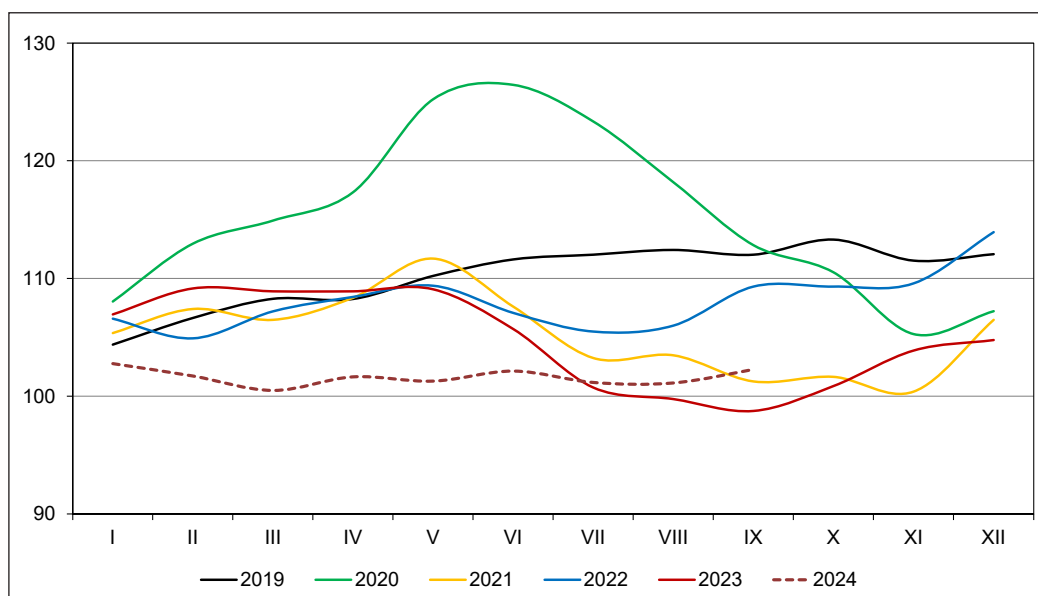
⁴ Orzechy włoskie, laskowe, pistacje, orzeszki ziemne niesolone, orzechy kokosowe, inne orzechy, migdały (również mielone), owoce suszone, skórki z owoców, rodzynki, wiórki kokosowe, figi, daktyle, mieszanka bakaliowa, nasiona, pestki jadalne (np. nasiona słonecznika, pestki dyni, mak, siemię lniane).

Wykres 22. Dynamika cen detalicznych owoców i przetworów (analogiczny miesiąc roku poprzedniego = 100)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

Wykres 23. Dynamika cen detalicznych owoców i przetworów (grudzień roku poprzedniego = 100)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

Tabela 18. Wskaźniki cen detalicznych owoców i przetworów (analogiczny okres roku poprzedniego = 100)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I-IX 2023	I-X 2024
Towary i usługi konsumpcyjne ogółem	101,6	102,3	103,4	105,1	114,4	111,4	113,2	103,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	104,9	104,7	103,2	115,4	115,1	118,0	102,8
Owoce i przetwory	99,9	98,7	117,6	98,6	109,1	111,0	112,6	101,1
Owoce świeże i chłodzone	99,5	98,3	121,0	97,4	108,2	110,9	112,3	101,2
jabłka	108,0	83,5	165,9	75,1	95,9	113,4	111,5	119,0
owoce jagodowe	97,1	95,2	119,7	105,2	109,3	111,2	108,2	100,6
owoce pestkowe	96,9	100,8	122,0	105,2	107,4	107,1	107,2	104,6
owoce cytrusowe	97,7	101,0	114,1	95,5	102,7	109,9	115,0	93,6
banany	100,5	105,9	100,7	102,5	119,0	112,6	119,4	97,2
pozostałe owoce	97,0	102,9	112,0	102,0	114,9	110,8	112,6	100,5
Owoce suszone i orzechy	101,8	100,1	103,1	103,0	108,7	108,9	111,0	101,2
Owoce mrożone	105,4	107,1	104,8	102,6	106,4	118,3	120,3	100,6
Przetwory owocowe	99,0	98,7	102,4	105,5	121,4	114,6	117,6	99,2
Soki owocowe	103,3	101,7	102,5	102,1	103,9	114,8	115,2	111,2

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

Spośród owoców świeżych i chłodzonych najbardziej podrożały owoce jagodowe (o 22,7%) i jabłka (o 19,7%), a w mniejszym stopniu: owoce pestkowe (o 13,8%), owoce cytrusowe (o 6,3%) i pozostałe owoce (o 4,5%). Tylko ceny detaliczne bananów były niższe o 2,2%.

W przypadku dynamiki cen owoców odnotowano tendencje spadkowe, co wynika w znacznym stopniu z efektów wysokiej bazy z poprzedniego roku. Czynnikiem „podbijającym” ceny będzie prawdopodobnie przywrócenie VAT na żywność od kwietnia 2024 r. Głównym czynnikiem ryzyka dla cen detalicznych owoców i przetworów jest kształtowanie się warunków agrometeorologicznych⁵.

2.4.2. Wzrost spożycia owoców i przetworów w gospodarstwach domowych w I kwartale 2024 roku

Spożycie owoców i przetworów⁶ w gospodarstwach domowych ogółem w Polsce, według badań budżetów gospodarstw domowych GUS-u, w pierwszym kwartale 2024 r. było o 13,2% wyższe w porównaniu z pierwszym kwartałem 2023 r. i wynosiło 12,12 kg na osobę. Największy wzrost odnotowano w spożyciu przetworów owocowych (o 36,4% do 0,45 kg na osobę), a w mniejszym stopniu: owoców suszonych i orzechów – o 22,2% (do 0,33 kg na osobę) oraz owoców świeżych i chłodzonych – o 12,3% (do 11,25 kg na osobę). Spożycie owoców mrożonych utrzymało się na tym samym poziomie (0,09 kg na osobę).

⁵ Credit Agricole. (2024). *Kwartalnik agrobiznesu. Wiosna 2024*. https://static.credit-agricole.pl/asset/a/g/tr/agromapa-202403_28868.pdf

⁶ Zgodnie z definicją przyjętą przez GUS: spożycie ilościowe artykułów żywnościowych w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, przy użyciu karty płatniczej, kredytowej lub na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne). Za moment spożycia artykułów żywnościowych przyjmuje się moment ich pozyskania przez gospodarstwo domowe. Dane o spożyciu nie obejmują artykułów spożywczych konsumowanych w placówkach gastronomicznych (placówki żywienia przykładowo, bary, restauracje itp.). GUS (2024). *Budżety gospodarstw domowych w 2023 r.* <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/dochody-wydatki-i-warunki-zycia-ludnosci/budzety-gospodarstw-domowych-w-2023-roku,9,22.html>

Tabela 19. Przeciętne roczne spożycie owoców i przetworów w gospodarstwach domowych ogółem w Polsce (kg na osobę rocznie)

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	I-III 2023	I-III 2024
Owoce i przetwory	45,24	46,32	47,40	44,40	44,52	10,71	12,12
Owoce świeże i chłodzone	42,84	43,44	44,28	41,28	41,76	10,02	11,25
jabłka	12,12	11,28	11,16	10,44	10,68	3,18	3,69
owoce jagodowe	4,80	5,04	5,16	5,16	5,28	0,60	0,69
owoce pestkowe	4,68	3,60	3,48	3,72	3,84	0,21	0,24
owoce cytrusowe	8,52	8,76	9,36	8,52	8,04	3,00	3,54
banany	7,80	9,36	9,12	8,28	8,64	2,19	2,43
pozostałe owoce	4,92	5,40	6,00	5,16	5,28	0,84	0,66
Owoce suszone i orzechy	1,32	1,44	1,56	1,44	1,08	0,27	0,33
Owoce mrożone	0,12	0,24	0,24	0,24	0,24	0,09	0,09
Przetwory owocowe	0,96	1,20	1,32	1,44	1,44	0,33	0,45
Soki owocowe (l)	10,56	11,40	11,88	11,52	10,44	2,67	2,70

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

Spożycie soków owocowych wzrosło o 1,1% (do 2,7 l na osobę).

Spośród owoców świeżych i chłodzonych wzrosło spożycie bananów (o 11,0%), owoców pestkowych (o 14,3%), owoców jagodowych (o 15,0%), jabłek (o 16,0%) i owoców cytrusowych (o 18,0%). Zmniejszyło się spożycie pozostałych owoców (o 21,4%).

W pierwszym kwartale 2024 r. w strukturze spożycia owoców i przetworów udział owoców świeżych i chłodzonych wynosił 92,8%, przetworów owocowych 3,7%, owoców suszonych i orzechów 2,7%, a owoców mrożonych 0,8%.

W strukturze spożycia owoców świeżych i chłodzonych przeważało spożycie jabłek (32,8%), owoców cytrusowych (31,5%) i bananów (21,6%).

Duży wpływ na spożycie owoców i przetworów ma sytuacja dochodowa gospodarstw domowych. Wraz ze wzrostem zamożności gospodarstw domowych rośnie poziom ich spożycia. W 2023 r. spożycie owoców i przetworów w gospodarstwach domowych 20% osób najzamożniejszych (V grupa kwintylowa⁷) było

⁷ Grupa kwintylowa – gospodarstwo domowe zalicza się do odpowiedniej grupy kwintylowej na podstawie wysokości dochodu rozporządzalnego przypadającego na osobę w tym gospodarstwie domowym. W tym celu sporządza się listę członków wszystkich gospodarstw domowych, uszeregowanych według wzrastającego dochodu rozporządzalnego na osobę przy uwzględnieniu stosowanych w badaniu wag, a następnie dzieli się ją na 5 równych części co do liczby osób ważonych. Pierwszą (I) grupę kwintylową stanowi 20% osób o najniższych dochodach, a grupę piątą (V) –

o 67% wyższe niż w gospodarstwach domowych 20% osób najuboższych (I grupa kwintylowa) i wynosiło 58,92 kg na osobę rocznie, przetworów owocowych – o 70% (2,04 kg wobec 1,2 kg), owoców suszonych i orzechów – o 166,7% (1,92 kg wobec 0,72 kg) oraz owoców mrożonych – o 200% (0,36 kg wobec 0,12 kg).

Spożycie owoców świeżych i chłodzonych było o 64,3% wyższe i wynosiło 54,60 kg na osobę rocznie, w tym jabłek o 41,3% (12,72 kg wobec 9 kg), bananów o 52,5% (10,80 kg wobec 7,08 kg), owoców cytrusowych o 82% (10,92 kg wobec 6 kg), owoców jagodowych o 82,9% (7,68 kg wobec 4,2 kg) i owoców pestkowych o 84% (5,52 kg wobec 3 kg), a pozostałych owoców o 70,6% (6,96 kg wobec 4,08 kg). Spożycie soków owocowo było wyższe o 47,8% (13,3 l wobec 9 l).

Reakcją popytu na zmianę dochodu jest dochodowa elastyczność popytu, a miarą tej reakcji współczynnik dochodowej elastyczności popytu (spożycia). Współczynnik ten wyraża w procentach zmiany w popycie pod wpływem jednonprocentowych zmian w dochodach konsumentów. Im współczynniki dochodowej elastyczności są niższe, tym słabszy jest wpływ dochodów na popyt (spożycie) produktów żywnościowych.

20% osób o najwyższych dochodach (wszyscy członkowie danego gospodarstwa domowego mają przypisany taki sam dochód na osobę i przypisani są do tej samej grupy kwintylowej). GUS (2024). *Budżety gospodarstw domowych w 2023 r.* <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/dochody-wydatki-i-warunki-zycia-ludnosci/budzety-gospodarstw-domowych-w-2023-roku,9,22.html>

W 2023 r. współczynnik dochodowej elastyczności popytu (spożycia) na owoce i przetwory dla gospodarstw domowych 20% osób najuboższych (I grupa kwintylowa) wynosił $e = 0,699$, a dla gospodarstw domowych 20% osób najzamożniejszych (V grupa kwintylowa) – $e = 0,103$.

Dobrami wyższego rzędu ($e > 1$) dla gospodarstw domowych o najniższych dochodach były owoce mrożone ($e = 4,056$), owoce suszone i orzechy ($e = 1,686$) i owoce pestkowe ($e = 1,074$). Wysokie współczynniki otrzymano także dla owoców jagodowych ($e = 0,979$) i owoców cytrusowych ($e = 0,842$). Wzrost dochodów w gospodarstwach domowych 20% osób najuboższych w Polsce spowoduje wzrost popytu na owoce i przetwory.

Dla gospodarstw domowych 20% osób uzyskujących najwyższe dochody współczynniki dochodowej elastyczności popytu na owoce i przetwory były niskie, co oznacza stan bliski nasycenia tymi produktami. Współczynniki te kształtowały się od $e = 0,076$ na banany do $e = 0,542$ na owoce mrożone.

Sytuacja dochodowa gospodarstw domowych w bezpośredni sposób określa poziom i strukturę wydatków konsumpcyjnych oraz decyduje o stopniu zaspokajania potrzeb. W pierwszym kwartale 2024 r. rodzina polska wydawała na żywność i napoje bezalkoholowe przeciętnie 469,16 PLN na osobę miesięcznie (w I kwartale 2023 roku – 420,86 zł PLN), w tym wydatki poniesione na zakup owoców i przetworów wynosiły 31,37 PLN (w I kwartale 2023 r. – 28,29 PLN), co stanowiło 6,7% całkowitych wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe. Wydatki na owoce i przetwory wzrosły w ujęciu nominalnym o 10,9%.

Wydatki na owoce i przetwory zajmują piąte miejsce na liście wydatków gospodarstw domowych ogółem na żywność i napoje bezalkoholowe (po wydatkach na mięso i przetwory, pieczywo i produkty zbożowe, mleko i przetwory oraz warzywa i przetwory).

Miejsce zamieszkania jest istotnym czynnikiem różnicującym poziom spożycia owoców i przetworów. W 2023 r.

spożycie owoców i przetworów w gospodarstwach domowych zlokalizowanych w mieście wynosiło 48,96 kg na 1 osobę rocznie i było o 28,7% wyższe niż w gospodarstwach domowych zlokalizowanych na wsi.

Mieszkańcy miast, w porównaniu z mieszkańcami wsi, spożywali więcej owoców mrożonych (dwukrotnie), owoców suszonych i orzechów (o 83,3% więcej), przetworów owocowych (o 40,0%) oraz owoców świeżych i chłodzonych (o 27,8%), w tym jabłek (o 18,8%), bananów (o 23,8%), owoców jagodowych (o 32,4%), owoców cytrusowych (o 33,9%), owoców pestkowych (o 44%) i pozostałych owoców (o 29,7%).

Spożycie soków owocowych w gospodarstwach domowych zlokalizowanych w mieście wynosiło 11,16 l na osobę rocznie i było o 19,2% wyższe niż w gospodarstwach domowych zlokalizowanych na wsi.

Tabela 20. Współczynniki dochodowej elastyczności popytu (spożycia) na owoce i przetwory oraz soki owocowe w gospodarstwach domowych ogółem według grup kwintylowych w 2023 roku

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy kwintylowe według dochodu rozporządzalnego na osobę				
		I	II	III	IV	V
Owoce i przetwory	0,204	0,699	0,298	0,227	0,175	0,103
Jabłka	0,155	0,531	0,227	0,172	0,133	0,079
Owoce jagodowe	0,286	0,979	0,418	0,318	0,245	0,145
Owoce pestkowe	0,314	1,074	0,458	0,349	0,269	0,159
Owoce cytrusowe	0,246	0,842	0,359	0,274	0,211	0,125
Banany	0,150	0,513	0,219	0,167	0,129	0,076
Owoce suszone i orzechy	0,493	1,686	0,720	0,548	0,423	0,250
Owoce mrożone	1,186	4,056	1,731	1,317	1,017	0,542
Przetwory owocowe	0,216	0,739	0,316	0,240	0,185	0,109
Soki owocowe	0,124	0,424	0,181	0,138	0,106	0,063

Źródło: obliczenia IERiGŻ PIB na podstawie przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego oraz spożycia owoców i przetworów według funkcji logarytmiczno-hiperbolicznej.

II. WARZYWA

1. Rynek w UE

1.1. Nieznacznie większe zbiory warzyw w UE w 2024 roku

Warunki meteorologiczne nie były korzystne dla uprawy warzyw niemal w całym okresie wegetacji w krajach Europy Północnej. Wegetacji nie sprzyjały wiosenne przymrozki, niedobory opadów deszczu. W miarę korzystne były warunki pogodowe dla uprawy warzyw w południowych krajach Europy. Nie dotyczyło to jednakże Hiszpanii, w której głównie w prowincji Walencja, mającej istotny udział w produkcji ogrodniczej w tym kraju, huragan DANA spowodował zniszczenie wielu plantacji, w tym plantacji warzyw. Warto dodać, że podobna do mającej miejsce w 2024 r. „katastrofa” meteorologiczna miała miejsce w Hiszpanii tylko w latach 1956 i 1985. We wschodniej Hiszpanii notowano natomiast głębokie niedobory wilgoci w glebie i silne upały. W konsekwencji w Hiszpanii, największym producencie warzyw w UE, zbiory w 2024 r. były mniejsze niż w roku poprzednim. Nie wzrosła także produkcja warzyw we Włoszech – drugim po Hiszpanii producencie warzyw w UE. Również w tym kraju w prowincji Emilia Romana notowano nadmierne opady deszczu.

Mimo niekorzystnych i zmiennych warunków pogodowych produkcja wielu gatunków warzyw była w UE większa niż w 2023 roku. Najbardziej zwiększyła się produkcja cebuli. Decydujący był wzrost powierzchni uprawy tego warzywa niemal we wszystkich krajach członkowskich. Spowodowane to było bardzo wysokimi cenami skupu cebuli w krajach członkowskich w sezonie 2022/23 i sezonie 2023/24. Najbardziej zwiększyła się powierzchnia uprawy i zbiory cebuli w Holandii, największym producencie tych warzyw w UE. Trzeba dodać, że w 2024 r. wzrosły też zbiory cebuli w innych krajach – liczących się w światowym eksporcie tych warzyw, w tym w Indiach, Egipcie i Pakistanie.

Tabela 21. Produkcja warzyw w UE-27 (mln t)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ^a
UE-14	50,2	52,4	53,0	56,4	50,2	50,3	51,0
UE-13	11,3	10,8	10,8	10,9	9,8	9,8	10,0
UE-27	61,4	63,2	63,8	67,3	60,0	60,0	61,0
Polska ^b	5,6	5,4	5,5	5,6	5,8	5,5	5,6

^a szacunek IERiGŻ PIB

^b łącznie z pieczarkami

Źródło: Eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database> i GUS, <https://stat.gov.pl/>

W 2024 r. większe niż w roku poprzednim były w UE zbiory pomidorów kierowanych do konsumpcji bezpośredniej. Decydujący był wzrost produkcji w Holandii. Zbiory pomidorów przemysłowych nie odbiegały znacząco od poziomu z 2023 r. i wyniosły ok. 10,5–11 mln ton. Mniejsza była produkcja we Włoszech – największym w UE producencie pomidorów przemysłowych i ich przetworów. Spadku produkcji na północy tego kraju nie zrekompensowało zwiększenie zbiorów w rejonach południowych. Spadła też produkcja pomidorów w Hiszpanii i na Węgrzech, a wzrosła w Portugalii, Francji i Grecji. W 2024 r. zwiększyły się również zbiory pomidorów przemysłowych w Turcji, USA, krajach Ameryki Płd., Tunezji i Iranie, a spadły w Egipcie. Nie zmieniła się znacząco produkcja w USA.

W 2024 r. wyższe były zbiory większości pozostałych warzyw, w tym kalafiorów, brokułów, marchwi, sałaty i papryki. O wzroście zbiorów kalafiorów, brokułów i papryki zadecydowała wyższa produkcja w południowych krajach UE, a marchwi, ale też ogórków wzrost zbiorów w krajach północnych, głównie w Holandii. Na relatywnie niskim poziomie pozostała produkcja kukurydzy cukrowej. Stabilne na niskim poziomie były zbiory na Węgrzech. Nie zwiększyła się również produkcja we Francji. Wzrosły znacząco zbiory kukurydzy cukrowej w Chinach, największym obecnie eksporterze przetworów z kukurydzy w świecie. Natomiast obniżyła się produkcja kukurydzy cukrowej w USA.

Ceny skupu większości warzyw w UE ze zbiorów 2024 r. były wyższe niż ze

zbiorów roku poprzedniego. Znacząco obniżyły się tylko ceny cebuli. Niskie były także ceny marchwi.

W sezonie 2024/25 większa niż w sezonie poprzednim będzie w UE produkcja przetworów wytwarzanych z większości warzyw w tym z papryki (konserwy, mrożonki), kalafiorów, brokułów i marchwi (mrożonki). Zasadniczo nie zmieni się produkcja przetworów z pomidorów, głównie koncentratu pomidorowego.

1.2. Zmniejszenie dodatniego salda handlu zagranicznego warzywami i ich przetworami w UE w 2023 roku

W 2023 r. w wyniku wzrostu importu i spadku eksportu dodatnie saldo handlu warzywami świeżymi z krajami pozaunijnymi obniżyło się w porównaniu z rokiem poprzednim o 58,8% do 578 tys. ton. Dodatkowo saldo handlu przetworami warzywnymi z krajami spoza UE spadło o 26,3% do 1,78 mln ton. W okresie styczeń–sierpień 2024 r. dodatnie saldo handlu UE warzywami świeżymi z krajami spoza tego ugrupowania wyniosło 239 tys. t wobec 129 tys. t w analogicznym okresie poprzedniego roku. W handlu przetworami warzywnymi dodatnie saldo handlu wzrosło z 1,16 do 1,19 mln ton.

W 2023 r. udział dostaw z Polski w łącznym unijnym imporcie warzyw świeżych wyniósł 3,2% wobec 2,8% w roku poprzednim. W unijnym przywozie przetworów wskaźnik ten pozostał na poziomie 5,4%.

Tabela 22. Obroty handlu zagranicznego warzywami świeżymi w UE-27 (tys. t)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I–VIII 2023	I–VIII 2024
Eksport	14 988	15 341	15 260	15 361	15 059	14 933	10 007	10 378
wewnętrzny	13 384	13 768	11 867	11 980	11 609	11 943	8 163	8 470
<i>w tym do Polski</i>	578	711	675	673	699	704	515	551
zewnątrzny	1 604	1 573	3 393	3 381	3 450	2 990	1 844	1 908
<i>Główni eksporterzy</i>								
Hiszpania	4 540	4 773	4 020	3 891	3 765	3 713	2 551	2 762
Holandia	3 628	3 697	3 190	3 147	3 119	3 162	2 261	2 291
Francja	894	892	879	885	885	804	525	491
Import	14 928	15 474	13 471	13 703	13 342	13 979	9 677	9 896
wewnętrzny	12 913	13 098	11 505	11 589	11 296	11 567	7 962	8 227
<i>w tym z Polski</i>	454	360	352	365	368	452	318	254
zewnątrzny	2 015	2 376	1 966	2 114	2 047	2 412	1 715	1 669
<i>Główni importerzy</i>								
Niemcy	3 584	3 643	3 662	3 804	3 633	3 735	2 598	2 715
Holandia	1 112	1 148	1 103	1 107	1 077	1 133	737	725

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych Eurostatu. Pobrane 28 listopada 2024 r. z <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Tabela 23. Obroty handlu zagranicznego przetworami warzywnymi w UE-27 (tys. t)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I–VIII 2023	I–VIII 2024
Eksport	11 183	11 618	11 609	11 437	11 736	10 888	7 092	7 352
wewnętrzny	8 712	9 010	7 533	7 372	7 589	7 179	4 689	4 792
<i>w tym do Polski</i>	267	293	298	328	325	294	192	209
zewnątrzny	2 471	2 608	4 076	4 065	4 147	3 709	2 403	2 560
Import	9 783	10 081	8 745	8 619	8 973	8 886	5 854	5 995
wewnętrzny	8 234	8 447	7 121	6 916	7 239	6 956	4 605	4 624
<i>w tym z Polski</i>	529	480	437	447	482	482	312	310
zewnątrzny	1 549	1 634	1 624	1 703	1 734	1 930	1 249	1 371

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych Eurostatu. Pobrane 28 listopada 2024 r. z <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Tabela 24. Import wybranych przetworów warzywnych do UE-27 (tys. t)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I–VIII 2023	I–VIII 2024
Warzywa mrożone	2 827	2 874	2 452	2 350	2 448	2 465	1 628	1 593
obroty wewnętrzne	2 598	2 595	2 224	2 137	2 211	2 144	1 423	1 355
<i>w tym z Polski</i>	330	286	267	260	290	280	178	166
import zewnętrzny	229	279	228	213	237	321	205	238
Marynaty	718	769	698	713	726	691	426	509
obroty wewnętrzne	429	449	395	380	383	366	232	302
<i>w tym z Polski</i>	38	39	30	32	31	40	28	20
import zewnętrzny	289	320	303	333	343	325	194	207
Konserwy warzywne	2 284	2 363	2 138	2 058	2 165	2 136	1 386	1 401
obroty wewnętrzne	1 801	1 866	1 638	1 584	1 656	1 601	1 052	1 046
<i>w tym z Polski</i>	46	46	45	49	54	61	37	46
import zewnętrzny	483	497	500	474	509	535	334	355
Susze warzywne	289	311	290	295	283	286	195	204
obroty wewnętrzne	158	175	163	166	151	166	113	113
<i>w tym z Polski</i>	21	19	18	19	19	22	15	12
import zewnętrzny	131	136	127	129	132	120	82	91
Przetwory pomidorowe	2 259	2 313	1 960	1 993	2 113	2 041	1 365	1 420
obroty wewnętrzne	1 999	2 056	1 678	1 607	1 780	1 619	1 067	1 100
<i>w tym z Polski</i>	19	19	17	19	24	18	12	14
import zewnętrzny	260	257	282	386	333	422	298	320

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych Eurostatu. Pobrane 28 listopada 2024 r. z <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Udział dostaw z Polski w realizowanym przez UE przywozie warzyw mrożonych wzrósł z 9,7 do 13,0%, a w imporcie warzyw suszonych z 6,7 do 7,7%, przywozie marynat warzywnych z 4,3 do 5,3%, a konserw warzywnych z 2,5 do 2,9%. Polska eksportuje na rynek unijny głównie mrożone kalafiory, brokuły, cebulę świeżą i mrożoną oraz konserwowe ogórki.

Dostawy do Polski w 2023 r. stanowiły 4,7% łącznego unijnego eksportu warzyw wobec 4,6% w roku poprzednim. W łącznym eksporcie przetworów warzywnych udział ten spadł z 2,8 do 2,7%. Z krajów UE sprowadzamy przede wszystkim pomidory, paprykę oraz przetwory z tych warzyw.

2. Rynek w Polsce

2.1. Produkcja

2.1.1. Stabilne zbiory i spadek cen skupu warzyw gruntowych w 2024 roku

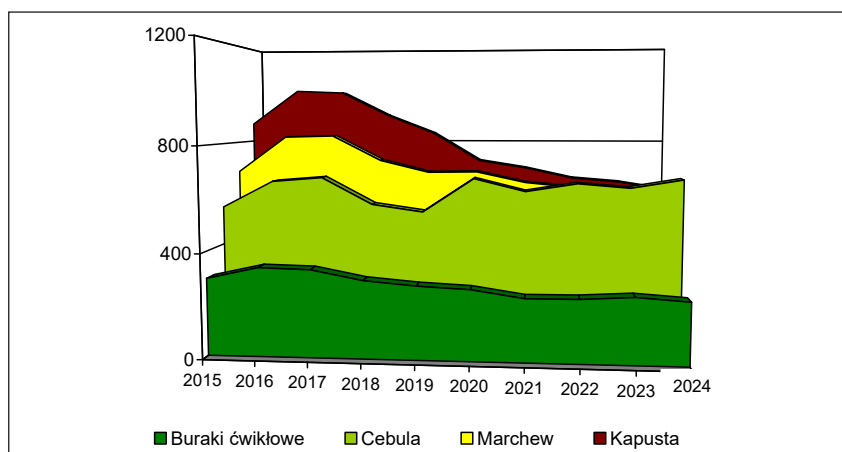
W 2024 r. większy niż w 2023 r. był areal uprawy: cebuli, marchwi, pomidorów gruntowych, dyni, kabaczków, cukinii oraz kukurydzy cukrowej. Zmniejszyła się

powierzchnia kapusty białej, kalafiorów, ogórków gruntowych, selerów korzeniowych oraz pozostałych warzyw gruntowych (pory, warzywa strączkowe, papryka, sałata, oberżyna, rzodkiewka i inne warzywa).

Warunki pogodowe w 2024 r. były niekorzystne dla większości upraw warzyw gruntowych. W marcu miało miejsce opóźnienie prac polowych w wielu rejonach kraju w wyniku nadmiaru wilgoci w glebie. Susza w drugiej połowie kwietnia spowolniła wzrost i rozwój roślin. Przymrozki wystę-

pujące pod koniec kwietnia i na początku maja doprowadziły do strat mrozowych, zwłaszcza na plantacjach nieokrywanych. Upalne dni w lipcu, sierpniu i na początku września przyspieszyły wchodzenie w okres zbiorczy warzyw, a wysokie temperatury pogorszyły jakość zbiorów głównie warzyw korzeniowych (przede wszystkim marchwi) i kapustnych (szczególnie kalafiorów i brokułów). Warunki pogodowe ustabilizowały się pod koniec okresu wegetacji na tyle, że umożliwiły późnym odmianom warzyw zwiększony przyrost plonu handlowego.

Wykres 24. Zbiory wybranych gatunków warzyw (tys. t)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych GUS-u. Pobrane 18 grudnia 2024 z <https://stat.gov.pl/>

Tabela 25. Powierzchnia uprawy oraz produkcja warzyw w Polsce

Wyszczególnienie	Powierzchnia uprawy					Zbiory w tys. ton				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Warzywa ogółem (tys. ha)	172,6	169,5	159,4	153,9	161,5	5155,4	5278,9	5443,0	5165,4	5275,9
Warzywa gruntowe (tys. ha)	168,0	164,2	155,2	149,4	157,2	4108,2	3898,6	3985,4	3833,2	3831,4
Kapusta biała	13,7	14,6	14,0	13,7	12,9	717,9	686,9	644,4	628,4	571,2
Kalafiory	5,2	5,7	5,6	4,9	4,4	150,6	137,8	132,2	126,9	108,1
Brokuły	–	–	–	–	5,3	–	–	–	–	77,2
Cebula	23,1	23,4	22,7	22,1	25,0	666,9	617,6	649,8	633,7	675,4
Marchew jadalna	17,7	17,5	16,8	15,0	15,3	681,0	638,4	619,6	577,4	559,4
Buraki ćwikłowe	7,5	7,4	7,3	7,6	7,8	271,1	240,7	242,4	252,8	240,7
Ogórki gruntowe	5,5	5,8	6,0	5,7	5,3	192,6	127,5	144,5	131,1	112,7
Pomidory gruntowe	6,3	5,9	5,5	5,4	7,0	195,3	161,3	171,5	169,6	203,4
Pietruszka	–	9,4	7,9	7,1	7,4	–	161,4	164,9	148,2	151,8
Selery korzeniowe	–	3,9	3,7	3,4	3,3	–	101,3	110,9	106,1	99,9
Dynia, kabaczek i cukinia	–	7,6	9,9	9,1	10,5	–	316,3	436,4	403,6	425,2
Kukurydza cukrowa	–	8,2	11,7	13,8	14,2	–	84,4	132,1	153,8	160,0
Pozostałe warzywa gruntowe ^a	89,0	54,8	44,1	41,6	38,8	1232,8	625,0	536,7	501,6	446,4
Warzywa spod osłon (w ha)	4598,9	5333,4	4233,4	4451,5	4295,3	1047,2	1380,3	1457,6	1332,2	1444,5
Pomidory	1471,2	1764,0	1219,1	1294,7	1609,5	571,3	654,4	615,7	646,9	815,3
Ogórki	791,5	998,1	770,8	768,6	720,1	266,7	305,7	327,7	316,8	305,2
Pozostałe warzywa spod osłon ^b	2336,1	2571,3	2243,5	2388,2	1965,6	209,3	420,2	514,2	368,5	324,0
Pieczarki^c	247,0	248,0	252,0	255,0	258,0	340,0	345,0	350,0	355,0	360,0

^a pory, warzywa strączkowe, papryka, sałata, szparagi i inne, ^b papryka, sałata, oberżyna, rzodkiewka i inne warzywa spod osłon, ^c szacunek IERiGŻ PIB
Źródło: Wyniki produkcji roślinnej GUS z lat 2020–2023 oraz Wynikowy szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w 2024 roku.

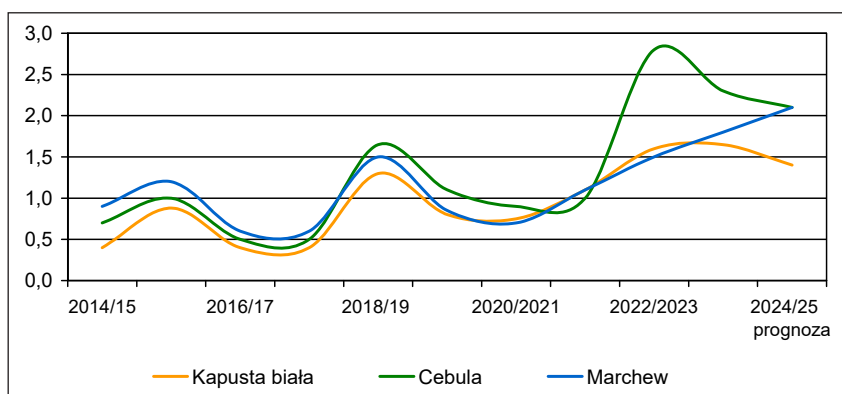
Jakość plonu zbiorczego papryki i pomidorów polowych była wyższa niż w 2023 roku. Plantacje warzyw w systemie uprawy intensywnej, gdzie stosowane nawadnianie, ostony, pełna ochrona i nawożenie, gwarantowały równomierne i dobre kiełkowanie i optymalny wzrost roślin na plantacjach.

Według ocen GUS-u zbiory warzyw gruntowych w 2024 r wyniosły 3,83 mln t, tj. na poziomie roku poprzedniego. Niższe były zbiory warzyw odmian wczesnych, średnio późnych, a wyższe odmian późnych. Produkcja pomidorów gruntowych zwiększyła się o 19,9% do 203,4 tys. t, cebuli o 6,6% do 675,4 tys. t, dyni, kabaczków i cukinii o 5,4% do 425,2 tys. t, kukurydzy cukrowej o 4,0% do 160,0 tys. t, a pietruszki o 2,4% do 151,8 tys. ton. Zbiory kalafiorów obniżyły się o 14,8% do 108,1 tys. t, ogórków gruntowych o 14,0% do 112,7 tys. t, pozostałych warzyw gruntowych o 11,0% do 446,4 tys. t, kapusty o 9,1% do 571,2 tys. t, selerów korzeniowych o 5,8% do 99,9 tys. t, buraków ćwikłowych o 4,8% do 240,7 tys. t, a marchwi o 3,1% do 559,4 tys. ton.

W sezonie 2024/25 ceny skupu większości warzyw gruntowych i pieczarek kierowanych na rynek świeży są niższe niż w sezonie poprzednim. Zmniejszą się ceny kapusty białej (o 15,2%), pietruszki (o 11,4%), cebuli (o 8,7%), porów (o 8,0%), buraków (o 14,3%), selerów (o 3,6%). W 2024 r. niższe niż w roku poprzednim były ceny pomidorów (o 7,5%), papryki czerwonej (o 6,8%), fasoli szparagowej (o 7,9%), pomidorów (o 7,5%). Wzrosły ceny skupu ogórków gruntowych (o 21,8%).

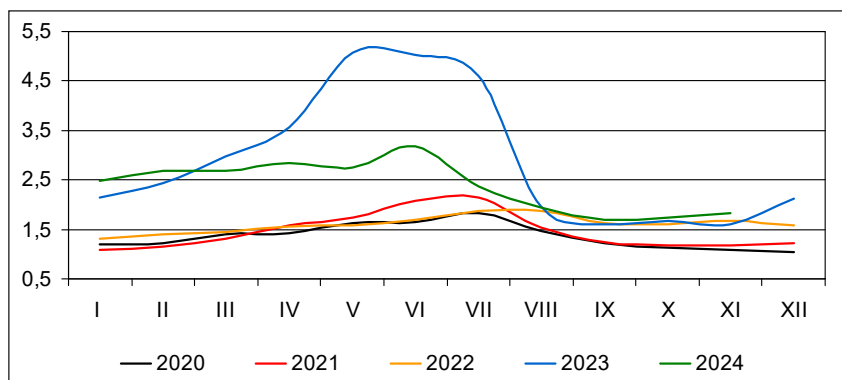
W sezonie 2024/25 zwiększą się ceny skupu większości warzyw z przeznaczeniem do przetwórstwa. Wzrosną ceny marchwi (o 20,0%), buraków ćwikłowych (o 16,7%). Obniżą się cebuli obieranej (o 14,3%) i kapusty białej (o 5,9%). W 2024 r. wyższe niż w roku poprzednim były ceny pomidorów do tłoczenia (o 9,1%), ogórków do konserwowania (8,6%), groszku zielonego (o 5,6%), ogórków do kwaszenia (o 5,3%) i pomidorów do mrożenia (o 4,5%). Obniżyły się ceny

Wykres 25. Ceny skupu wybranych warzyw (PLN/kg)

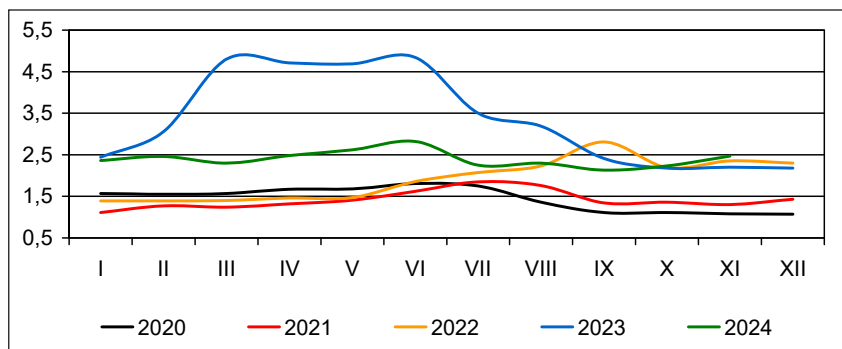
Źródło: notowania IERiGŻ PIB w podmiotach realizujących skup na rynek produktów świeżych.

Wykres 26. Ceny marchwi na rynkach hurtowych (PLN/kg)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie notowań MRiRW.

Wykres 27. Ceny cebuli na rynkach hurtowych (PLN/kg)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie notowań MRiRW.

kalafiorów (o 16,7%), brokułów (o 4,5%) i fasoli szparagowej (o 4,3%).

Najbardziej opłacalne w 2024 r. było prowadzenie upraw w systemie przyspieszonym i tradycyjnym marchwi. Obniżyła się opłacalność produkcji cebuli w łusce i obranej do spożycia wewnętrznego i na eksport. Niską efektywnością ekonomiczną, podobnie jak w latach poprzednich charakteryzowała się produkcja papryki oraz fasoli szpara-

gowej do bezpośredniego spożycia i do przetwórstwa.

2.1.2. Większe zbiory warzyw spod oston w 2024 roku

Niekorzystne warunki atmosferyczne wpłynęły na obniżenie produkcji warzyw w cyklu wiosennym. Warunki atmosferyczne w okresie lata były natomiast korzystne ze względu na dużą ilość dni słonecznych i optymalne warunki termiczne.

Tabela 26. Ceny płacone producentom za warzywa gruntowe i pieczarki (PLN/kg)

Wyszczególnienie	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25 ^a
Na rynkach produktów świeżych^b					
Kapusta biała	0,75	1,10	1,60	1,65	1,40
Cebula	0,90	1,00	2,20	2,30	2,10
Marchew	0,70	1,10	1,50	1,80	2,10
Buraki	0,65	0,90	1,30	1,40	1,20
Pory	2,70	2,30	2,40	2,50	2,30
Pietruszka	2,50	2,60	3,00	3,50	3,10
Selery	1,70	2,50	2,70	2,75	2,65
Pomidory gruntowe	1,50	1,70	1,80	2,00	1,85
Ogórki gruntowe	2,70	3,50	3,80	4,00	4,87
Papryka czerwona	4,70	4,60	3,80	3,70	3,45
Fasola szparagowa	5,50	5,80	7,30	7,00	6,45
Pieczarki	6,20	6,80	7,50	7,80	7,95
Do przetwórstwa^c					
Fasola szparagowa zielona	0,95	0,95	1,10	1,15	1,10
Ogórki do kwaszenia	1,80	2,20	2,70	2,80	2,95
Ogórki do konserwowania	2,80	2,90	3,40	3,50	3,80
Pomidory do tłoczenia	0,45	0,50	0,50	0,55	0,60
Pomidory do mrożenia	0,75	0,75	0,95	1,10	1,15
Cebula obierana	1,10	1,40	2,30	2,10	1,80
Marchew	0,30	0,35	0,45	0,50	0,60
Buraki ćwikłowe	0,40	0,45	0,55	0,60	0,70
Groszek zielony	1,20	1,20	1,70	1,80	1,90
Kapusta biała	0,70	0,80	0,80	0,85	0,80
Kalafior różyczkowane	1,35	1,50	2,00	2,10	1,75
Brokuły różyczkowane	2,00	2,20	3,15	3,30	3,15

^a szacunki IERiGŻ PIB, ^b notowania w spółdzielniach ogrodniczych, ^c notowania w zakładach przetwórczych (loco zakład)
 Źródło: notowania Zakładu Ekonomiki Gospodarstw Rolnych i Ogrodniczych IERiGŻ PIB.

Tabela 27. Ceny skupu pomidorów i ogórków spod osłon (PLN/kg)

Wyszczególnienie	Pomidory						Ogórki					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Styczeń				–	–	–	–	–	–	–	–	–
Luty				–	–	–	–	–	–	–	–	–
Marzec	–	7,72	–	–	–	–	–	3,63	–	–	–	–
Kwiecień	5,33	5,52	6,65	10,98	–	–	4,79	3,98	5,80	7,60	9,60	6,55
Maj	4,72	3,70	5,19	5,37	5,73	4,56	2,48	2,56	3,63	4,49	4,15	3,89
Czerwiec	3,59	3,56	4,10	4,59	4,49	3,45	1,80	2,20	2,85	3,13	3,39	3,10
Lipiec	3,94	2,90	3,39	2,80	3,72	3,52	2,76	2,98	2,75	3,72	2,81	2,35
Sierpień	3,36	2,20	4,45	3,11	3,25	3,15	2,85	2,80	2,65	3,28	2,51	2,41
Wrzesień	3,18	3,20	3,76	3,56	3,55	3,45	2,47	3,50	3,60	4,78	2,64	3,78
Październik	3,49	4,10	4,59	3,77	5,25	4,45	4,13	4,55	4,70	4,80	3,82	5,61
Listopad	3,82	4,58	4,80	5,31	6,09	5,95	4,64	4,99	4,90	4,93	6,89	6,78
Grudzień	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Średnia ^a	3,93	4,26	4,58	4,94	4,58	4,10	3,24	3,47	3,86	4,59	4,49	4,00

^a ceny ważone rozkładem zbiorów w produkcji całorocznej

Źródło: notowania Zakładu Ekonomiki Gospodarstw Rolnych i Ogrodniczych IERiGŻ PIB.

Dogodne były warunki dla uprawy warzyw spod osłon w jesiennym cyklu produkcji. Bardziej wyspecjalizowane gospodarstwa zajmujące się produkcją pomidorów zintensyfikowały i zwiększyły nakłady ponoszone na bieżącą produkcję, co miało wpływ na wzrost ich arealów i plonowania.

Produkcja pomidorów (dominująca w ogólnych zbiorach warzyw spod osłon)

była w 2024 r. o 26,0% większa niż w roku poprzednim i wyniosła 815,3 tys. ton. Powierzchnia ich uprawy zwiększyła się o 24,3% do 1609,5 ha. Spadek plonów (głównie w cyklu wiosennym) spowodował zmniejszenie o 3,7% do 305,2 tys. t zbiorów ogórków spod osłon przy spadku wielkości ich arealów o 6,3% do 720,1 ha. Areal uprawy pozostałych warzyw spod osłon (papryki, sałaty,

rzodkiewki i innych warzyw) obniżył się o 17,3%, a zbiory spadły o 12,1% do 324,0 tys. ton. Łączna produkcja warzyw spod osłon wzrosła o 8,4% do 1,44 mln ton przy spadku arealów uprawy o 3,5% do 4295,3 ha. W 2024 r. zbiory warzyw spod osłon stanowiły 27,4% łącznej produkcji warzyw wobec 25,8% w 2023 r. i 24,5% w poprzednich trzech latach.

W 2024 r. średnie ceny pomidorów produkowanych pod osłonami były o 10,5% niższe niż w roku poprzednim i wyniosły 4,10 PLN/kg, a ceny ogórków pochodzących spod osłon spadły o 10,9% do 4,00 PLN/kg. Obniżenie cen skupu pomidorów spod osłon spowodowane było wzrostem ich zbiorów. Spadek cen skupu ogórków związany jest z coraz mniejszym popytem na te warzywa na rynku krajowym.

Zbiory pieczarek szacowane są w 2024 r. na 360 tys. t wobec 355 tys. t w roku poprzednim. Utrzymujące się wysokie zapotrzebowanie na pieczarki, głównie ze strony odbiorców zagranicznych, powoduje systematyczny wzrost ich arealu i wielkości produkcji.

2.2. Przetwórstwo

2.2.1. Wzrost produkcji większości przetworów warzywnych w sezonie 2024/25

Prognozuje się, że w sezonie 2024/25 produkcja przetworów warzywnych wyniesie 1,33 mln t wobec 1,29 mln t w sezonie poprzednim.

Produkcja mrożonych warzyw, dominujących w produkcji przetworów warzywnych w Polsce, zwiększy się z 540 do 555 tys. ton. Decydujący będzie wzrost z 60 do 63 tys. t produkcji mrożonych warzyw strączkowych, głównie zielonego groszku i fasoli szparagowej. Zwiększy się także produkcja mrożonej cebuli. W produkcji mrożonej cebuli, w większym stopniu niż w sezonie 2023/24, wykorzystywana będzie cebula pochodząca z importu. Wzrośnie także produkcja mrożonych brokułów oraz mrożonych pomidorów. Utrzyma się tendencja wzrostowa produkcji mrożonej kukurydzy cukrowej, a także mrożonych mieszanek warzywnych. Spadek podaży surowca, ale też zmniejszający się popyt na rynku krajowym, a głównie na rynkach zagranicznych spowoduje utrzymanie tendencji spadkowej produkcji mrożonych kalafiorów oraz mrożonej marchwi. Obniżenie się produkcji obu tych gatunków mrożonek w dużym stopniu wpływa na brak tendencji wzrostowej łącznej produkcji warzyw mrożonych. W sezonach 2019/20–2023/24 produkcja wyniosła średnio 555 tys. t, a w poprzednich pięciu sezonach ok. 650 tys. ton. Prognozuje się, że w sezonie 2024/25 udział mrożonej cebuli w łącznej produkcji mrożonych

warzyw wyniesie, tak jak w sezonie poprzednim ok. 18%, a mrożonych warzyw strączkowych wzrośnie z 18 do 19%. Łączny udział mrożonych kalafiorów i brokułów spadnie z 11 do 10%.

Produkcja konserw warzywnych wzrośnie ze 184 do 187 tys. ton. Decydujące będzie zwiększenie z ok. 35 do ok. 40 tys. t produkcji konserwowej kukurydzy. Konserwy z kukurydzy produkowane w coraz większym stopniu z surowca krajowego, tak jak w sezonie 2023/24, będą miały największy udział w łącznej produkcji konserw produkowanych z warzyw pojedynczych. Wzrośnie również, produkowana nadal głównie z surowca pochodzącego z importu, produkcja konserwowej papryki. Produkcja konserwowego zielonego groszku zwiększyć się może z 25 do 26 tys. t, a konserwowej fasoli szparagowej pozostanie na poziomie 17 tys. ton. Ze 117 do 118 tys. t zwiększyć się może produkcja marynat warzywnych. Produkcja ogórków konserwowych pozostanie na poziomie ok. 41 tys. t, a wzrośnie produkcja marynat wytwarzanych z większości pozostałych warzyw, w tym z importowanych warzyw ciepłolubnych (m.in. z kaparów i bakłażanów).

Tabela 28. Produkcja przetworów warzywnych w sezonach (tys. t)

Wyszczególnienie	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25 ^a
Konserwy	169	173	173	170	170	176	180	183	184	187
Marynaty	108	115	110	100	114	117	115	116	117	118
Kwaszona kapusta	19	25	29	34	38	39	44	59	72	75
Susze warzywne	21	32	28	24	24	23	24	23	22	23
Koncentrat pomidorowy	40	42	44	52	54	59	59	60	63	65
Mrożonki	620	720	710	590	540	560	570	550	540	555
Ketchup i sosy pomidorowe	123	132	155	179	175	163	170	198	200	210
Pozostałe przetwory	95	91	106	106	95	96	96	96	92	94
Razem przetwory	1195	1330	1355	1255	1210	1233	1258	1285	1290	1327

^a szacunek IERiGŻ PIB

Źródło: szacunek IERiGŻ PIB na podstawie danych GUS-u. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://stat.gov.pl/> i wyników produkcyjnych firm przetwórczych.

Tabela 29. Produkcja przetworów warzywnych w tys. t (jednostki zatrudniające ponad 9 osób)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ^a
Konserwy	170,0	170,0	175,0	170,0	168,0	175,0	177,0	184,0	183,0	185,0
Marynaty	107,7	110,7	122,1	95,1	108,0	120,7	115,1	115,6	115,6	117,0
Kwaszona kapusta	18,2	25,6	25,6	32,6	39,2	36,5	42,9	46,7	70,5	72,0
Susze warzywne	20,0	34,1	33,0	23,5	25,5	21,9	24,5	22,7	21,2	22,0
Koncentrat pomidorowy	40,0	42,3	41,4	54,0	52,4	58,7	60,7	58,7	63,9	63,0
Mrożonki	610,4	706,3	749,8	645,3	538,8	552,7	571,7	566,8	537,2	550,0
Ketchup i sosy pomidorowe	124,4	135,0	136,2	184,2	190,7	157,5	168,2	173,7	201,4	205,0
Pozostałe przetwory ^b	96,8	87,7	93,4	112,3	91,8	97,9	94,0	98,0	90,0	93,0
Razem przetwory	1187,5	1311,7	1376,5	1317,0	1214,4	1220,9	1254,1	1266,2	1282,8	1307,0

^a szacunek IERiGŻ PIB, ^b w tym warzywa tymczasowo zakonserwowane, gotowe dania mrożone, pomidory w puszkach

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych GUS-u. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://stat.gov.pl/>

Na niskim poziomie ok. 3 tys. t pozostanie produkcja marynowanej cebuli. W przeciwieństwie do konserw, produkcja warzyw marynowanych w Polsce nie wykazuje tendencji spadkowej.

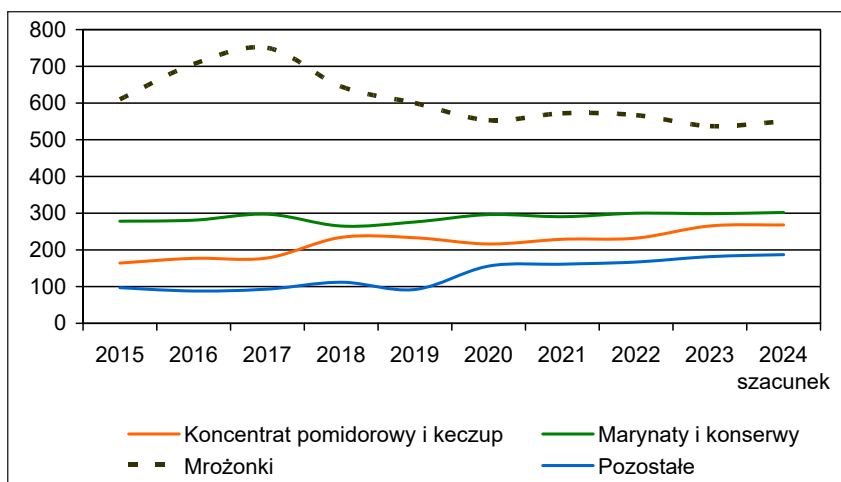
Produkcja keczupu i sosów pomidorowych zwiększy się z ok. 200 do 210 tys. ton. Produkcja tych artykułów wykazuje wyraźną tendencję wzrostową w następstwie rosnącego popytu na rynku krajowym, ale też na rynkach zagranicznych. W produkcji keczupu wykorzystywany jest przede wszystkim importowany koncentrat pomidorowy, choć zwiększa się znacznie w produkcji koncentratu wytwarzanego w firmach działających w Polsce. Produkcja koncentratu pomidorowego w Polsce systematycznie się zwiększa. W sezonie 2024/25 prognozowana jest na 65 tys. t wobec 63 tys. t w sezonie poprzednim i przeciętnie 57 tys. t w sezonach 2018/19–2022/23 i ok. 40 tys. t w sezonach 2013/14–2017/18. W sezonie 2024/25 wzrośnie także z ok. 13 do 14 tys. t produkcja pomidorów w puszkach.

W firmach średnich i dużych utrzyma się tendencja wzrostowa produkcji kapusty kwaszonej. W sezonie 2024/25 produkcja w tych firmach sięgnąć może 75 tys. t wobec 72 tys. t w sezonie poprzednim. Firmy średnie i duże produkują kapustę kwaszoną w opakowaniach jednostkowych. Zmniejsza się natomiast, z powodu spadkowej tendencji spożycia w kraju, produkcja w nieobjętych statystyką mikrofirmach. Mikrofirmy oferują na rynek wewnętrzny kapustę kwaszoną w aseptycznych beczkach. Produkcja w tych podmiotach w sezonie 2024/25 wyniesie ok. 190 tys. t wobec 195 tys. t w sezonie poprzednim.

Produkcja suszy warzywnych zwiększy się z 22 do 23 tys. ton. Decydujący będzie wzrost produkcji suszonych mieszanek warzywnych. Ze względu na wymogi technologiczne i jakościowe bardzo mała jest skala produkcji warzyw suszonych w mikrofirmach.

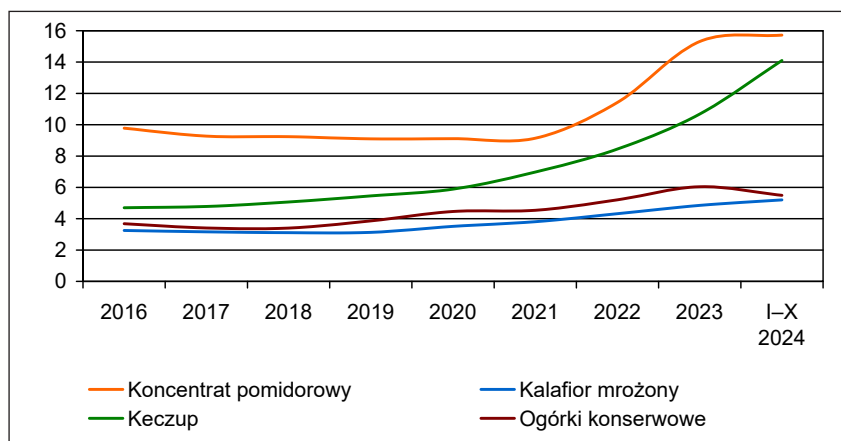
W sezonie 2024/25 utrzyma się tendencja wzrostowa produkcji warzyw homogenizowanych, kierowanych głównie do dzieci,

Wykres 28. Produkcja przetworów warzywnych (tys. t)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych GUS-u. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://stat.gov.pl/>

Wykres 29. Ceny zbytu wybranych przetworów warzywnych (PLN/kg)

Źródło: dane GUS-u. Pobrane 28 listopada 2024 z <https://stat.gov.pl/>

oraz gotowych dań mrożonych i warzyw tymczasowo zakonserwowanych.

W sezonie 2024/25 mrożone warzywa stanowiły będą, tak jak w sezonie poprzednim 42% wolumenu produkcji przetworów warzywnych, a przetworów pomidorowych (keczup, sosy pomidorowe, koncentrat pomidorowy, pomidory w puszkach) pozostanie na poziomie 22%.

W pierwszych miesiącach sezonu 2024/25 (lipiec–październik), ceny zbytu większości przetworów warzywnych były wyższe niż w okresie lipiec–październik 2023 roku. Przykładowo ceny koncentratu pomidorowego wzrosły o 4%, mrożonych kalafiorów o 13%, a keczupu o 35%. Obniżyły się natomiast o 7% ceny zbytu konserwowych ogórków.

W okresie styczeń–październik 2024 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego ceny keczupu zwiększyły się o 34%, kalafiorów mrożonych o 8%, koncentratu pomidorowego o 3%, a ogórków konserwowych spadły o 9%.

2.3. Handel zagraniczny

Prognozuje się, że w sezonie 2024/25 wartość eksportu warzyw i ich przetworów wyniesie 1,53 mld EUR wobec 1,43 mld EUR w sezonie poprzednim. Wartość importu wzrośnie z 1,81 do 1,90 mld EUR, a ujemne saldo handlu zagranicznego tymi produktami zmniejszy się z 373,8 do 372 mln EUR. Pogłębi się ujemne saldo w handlu warzywami świeżymi, a wzrośnie dodatkowo saldo w handlu przetworami warzywnymi.

W wyniku wzrostu wartości eksportu, dodatnie saldo handlu zagranicznego pieczarkami i ich przetworami zwiększy się z 680,4 do rekordowego poziomu 688,5 mln EUR.

2.3.1. Wzrost wolumenu i wartości eksportu warzyw i ich przetworów w sezonie 2024/25

Eksport warzyw świeżych w sezonie 2024/25 prognozowany jest na 570 tys. t wobec 539,1 tys. t w sezonie poprzednim. Najbardziej zwiększy się eksport kapusty białej i czerwonej – z 52,6 do 63 tys. t, a także warzyw strączkowych – z 16,2 do 25 tys. ton. W tej grupie warzyw decydujący będzie wzrost z 8,9 do 15 tys. t eksportu zielonego grochu. W sezonie 2024/25 większy niż w sezonie poprzednim będzie także wolumen eksportu kalafiorów, brokułów, ogórków, marchwi, pomidorów, buraków, sałaty, a także warzyw dyniowatych (z 8,7 do 10 tys. t). Nieznacznie mniejszy będzie eksport cebuli, dominującej w polskim eksporcie warzyw świeżych. Spadek zagranicznej sprzedaży cebuli spowodowany będzie mniejszym zapotrzebowaniem na zagranicznych rynkach zbytu (głównie w krajach UE) ale też relatywnie słabą jakością tych warzyw ze zbiorów 2024 roku. Obniży się też z 11,3 do 5–6 tys. t eksport kukurydzy cukrowej.

Geny eksportowe większości warzyw będą wyższe od poziomu z sezonu

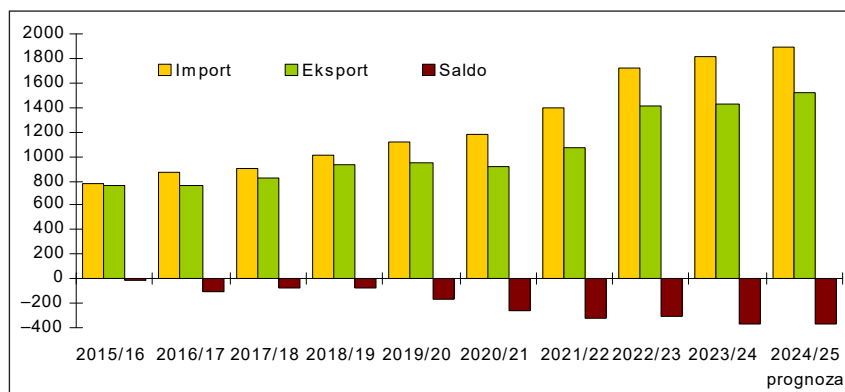
2023/24, stąd wartość zagranicznej sprzedaży większości z nich wzrośnie bardziej od jej wolumenu. Stabilne pozostać mogą ceny eksportowe zielonego grochu a obniżą się ceny cebuli. W wyniku spadku cen eksportowych cebuli średnie ceny eksportowe warzyw świeżych wzrosną tylko z 0,95 do 0,96 EUR/kg, a wartość ich sprzedaży zagranicznej zwiększy się o 1 pkt proc. bardziej niż wolumen eksportu – o ok. 7% do 545 mln EUR.

Eksport warzyw mrożonych zwiększyć się może z 386 do 396 tys. ton. Większa będzie zagraniczna sprzedaż mrożonego zielonego groszku (z 35,9 do 40 tys. t), mrożonej fasoli szparagowej (z 24,2 do 25 tys. t), mrożonych pomidorów (z 15,5 do 17 tys. t), mrożonych mieszanek warzywnych (z 40,5 do 43 tys. t), a także mrożonych brokułów

i mrożonej marchwi. Obniżyć się może eksport mrożonej cebuli a także mrożonej kukurydzy cukrowej. Ceny eksportowe niemal wszystkich gatunków warzyw mrożonych będą wyższe w sezonie 2023/24, stąd łączna wartość ich eksportu wzrośnie bardziej niż wolumen sprzedaży i wyniesie 420 mln EUR.

O zwiększeniu z 37,2 do 40 tys. t zagranicznej sprzedaży warzyw suszonych zadecyduje wzrost z 13,6 do 16 tys. t eksportu suszonej kukurydzy cukrowej oraz z 12,6 do 13,5 tys. t eksportu suszonych mieszanek warzywnych. Eksport suszonej marchwi pozostanie na poziomie ok. 10 tys. ton. Średnie ceny suszonych warzyw wzrosną z ok. 2,5 do ok. 2,6 EUR/kg, a wpływy z ich sprzedaży będą wyższe o 13% i wyniosą 104 mln EUR.

Wykres 30. Handel zagraniczny warzywami i ich przetworami (mln EUR)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Tabela 30. Wartość obrotów handlu zagranicznego warzywami i ich przetworami (mln EUR)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024 ^b	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24 ^a	2024/25 ^c
Warzywa i ich przetwory^d										
Eksport ogółem	925,3	973,6	1261,2	1432,5	1465,0	922,9	1071,3	1417,1	1433,8	1525,0
Warzywa świeże	303,8	320,2	453,1	523,4	520,0	301,3	371,8	510,4	509,8	545,0
Przetwory	621,5	653,4	808,1	909,1	945,0	621,6	699,5	906,7	924,0	980,0
Import ogółem	1152,0	1266,1	1489,7	1800,0	1833,0	1182,3	1394,7	1724,4	1807,6	1897,0
Warzywa świeże	783,1	852,8	992,0	1267,2	1253,0	808,5	936,7	1203,3	1230,5	1285,0
Przetwory	368,9	413,3	497,7	532,8	580,0	373,8	458,0	521,1	577,1	612,0
Saldo obrotów	-226,7	-292,5	-228,5	-367,5	-368,0	-259,4	-323,4	-307,3	-373,8	-372,0
Warzywa świeże	-479,3	-532,6	-538,9	-743,8	-733,0	-507,2	-564,9	-692,9	-720,7	-740,0
Przetwory	252,6	240,1	310,4	376,3	365,0	247,8	241,5	385,6	346,9	368,0
Pieczarki i ich przetwory										
Eksport	490,1	532,9	616,9	676,7	685,0	509,2	580,0	649,5	687,9	697,0
Import	9,6	7,6	8,7	7,0	8,0	7,6	9,3	7,2	7,5	8,5
Saldo obrotów	480,5	525,3	608,2	669,7	677,0	501,6	570,7	642,3	680,4	688,5

^a dane nieostateczne, ^b szacunek IERiGŻ PIB, ^c prognoza IERiGŻ PIB, ^d bez ziemniaków, grzybów i ich przetworów

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Tabela 31. Eksport warzyw i ich przetworów (tys. t)^a

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024 ^c	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24 ^b	2024/25 ^d
Cebula	156,0	144,1	201,6	161,5	167,0	146,4	168,4	187,1	167,4	165,0
Kapusta biała i czerwona	31,1	44,3	66,7	60,3	62,0	32,1	67,3	59,6	52,6	63,0
Inne warzywa kapustne	23,0	20,8	20,8	25,0	22,0	21,2	19,3	25,2	20,1	23,0
Kalafior i brokuły	24,0	22,7	20,5	21,8	23,0	23,1	21,0	20,8	24,6	26,0
Ogórki	17,4	20,1	19,6	22,4	20,0	18,7	20,9	21,6	20,6	22,0
Marchew	22,1	26,2	49,7	39,3	30,0	24,0	44,4	41,1	27,9	31,0
Pomidory	72,1	67,4	82,5	76,3	79,0	64,3	77,4	77,7	79,3	82,0
Buraki i inne korzeniowe	20,7	32,8	37,3	32,0	38,0	26,2	37,8	31,2	38,1	41,0
Papryka	27,7	21,8	26,9	28,8	26,0	27,0	22,0	26,9	27,5	28,0
Salata, cykorja, endywia	17,2	19,9	19,3	24,3	26,0	19,1	17,8	22,1	24,8	26,0
Pozostałe	56,2	62,9	89,3	68,8	62,0	58,2	62,9	95,2	56,2	63,0
Razem warzywa	467,5	483,0	634,2	560,5	555,0	460,3	559,2	608,5	539,1	570,0
Pieczarki	202,1	232,2	243,3	239,8	245,0	215,8	243,9	239,3	245,4	250,0
Mrożonki	413,8	423,9	450,0	398,8	395,0	414,2	432,0	437,9	386,0	396,0
Mrożone przetwory gotowe	12,2	16,4	17,8	18,0	19,0	14,1	17,2	18,0	18,1	19,0
Susze	26,9	28,0	38,0	32,7	38,0	27,2	34,0	28,5	37,1	40,0
Marynaty, w tym:	53,5	55,8	57,9	49,0	51,0	54,3	57,4	52,2	50,1	52,0
ogórki konserwowe	27,0	27,3	27,6	22,8	24,0	26,4	27,7	24,8	23,5	25,0
Kapusta kwaszona	16,4	15,3	16,2	14,2	15,5	15,2	16,6	14,4	14,9	16,0
Konserwy	60,3	66,8	71,3	71,7	73,5	64,2	68,1	73,7	72,2	75,5
Kecup i sosy pomidorowe	69,9	72,5	67,5	57,7	59,0	72,7	68,2	64,5	59,6	62,0
Koncentrat pomidorowy i pomidory w puszkach	19,6	23,8	27,1	20,2	22,5	20,8	25,7	24,6	21,9	24,0
Warzywa tymczasowo zakonserwowane	2,2	1,3	1,4	0,9	0,5	1,7	1,2	1,5	0,3	0,5
Razem przetwory	674,8	703,8	747,2	663,2	674,0	684,4	720,4	715,3	660,2	685,0
Przetwory z pieczarek	89,3	96,2	87,6	75,0	68,0	97,0	93,7	79,3	67,6	65,0

^a obroty sokami warzywnymi uwzględnione zostały w imporcie i eksporcie soków owocowych, ^b dane nieostateczne, ^c szacunek IERiGŻ PIB, ^d prognoza IERiGŻ PIB

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Tabela 32. Eksport warzyw i ich przetworów (mln EUR)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024 ^b	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24 ^a	2024/25 ^c
Cebula	77,3	66,2	109,6	136,9	125,0	65,7	80,5	140,3	129,8	124,0
Kapusta biała i czerwona	9,7	13,5	28,1	29,3	31,0	10,0	24,0	28,2	25,8	34,0
Inne warzywa kapustne	12,3	13,4	15,4	19,4	20,0	12,9	14,1	18,5	16,8	21,0
Kalafior i brokuły	20,1	19,0	20,9	25,7	30,0	19,2	18,2	22,4	30,0	33,0
Ogórki	16,8	18,8	23,1	27,3	26,0	17,9	21,7	27,2	24,3	28,0
Marchew	8,3	9,9	16,8	20,1	18,0	8,9	14,5	19,7	15,4	19,0
Pomidory	60,2	75,4	99,1	110,1	115,0	62,5	90,2	101,7	114,9	118,0
Buraki i inne korzeniowe	10,9	15,4	18,5	19,9	26,0	12,8	17,2	19,0	25,1	29,0
Papryka	27,9	21,1	34,7	40,3	37,0	26,8	22,7	35,4	39,0	40,0
Salata, cykorja, endywia	17,7	21,3	24,2	33,3	34,0	19,1	20,4	30,2	32,5	34,0
Pozostałe	42,6	46,2	62,7	61,1	58,0	45,5	48,3	67,8	56,2	65,0
Razem warzywa	303,8	320,2	453,1	523,4	520,0	301,3	371,8	510,4	509,8	545,0
Pieczarki	356,5	397,3	462,2	516,1	540,0	372,3	435,2	489,8	542,2	555,0
Mrożonki	281,1	288,2	365,8	419,4	415,0	274,0	308,7	427,1	402,5	420,0
Mrożone przetwory gotowe	18,8	22,0	27,6	36,9	41,0	19,4	24,7	32,6	38,6	42,0
Susze	71,1	78,1	91,4	86,3	100,0	72,0	85,5	86,8	91,7	104,0
Marynaty, w tym:	56,3	59,8	69,5	73,7	77,0	57,0	63,1	71,0	79,1	82,0
ogórki konserwowe	27,5	28,3	32,7	31,4	34,0	27,0	29,5	32,3	33,6	35,0
Kapusta kwaszona	14,5	13,2	14,7	15,6	18,0	13,4	14,0	14,8	17,0	20,0
Konserwy	88,7	94,2	121,1	147,1	158,0	90,6	102,1	140,2	159,4	168,0
Kecup i sosy pomidorowe	72,8	77,5	85,3	97,7	104,0	76,6	77,2	97,0	105,3	110,0
Koncentrat pomidorowy i pomidory w puszkach	16,1	19,2	31,1	31,3	31,0	17,1	22,9	35,5	29,9	33,0
Warzywa tymczasowo zakonserwowane	2,1	1,2	1,6	1,1	1,0	1,5	1,3	1,7	0,5	1,0
Razem przetwory	621,5	653,4	808,1	909,1	945,0	621,6	699,5	906,7	924,0	980,0
Przetwory z pieczarek	133,6	135,6	154,7	160,6	145,0	136,9	144,8	159,7	145,7	142,0

^a dane nieostateczne, ^b szacunek IERiGŻ PIB, ^c prognoza IERiGŻ PIB

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

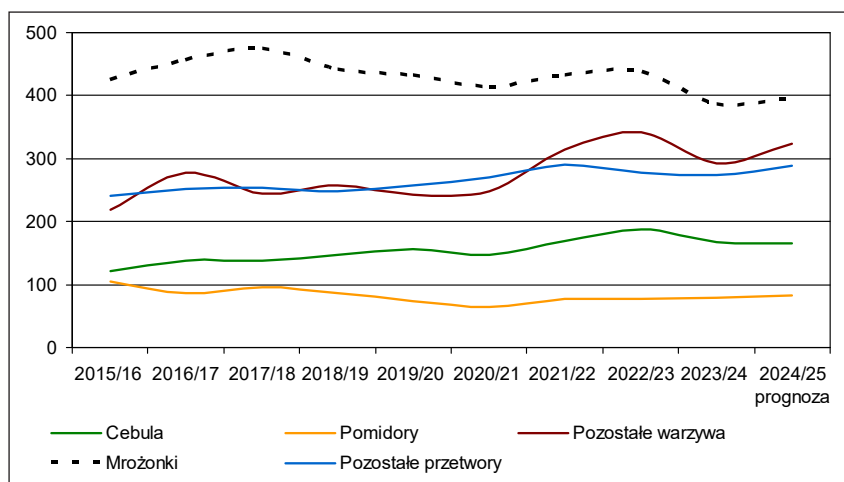
O wzroście eksportu konserw warzywnych zadecyduje zwiększenie z 14 do 15 tys. t zagranicznej sprzedaży konserw wytwarzanych z roślin strączkowych (głównie puszkowanego zielonego grochu). Wzrośnie też z 14 do 15 tys. t eksport konserw produkowanych z warzyw mieszanych. Eksport konserwowej kukurydzy pozostanie na poziomie ok. 10 tys. t a konserwowych oliwek ok. 5 tys. ton. Ceny większości liczących się w eksporcie konserw będą wyższe niż w sezonie 2023/24, a wpływy z ich eksportu wzrosną bardziej niż wolumenu sprzedaży i wyniosą 168 mln EUR. W sezonie 2024/25 eksport kapusty kwaszonej wyniesie 16 tys. t wobec 14,9 tys. t w sezonie poprzednim. W wyniku wzrostu cen eksportowych wpływy z eksportu tego produktu wzrosną bardziej niż jego wolumen i wyniosą 20 mln EUR.

Eksport ogórków konserwowych zwiększyć się może z 23,5 do 25 tys. ton. Nieznacznie wzrośnie łączny eksport pozostałych warzyw marynowanych, w tym marynowanej papryki i marynat wytwarzanych z pozostałych warzyw ciepłolubnych. Średnie ceny eksportowe tej grupy produktów pozostaną na poziomie 1,58 EUR/kg, a wpływy z ich eksportu wzrosną o ok. 4% do 82 mln EUR.

Zagraniczna sprzedaż koncentratu pomidorowego prognozowana jest na 19 tys. t, a pomidorów w puszkach na 5 tys. t wobec odpowiednio 18 i 3,9 tys. t w sezonie 2023/24. Eksport keczupu i sosów pomidorowych zwiększy się z 21,9 do 24 tys. ton. Tak jak niemal wszystkich produktów warzywnictwa ceny eksportowe koncentratu pomidorowego, keczupu i pomidorów w puszkach będą wyższe niż w sezonie 2023/24, a łączne wpływy z ich eksportu wzrosną ze 135,2 do 143 mln EUR.

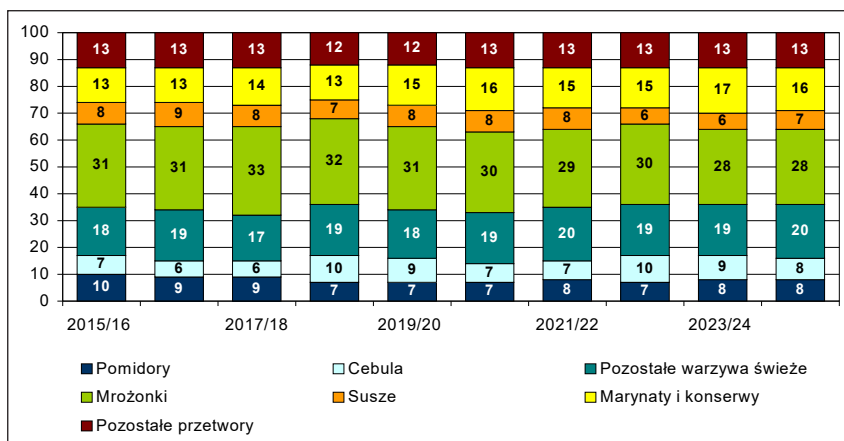
Utrzyma się tendencja wzrostowa eksportu mrożonych przetworów warzywnych, głównie mrożonych dań gotowych do bezpośredniej konsumpcji. Eksport tych produktów w sezonie 2024/25 prognozowany jest na 19 tys. t wobec 18,1 tys. t w sezonie poprzednim. Wpływy z ich eksportu zwiększą się z 38,6 do 42 mln EUR.

Wykres 31. Eksport warzyw i ich przetworów (tys. t)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Wykres 32. Struktura eksportu produktów warzywnictwa według wartości (%)^a

^a bez ziemniaków, grzybów i ich przetworów

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Udział pomidorów i ich przetworów (keczup, sosy pomidorowe, koncentrat pomidorowy, pomidory w puszkach, pomidory mrożone i suszone) w łącznej wartości eksportu warzyw i ich przetworów wyniesie ok. 19% wobec 18% w sezonie 2023/24. Udział cebuli i jej przetworów spadnie z 14 do 13%, a kukurydzy cukrowej i jej przetworów z 4 do 3%. Udział warzyw strączkowych i ich przetworów wzrośnie z 7 do 8%.

Eksport pieczarek świeżych wyniesie może 250 tys. t wobec 245,4 tys. t w sezonie 2023/24. Utrzyma się natomiast tendencja spadkowa zagranicznej sprzedaży przetworów z pieczarek. Prognozuje się, że w sezonie 2024/25 łączny eksport pieczarek tymczasowo zakonserwowanych, mrożonych i marynowanych wyniesie 65 tys. t wobec 67,6 tys. t w sezonie

poprzednim. Łączne wpływy z eksportu pieczarek i ich przetworów wyniesie mogą 697 mln EUR wobec 687,9 mln EUR w sezonie 2023/24. Wpływy z eksportu tych produktów stanowiły będą ok. 46% łącznej wartości eksportu warzyw i ich przetworów wobec ok. 48% w sezonie 2023/24. Polska umocni się na pozycji największego w świecie eksportera świeżych pieczarek.

2.3.2. Większa wartość importu warzyw i ich przetworów w sezonie 2024/25

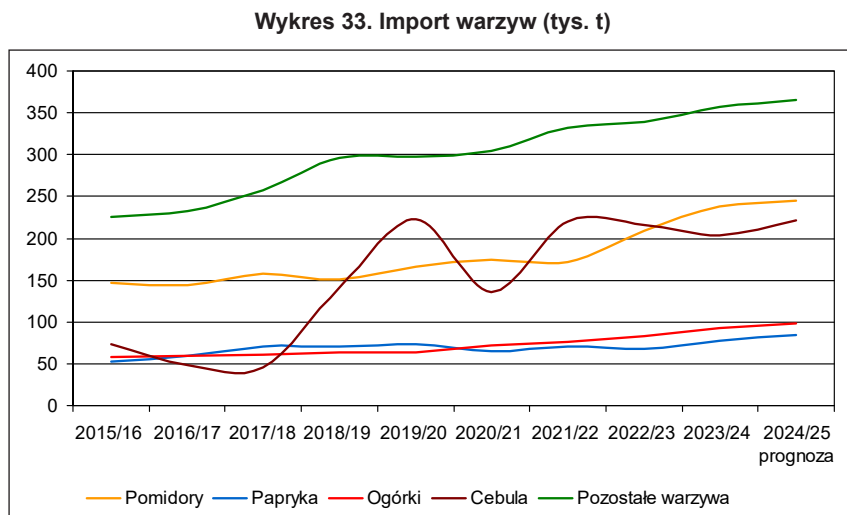
Prognozuje się, że w sezonie 2024/25 import warzyw świeżych wyniesie 1015 tys. t wobec 969,8 tys. t w sezonie poprzednim. Decydujące będzie zwiększenie o ok. 8% do 220–222 tys. t przywozu cebuli, w dużym stopniu wykorzystywanej

w krajowych zakładach przetwórczych. Wzrosnąć też z 330,7 do 343 tys. t łączny przywóz pomidorów i ogórków. Zwiększy się również import większości pozostałych warzyw, w tym liczących się w przywozie papryki, marchwi oraz warzyw sałatowych. Import oberżyn wzrosnąć z 6 do 7 tys. t, selerów naciowych z 7,4 do 8 tys. t, a selerów korzeniowych z 7 do ponad 9 tys. t, warzyw dyniowatych (głównie cukinii) z 28 do 29 tys. t, a szpinaku z 5,2 do 6 tys. ton. Polska sprowadza większość warzyw (w tym pomidorów i ogórków) głównie w drugiej połowie sezonu. Pomidory i ogórki importowe są późną jesienią i wiosną, tj. w czasie braku dostaw warzyw spod osłon w Polsce.

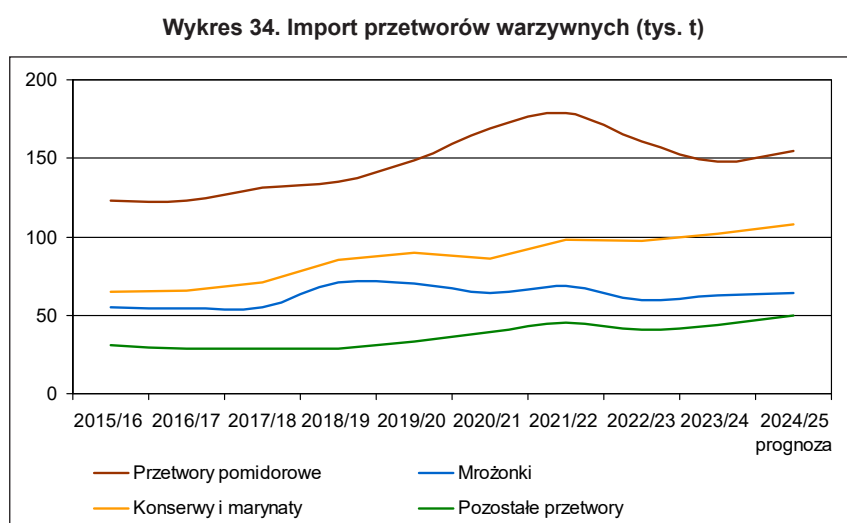
Ceny importowe większości warzyw będą wyższe niż w sezonie 2023/24, jednakże średni ich poziom może pozostać na poziomie ok. 1,28 EUR/kg. Spowodowane to będzie wzrostem udziału w przywozie relatywnie „taniej” cebuli, której ceny importowe są niższe od większości pozostałych warzyw. Łączna wartość przywozu warzyw świeżych prognozowana jest na niemal 1,3 mld EUR wobec 1,2 mld EUR w sezonie 2023/24.

O zwiększeniu wolumenu przywozu warzyw mrożonych zadecyduje utrzymanie tendencji wzrostowej importu, sprowadzanego głównie z Belgii, mrożonego szpinaku. Przywóz tego produktu prognozowany jest na ok. 15 tys. t wobec 13,7 tys. t w sezonie 2023/24. Spośród mrożonek liczących się w imporcie zwiększy się także z 5,4 do ponad 6 tys. t przywóz mrożonej papryki. Wzrosnąć też import innych mrożonych warzyw ciepłolubnych, w tym ich mieszanek. W wyniku wzrostu produkcji krajowej na poziomie ok. 7 tys. t pozostanie import mrożonych warzyw strączkowych (głównie zielonego grochu i fasoli). Tak jak w sezonie 2023/24 przywóz mrożonej kukurydzy i mrożonych pomidorów wyniesie odpowiednio 2 i 3 tys. ton. Średnie ceny importowe tych produktów mogą nie odbiegać znacząco od poziomu z sezonu 2023/24 (ok. 1,1 EUR/kg). Wartość importu zwiększy się o ok. 4% do 70 mln EUR.

Import warzyw suszonych prognozowany jest w sezonie 2024/25 na 22 tys. t wo-

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

bec 20,1 tys. t w sezonie poprzednim. Decydujący będzie wzrost z 4,9 do ok. 5,5 tys. t przywozu, sprowadzanej głównie z Indii, suszonej cebuli. Zwiększy się też z 2,9 do 3,5 tys. t przywóz suszonych pomidorów i z 2,5 do 3 tys. t suszonej marchwi. Przeciętne ceny warzyw suszonych wyniosą ok. 3 EUR/kg, a wartość ich importu zwiększy się z 58,6 do 65 mln EUR.

Przywóz marynat warzywnych zwiększyć się może z 31,2 do 35 tys. ton. Import dominujących w imporcie marynowanych ogórków wzrosnąć z 14,1 do 16 tys. ton. Ogórki konserwowe (w opakowaniach masowych) sprowadzane są w coraz większym stopniu z Indii. Zwiększy się też z 6,7 do 8 tys. t import marynowanej papryki, a także marynat wytwarzanych z pozostałych warzyw ciepłolubnych

(kapary, bakłażany itp.). Przeciętne ceny warzyw marynowanych pozostaną na poziomie ok. 1,8 EUR/kg, stąd wartość ich importu wzrosnąć w stopniu zbliżonym do zwiększenia wolumenu przywozu i wyniesie 62 mln EUR. Przywóz marynat warzywnych wykazuje systematyczną tendencję wzrostową.

Zwiększy się także przywóz konserw warzywnych. W sezonie 2024/25 import wyniesie może 73 tys. t, co oznacza wzrost w porównaniu z sezonem poprzednim o ok. 3 tys. ton. Zwiększy się przywóz konserwowej kukurydzy, konserwowych oliwek, a także konserw produkowanych z kaparów, karczochów i innych warzyw ciepłolubnych. Import konserwowych warzyw strączkowych (przede wszystkim łuskanej fasoli) pozostanie na poziomie ok. 10 tys. ton.

Tabela 33. Import warzyw i ich przetworów (tys. t)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024 ^b	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24 ^a	2024/25 ^c
Cebula	163,5	164,9	239,0	199,1	215,0	135,5	219,6	216,5	204,2	221,0
Kapusta biała i czerwona	16,2	15,4	19,4	19,2	25,0	14,7	19,7	19,2	24,0	26,0
Ogórki	66,6	73,1	80,5	85,6	95,0	71,6	76,6	83,6	92,6	98,0
Marchew	55,8	44,5	55,4	62,6	60,0	43,7	55,3	60,7	57,2	60,0
Pomidory	175,1	173,6	186,7	218,5	240,0	174,9	174,7	209,5	238,1	245,0
Papryka	71,5	67,6	71,1	70,4	78,0	64,8	72,3	68,2	77,9	85,0
Czosnek	13,6	13,5	15,1	11,2	9,0	13,5	15,4	13,6	9,4	10,0
Kalafiori i brokuły	42,5	42,6	44,4	36,7	43,0	45,5	43,5	40,2	41,0	41,0
Salata, cykoria, endywia, w tym:	55,6	59,4	62,6	70,1	72,0	57,6	60,2	67,6	70,2	72,0
salata głowiasta	30,3	30,7	32,7	37,0	37,0	30,9	30,5	35,8	36,3	37,0
Cukinia	20,5	23,2	22,0	25,0	25,0	22,0	22,0	25,4	24,5	25,0
Pory i inne cebulowe	8,0	11,4	12,7	13,4	13,0	10,6	11,6	12,3	13,9	14,5
Pozostałe	89,1	94,7	105,4	107,8	110,0	97,5	105,1	101,0	116,8	117,5
Razem warzywa	778,0	783,9	914,3	919,6	985,0	751,9	876,0	917,8	969,8	1015,0
Pieczarki	3,1	2,3	2,8	1,8	1,5	2,6	3,4	1,8	1,8	1,5
Mrożonki	65,6	70,1	62,5	60,4	62,0	63,8	69,0	60,6	62,5	64,0
Mrożone przetwory gotowe	9,1	10,0	8,0	6,8	9,0	9,4	9,4	7,0	7,8	9,5
Susze	17,3	17,9	16,8	18,2	21,0	16,4	17,9	18,6	20,1	22,0
Marynaty, w tym:	24,7	27,6	30,0	30,0	33,0	26,2	29,6	29,4	31,2	35,0
marynowana papryka	4,9	5,0	6,2	7,8	8,0	5,0	6,1	6,9	6,7	8,0
konserwowe ogórki	13,1	14,5	14,8	12,9	15,0	13,4	15,1	13,7	14,1	16,0
Przetwory pomidorowe, z tego:	165,3	173,4	178,2	141,7	150,0	169,0	178,8	161,0	148,4	155,0
koncentrat pomidorowy	102,5	108,7	110,4	86,1	94,0	105,4	110,6	100,9	90,9	96,0
pomidory w puszkach	40,9	41,0	44,6	37,4	38,0	40,9	44,9	40,0	39,2	40,0
keczup i sosy pomidorowe	21,9	23,7	23,2	18,2	18,0	22,7	23,3	20,0	18,3	19,0
Konserwy warzywne, w tym:	64,8	63,1	70,7	67,8	70,0	60,1	68,5	67,8	70,3	73,0
konserwowa kukurydza	18,7	18,2	20,8	19,3	20,0	16,8	19,7	19,3	21,0	22,0
konserwowe oliwki	14,9	16,8	18,2	18,7	20,0	15,2	18,1	17,4	19,9	21,0
Warzywa tymczasowo zakonserwowane	9,2	17,5	15,5	15,8	17,0	13,3	18,5	14,3	16,7	18,5
Razem przetwory	356,0	379,6	381,7	340,7	362,0	358,24	391,7	358,7	357,0	377,0
Przetwory z pieczarek	1,9	1,8	1,6	1,4	2,0	1,7	1,8	1,5	1,7	2,0

^a dane nieostateczne, ^b szacunek IERiGŻ PIB, ^c prognoza IERiGŻ PIB

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Tabela 34. Import warzyw i ich przetworów (mln EUR)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024 ^b	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24 ^a	2024/25 ^c
Cebula	39,1	32,5	58,0	88,7	73,0	29,2	42,1	92,5	69,0	74,0
Kapusta biała i czerwona	6,3	9,0	10,7	13,6	17,5	8,6	10,9	13,7	16,1	18,0
Ogórki	68,0	79,4	98,3	117,1	110,0	71,1	90,1	115,4	110,5	113,0
Marchew	23,2	22,0	22,4	42,8	42,0	21,0	22,2	40,3	40,6	43,0
Pomidory	240,0	269,2	319,8	438,2	433,0	253,6	303,4	389,3	429,0	440,0
Papryka	119,7	113,6	124,4	155,2	161,0	108,4	119,8	149,3	153,1	166,0
Czosnek	27,7	26,9	26,6	21,4	22,0	27,8	28,2	23,5	22,0	23,0
Kalafiori i brokuły	45,7	48,1	52,0	59,6	57,0	48,1	48,7	61,6	56,0	57,0
Salata, cykoria, endywia, w tym:	64,5	70,5	83,9	70,1	68,0	66,2	79,5	67,6	70,2	73,0
salata głowiasta	32,4	33,7	38,9	48,0	42,0	33,0	36,9	45,4	41,6	43,0
Cukinia	24,0	23,9	31,2	30,3	32,5	22,8	29,2	32,0	31,2	32,0
Pory i inne cebulowe	5,6	11,2	6,8	12,7	15,0	10,7	7,2	10,5	15,1	16,0
Pozostałe	119,3	146,5	157,9	217,5	222,0	141,0	155,4	207,6	217,7	230,0
Razem warzywa	783,1	852,8	992,0	1267,2	1253,0	808,5	936,7	1203,3	1230,5	1285,0
Pieczarki	5,1	3,5	4,0	2,9	2,0	4,0	4,8	2,7	3,1	2,5
Mrożonki	50,6	55,1	56,1	60,9	67,0	48,8	57,5	56,5	67,3	70,0
Mrożone przetwory gotowe	15,1	18,1	16,9	18,1	20,0	15,9	18,3	17,2	19,3	23,0
Susze	43,4	46,3	51,2	55,0	61,0	42,5	49,0	57,2	58,6	65,0
Marynaty, w tym:	31,8	35,2	47,8	53,1	59,0	33,1	42,6	50,4	56,1	62,0
marynowana papryka	8,0	7,9	11,8	15,9	17,5	7,8	11,2	13,5	14,0	17,0
konserwowe ogórki	13,6	15,6	18,9	17,9	20,0	14,4	17,3	18,6	19,7	22,0
Przetwory pomidorowe, z tego:	127,3	147,1	194,0	198,6	214,0	133,0	165,6	205,5	215,7	221,0
koncentrat pomidorowy	80,5	93,9	125,4	123,3	130,0	84,8	104,8	133,0	132,3	134,0
pomidory w puszkach	27,6	31,4	42,2	47,4	52,0	28,0	37,0	45,5	52,1	54,0
keczup i sosy pomidorowe	19,1	21,8	26,4	27,9	32,0	20,2	23,8	27,1	31,3	33,0
Konserwy warzywne, w tym:	89,6	94,2	111,0	124,0	130,0	87,2	103,0	115,2	131,1	138,0
konserwowa kukurydza	19,1	20,0	27,6	33,4	34,0	17,4	22,5	29,3	36,6	37,5
konserwowe oliwki	25,8	28,6	32,5	36,3	43,0	26,1	31,4	32,5	40,9	44,0
Warzywa tymczasowo zakonserwowane	11,1	17,3	20,7	23,1	29,0	13,3	22,0	19,1	29,0	33,0
Razem przetwory	368,9	413,3	497,7	532,8	580,0	373,8	458,0	521,1	577,1	612,0
Przetwory z pieczarek	4,5	4,1	4,7	4,1	6,0	3,6	4,5	4,5	4,4	6,0

^a dane nieostateczne, ^b szacunek IERiGŻ PIB, ^c prognoza IERiGŻ PIB

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Głównie w wyniku wzrostu cen importowych konserwowych oliwek przeciętne ceny importowe konserw warzywnych będą wyższe niż w sezonie 2023/24, stąd wartość ich przywozu zwiększy się bardziej niż wolumenu importu (o ponad 5%) i wyniesie 138 mln EUR.

W sezonie 2024/25 większy niż w sezonie poprzednim będzie także import, dominującego w polskim przywozie przetworów warzywnych, koncentratu pomidorowego. Wzrosnie też przywóz pomidorów w puszkach oraz przecieru pomidorowego. Łączny import tych produktów zwiększy się ze 148,4 do 155 tys. ton. Średnie ceny importowe nie będą wyższe niż w sezonie 2023/24 (ok. 1,4 EUR/kg). Wartość importu tej grupy produktów zwiększy się o ok. 2% do 221 mln EUR.

Przewiduje się, że przywóz warzyw tymczasowo zakonserwowanych, wykorzystywanych w różnych branżach przemysłu spożywczego, wzrosnie z 16,7 do 18,5 tys. ton. Import tymczasowo zakonserwowanych oliwek zwiększy się z 5,6 do 6,5 tys. t, a tymczasowo zakonserwowanej papryki z 4,2 do 4,5 tys. ton. Wzrosnie też przywóz produktów tej grupy towarowej wytwarzanych z innych warzyw ciepłolubnych. Import tym-

czasowo zakonserwowanych ogórków i tymczasowo zakonserwowanej cebuli pozostanie na poziomie odpowiednio 3 i 2 tys. ton. Średnie ceny importowe tych artykułów wzrosną z ok. 1,7 do 1,8 EUR/kg, a wartość ich przywozu z 29,0 do 33 mln EUR.

W sezonie 2024/25 udział pomidorów i ich przetworów w łącznej wartości importu warzyw świeżych i przetworzonych wyniesie może 35% wobec 36% w sezonie poprzednim. Udział papryki i jej przetworów wzrosnie z 9 do 10%, a ogórków, cebuli, oliwek, kapusty oraz ich przetworów pozostanie na poziomie odpowiednio 7, 4, 3 i 2%.

2.3.3. Zmniejszenie ujemnego salda obrotów warzywami i ich przetworami z krajami UE w sezonie 2023/24

W sezonie 2023/24 ujemne saldo obrotów warzywami i ich przetworami z krajami UE wyniosło 361,6 mln EUR wobec 366,4 mln EUR w poprzednim sezonie. Wzrost dodatniego salda obrotów z nowymi krajami członkowskimi był większy od pogłębienia ujemnego salda obrotów z krajami UE-14. Dodatnie saldo handlu z krajami WNP obniżyło się z 33,1 do 13,9 mln EUR, a z dodatniego

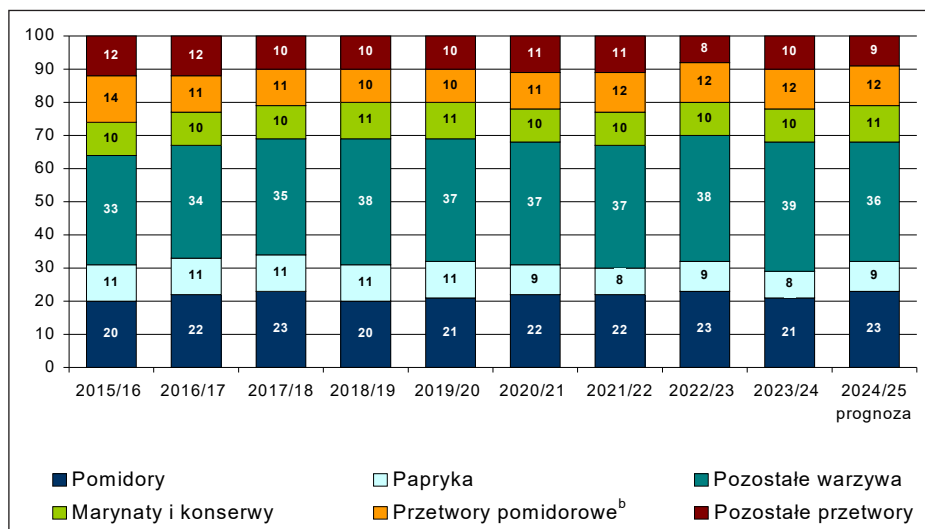
w ujemne przekształciło się saldo handlu zagranicznego z pozostałymi krajami.

Udział krajów UE (głównie Niemiec i Holandii) w wartości polskiego eksportu warzyw i ich przetworów wzrósł z 70,6 do 75,1%. Udział krajów WNP spadł z 3,3 do 2,6%, a pozostałych krajów z 26,1 do 22,3%. Udział Wielkiej Brytanii obniżył się z 10,9 do 10,2%, Ukrainy z 7,9 do 4,5%, a USA z 3,0 do 2,8%.

W polskim imporcie warzyw i ich przetworów kraje UE (przede wszystkim Włochy, Hiszpania, Holandia i Niemcy) uczestniczyły w 79,5% wobec 79,3% w sezonie 2022/23. Udział Turcji obniżył się z 5,7 do 4,7%, Maroka z 4,4 do 4,1%, Egiptu z 1,8 do 1,6%. Udział Ukrainy zwiększył się z 0,6 do 1,3%.

W eksporcie pieczarek i ich przetworów kraje UE w sezonie 2023/24 uczestniczyły w 75,8% wobec 75,2% w sezonie poprzednim. Udział Niemiec wzrósł z 29,0 do 30,1%, a Francji z 12,8 do 13,3%. Udział Włoch spadł z 6,6% do 5,5%, a Holandii z 4,4 do 3,4%, a na poziomie 4,3% pozostał udział Grecji. Wielka Brytania uczestniczyła w polskim eksporcie tych produktów w 17,1% wobec 17,2% w sezonie 2022/23, a udział USA wyniósł odpowiednio 3,0 i 3,8%.

Wykres 35. Struktura importu produktów warzywnictwa według wartości (%)^a

^a bez ziemniaków, grzybów i ich przetworów

^b koncentrat pomidorowy, pomidory w puszkach i sosy pomidorowe

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Tabela 35. Wartość obrotów handlu zagranicznego warzywami i ich przetworami według kierunków geograficznych (mln EUR)

Wyszczególnienie	2022	2023	I-IX 2023	I-IX 2024 ^a	2022/23	2023/24 ^a
UE-14						
Eksport	588,8	704,2	535,9	575,0	682,8	735,9
Import	1149,8	1346,8	1021,2	1042,2	1305,8	1365,4
Saldo	-561,0	-642,6	-485,3	-467,2	-623,0	-629,5
UE-13						
Eksport	281,4	335,6	254,6	263,0	318,0	340,2
Import	56,6	69,0	48,4	49,6	61,4	72,3
Saldo	224,8	266,6	206,2	213,4	256,6	267,9
WNP						
Eksport	46,8	38,4	28,0	26,6	47,9	37,0
Import	12,7	21,9	13,2	17,5	14,8	23,1
Saldo	34,1	16,5	14,8	9,1	33,1	13,9
Pozostałe						
Eksport	344,2	354,3	270,6	235,7	368,4	320,7
Import	270,6	362,3	270,5	265,5	342,4	346,8
Saldo	73,6	-8,0	0,1	-29,8	26,0	-26,1

^a dane nieostateczne

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

2.4. Ceny detaliczne i spożycie

2.4.1. Ceny detaliczne warzyw, grzybów i ich przetworów w 2024 roku

Przeciętne ceny detaliczne warzyw, grzybów i ich przetworów (bez ziemniaków i przetworów ziemniaczanych) wzrosły w miesiącach styczeń–wrzesień 2024 r., wobec analogicznego okresu roku poprzedniego o 2,3% przy wzroście cen towarów i usług konsumpcyjnych o 3,3% oraz wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 2,8%. Ceny detaliczne warzyw świeżych i chłodzonych (łącznie z grzybami) spadły o 1,3%, w tym cebuli o 11,3%, marchwi o 10,5%, pomidorów o 9,8%, buraków o 6,5% i warzyw z rodziny kalafiorowatych o 2,9%. Wzrosły zaś ceny ogórków (o 4,9%) i kapusty (o 11,4%).

Wzrost cen detalicznych dotyczył również przetworów warzywnych – o 5,7%, w tym kapusty kwaszonej – o 3,7% i warzyw mrożonych – o 4,1%. Ceny detaliczne soków warzywnych i owocowo-warzywnych były wyższe o 7,5%.

We wrześniu 2024 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem 2023 r. przeciętne ceny detaliczne warzyw, grzybów i ich przetworów (bez ziemniaków i przetwo-

Tabela 36. Wskaźniki cen detalicznych warzyw, grzybów i przetworów (analogiczny okres roku poprzedniego = 100)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I-IX 2023	I-IX 2024
Towary i usługi konsumpcyjne ogółem	101,6	102,3	103,4	105,1	114,4	111,4	113,2	103,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	104,9	104,7	103,2	115,4	115,1	118,0	102,8
Warzywa i przetwory ^{a,b}	104,7	119,8	100,3	103,8	111,0	118,9	121,6	102,3
Warzywa świeże i chłodzone ^b	105,0	114,9	102,5	107,6	110,4	117,3	120,5	98,7
kapusta	109,4	143,6	86,5	105,0	120,9	110,3	112,2	111,4
kalafiorowate	98,3	116,3	111,6	102,9	107,9	125,0	127,0	97,1
pomidory	97,6	114,1	103,7	110,8	118,5	118,1	119,9	90,2
ogórki	108,1	98,7	122,5	104,6	111,0	108,7	109,6	104,9
marchew	149,4	107,8	93,5	102,5	106,0	143,3	160,2	89,5
buraki	105,7	124,9	96,1	106,6	121,5	107,1	111,8	93,5
cebula	112,1	137,6	91,0	100,3	108,6	134,8	143,3	88,7
Warzywa mrożone ^b	102,3	107,0	107,5	104,1	111,4	116,0	119,3	104,1
Przetwory warzywne ^c	102,0	103,5	105,0	103,9	109,5	118,0	120,8	105,7
kapusta kwaszona	107,7	125,5	105,2	100,8	107,1	115,0	117,5	103,7
Soki warzywne ^d	100,8	102,5	103,4	104,3	106,4	119,8	120,7	107,5

^a bez ziemniaków i przetworów ziemniaczanych, ^b łącznie z grzybami, ^c łącznie z przetworami grzybowymi, bez przetworów ziemniaczanych, ^d łącznie z sokami owocowo-warzywnymi

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

ów ziemniaczanych) były wyższe o 5,7% przy wzroście cen towarów i usług konsumpcyjnych o 4,9% oraz wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 4,7%. Ceny detaliczne warzyw świeżych i chłodzonych (łącznie z grzybami) wzrosły o 9,8%, przetworów warzywnych⁸ o 3,7%, w tym kapusty kwaszonej

⁸ Konserwy i marynaty warzywne, warzywa kwaszone, solone, koncentraty, przeciery, chrzan tarty, sałatki i surniki warzywne oraz sałatki łączone z rybą lub mięsem,

o 6,9% oraz warzyw i grzybów mrożonych o 5,0%. Ceny detaliczne soków warzywnych i owocowo-warzywnych zwiększyły się o 5,5%.

oliwki w zalewie, nadziewane, kapary, pędy bambusa marynowane lub w zalewie, suszone pomidory w oleju, mizeria, szpinak ze śmietaną, i inne, mieszanki warzyw, zestaw warzyw do kiszenia ogórków, warzywa w puszkach, susz warzywny, suszone ziarna roślin strączkowych, groch obtuskany, fasola, bób, soczewica, soja, żywność dietetyczna i odżywkę, której głównym składnikiem są warzywa, konserwy, marynaty grzybowe, grzyby solone, suszone, mączka grzybowa itp.

Spśród warzyw świeżych i chłodzonych (łącznie z grzybami) najbardziej podrożały ogórki (o 49,1%), a w mniejszym stopniu: kapusta (o 15,3%), warzywa z rodziny kalafiorowatych (o 13,1%), marchew (o 10,1%), pomidory (5,4%), buraki (o 0,2%) i pozostałe warzywa i grzyby (o 6,7%). Ceny detaliczne cebuli były niższe o 6,8%.

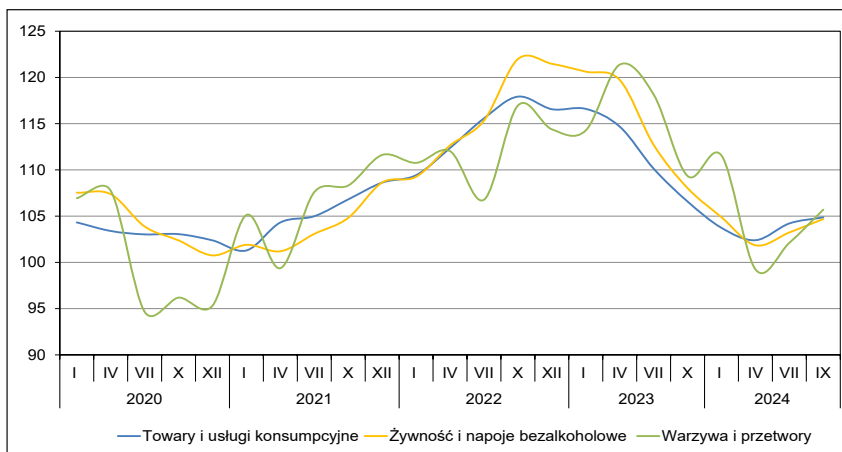
2.4.2. Wzrost spożycia warzyw, grzybów i ich przetworów w gospodarstwach domowych w pierwszym kwartale 2024 roku

Spożycie warzyw, grzybów i ich przetworów (bez ziemniaków i przetworów ziemniaczanych)⁹ w gospodarstwach domowych ogółem w Polsce, według badań budżetów gospodarstw domowych GUS-u, w pierwszym kwartale 2024 r. było o 17,1% wyższe w porównaniu z pierwszym kwartałem 2023 r. i wyniosło 12,75 kg na osobę. Spożycie warzyw świeżych i chłodzonych (łącznie z grzybami) wzrosło o 19,5% (do 9,54 kg na osobę), a przetworów warzywnych i grzybowych o 13,3% (do 2,55 kg na osobę), w tym kapusty kwaszonej o 15,4% (do 0,45 kg na osobę). Spożycie warzyw i grzybów mrożonych utrzymało się na tym samym poziomie (0,66 kg na osobę).

Spśród warzyw świeżych i chłodzonych (łącznie z grzybami) wzrosło spożycie: kapusty (o 3,1%), cebuli (o 5,3%), buraków (o 8,3%), marchwi (o 13,5%), ogórków (o 22,2%), pomidorów (o 27,9%), warzyw z rodziny kalafiorowatych (o 50%) oraz pozostałych warzyw i grzybów (o 28,9%). Spożycie soków warzywnych i owocowo-warzywnych utrzymało się na tym samym poziomie 0,45 l na osobę.

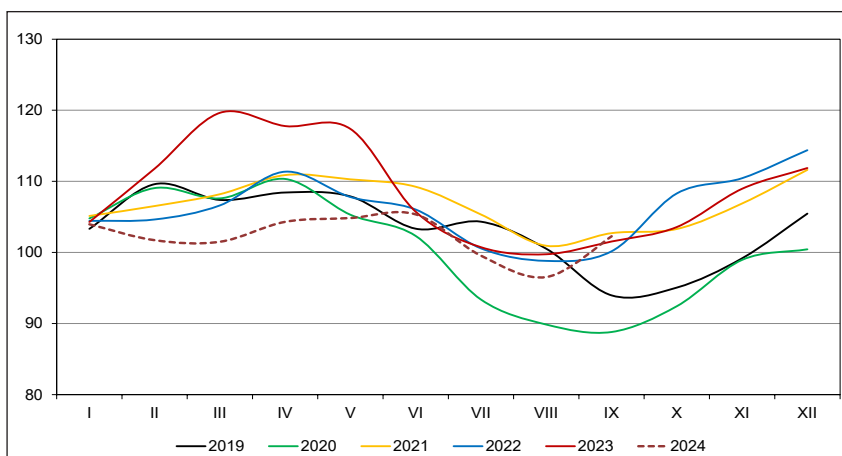
⁹ Zgodnie z definicją przyjętą przez GUS: spożycie ilościowe artykułów żywnościowych w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, przy użyciu karty płatniczej, kredytowej lub na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne). Za moment spożycia artykułów żywnościowych przyjmuje się moment ich pozyskania przez gospodarstwo domowe. Dane o spożyciu nie obejmują artykułów spożywczych konsumowanych w placówkach gastronomicznych (placówki żywienia przykładowego, bary, restauracje itp.) GUS (2024). *Budżety gospodarstw domowych w 2023 r.* <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/dochody-wydatki-i-warunki-zycia-ludnosci/budzety-gospodarstw-domowych-w-2023-roku,9,22.html>

Wykres 36. Dynamika cen detalicznych warzyw, grzybów i ich przetworów (analogiczny miesiąc roku poprzedniego = 100)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

Wykres 37. Dynamika cen detalicznych warzyw, grzybów i ich przetworów (grudzień roku poprzedniego = 100)

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

W pierwszym kwartale 2024 r. w strukturze spożycia warzyw, grzybów i ich przetworów udział warzyw świeżych i chłodzonych (łącznie z grzybami) wynosił 74,8%, przetworów warzywnych i grzybowych – 20%, a warzyw i grzybów mrożonych – 5,2%. W strukturze spożycia warzyw świeżych oraz chłodzonych (łącznie z grzybami) przeważało spożycie pozostałych warzyw i grzybów (30,8%), pomidorów (17,3%), marchwi (13,2%) i cebuli (12,6%).

Duży wpływ na spożycie warzyw, grzybów i ich przetworów ma sytuacja dochodowa gospodarstw domowych. Wraz ze wzrostem zamożności gospodarstw domowych rośnie poziom ich spożycia. W 2023 r. spożycie warzyw, grzybów i ich przetworów (bez ziemniaków i przetwo-

rów ziemniaczanych) w gospodarstwach domowych 20% osób najzamożniejszych (V grupa kwintylowa¹⁰) było o 46% wyższe niż w gospodarstwach domowych 20% osób najuboższych (I grupa kwintylowa) i wyniosło 63,96 kg na osobę rocznie. Spożycie warzyw i grzybów

¹⁰ Grupa kwintylowa – gospodarstwo domowe zalicza się do odpowiedniej grupy kwintylowej na podstawie wysokości dochodu rozporządzalnego przypadającego na osobę w tym gospodarstwie domowym. W tym celu sporządza się listę członków wszystkich gospodarstw domowych, uszeregowanych według wzrastającego do-chodu rozporządzalnego na osobę przy uwzględnieniu stosowanych w badaniu wag, a następnie dzieli się ją na 5 równych części co do liczby osób ważonych. Pierwszą (I) grupę kwintylową stanowi 20% osób o najniższych dochodach, a grupę piątą (V) – 20% osób o najwyższych dochodach (wszyscy członkowie danego gospodarstwa domowego mają przypisany taki sam dochód na 1 osobę i przypisani są do tej samej grupy kwintylowej). GUS (2024). *Budżety gospodarstw domowych w 2023 r.* <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/dochody-wydatki-i-warunki-zycia-ludnosci/budzety-gospodarstw-domowych-w-2023-roku,9,22.html>

mrożonych było o 53,8% wyższe (2,4 kg wobec 1,56 kg), a przetworów warzywnych i grzybowych o 47,1% (12,36 kg wobec 8,4 kg), w tym kapusty kwaszonej – o 18,2% (1,56 kg wobec 1,32 kg).

Spożycie warzyw świeżych i chłodzonych (łącznie z grzybami) było o 45,2% wyższe i wynosiło 49,32 kg na osobę rocznie, w tym buraków o 8,3% (1,56 kg wobec 1,44 kg), kapusty o 12,9% (4,2 kg wobec 3,72 kg), ogórków o 17,9% (5,52 kg wobec 4,68 kg), marchwi o 23,5% (5,04 kg wobec 4,08 kg), cebuli o 41,2% (5,76 kg wobec 4,08 kg), pomidorów o 64,3%

(11,04 kg wobec 6,72 kg) oraz warzyw z rodziny kalafiorowatych o 77,8% (1,92 kg wobec 1,08 kg), a pozostałych warzyw i grzybów o 75% (14,28 kg wobec 8,16 kg). Spożycie soków warzywnych i owocowo-warzywnych było wyższe o 50% (1,8 l wobec 1,2 l).

Reakcją popytu na zmianę dochodu jest dochodowa elastyczność popytu, a miarą tej reakcji jest współczynnik dochodowej elastyczności popytu (spożycia). Współczynnik ten wyraża w procentach zmiany w popycie pod wpływem jednoprocentowych zmian w dochodach konsumentów.

Im współczynniki dochodowej elastyczności są niższe, tym słabszy jest wpływ dochodów na popyt (spożycie) produktów żywnościowych.

W 2023 r. współczynnik dochodowej elastyczności popytu (spożycia) na warzywa, grzyby i przetwory (bez ziemniaków i przetworów ziemniaczanych) dla gospodarstw domowych 20% osób najuboższych (I grupa kwintylowa) wyniósł $e = 0,570$, a dla gospodarstw domowych 20% osób najzamożniejszych (V grupa kwintylowa) – $e = 0,084$.

Tabela 37. Przeciętne roczne spożycie warzyw, grzybów i ich przetworów w gospodarstwach domowych ogółem (kg na osobę)

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	I–III 2023	I–III 2024
Warzywa i przetwory ^{a,b}	55,20	56,76	55,92	54,36	51,00	10,89	12,75
Warzywa świeże i chłodzone ^b	44,04	44,88	44,16	42,84	40,56	7,98	9,54
kapusta	4,32	4,44	4,32	4,32	4,44	0,96	0,99
kalafiorowate	1,80	1,80	1,80	1,80	1,44	0,30	0,45
pomidory	9,48	9,60	9,24	8,88	8,40	1,29	1,65
ogórki	5,64	5,28	5,16	5,04	5,04	0,54	0,66
marchew	4,92	5,16	5,04	4,80	4,44	1,11	1,26
buraki	1,92	1,92	1,80	1,68	1,56	0,36	0,39
cebula	5,04	5,28	5,28	5,16	4,80	1,14	1,20
pozostałe warzywa i grzyby	10,92	11,40	11,52	11,16	10,44	2,28	2,94
Warzywa mrożone ^b	2,04	2,16	2,16	2,04	2,04	0,66	0,66
Przetwory warzywne ^c	9,12	9,72	9,60	9,48	8,40	2,25	2,55
kapusta kwaszona	1,92	1,92	1,80	1,68	1,44	0,39	0,45
Soki warzywne ^d (l)	1,92	1,92	1,80	1,68	1,44	0,45	0,45

^a bez ziemniaków i przetworów ziemniaczanych, ^b łącznie z grzybami, ^c bez przetworów ziemniaczanych, łącznie z przetworami grzybowymi, ^d łącznie z sokami owocowo-warzywnymi

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych GUS-u.

Tabela 38. Współczynniki dochodowej elastyczności popytu (spożycia) na warzywa, grzyby i ich przetwory oraz soki warzywne i warzywno-owocowe w gospodarstwach domowych ogółem według grup kwintylowych w 2023 roku

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy kwintylowe według dochodu rozporządzalnego na osobę				
		I	II	III	IV	V
Warzywa, grzyby i przetwory	0,167	0,570	0,243	0,185	0,143	0,084
Kapusta	0,067	0,228	0,097	0,074	0,057	0,034
Kalafiorowate	0,314	0,974	0,458	0,348	0,269	0,159
Pomidory	0,217	0,741	0,316	0,241	0,186	0,110
Ogórki	0,087	0,298	0,127	0,097	0,075	0,044
Marchew	0,091	0,311	0,133	0,101	0,078	0,046
Buraki	0,119	0,406	0,174	0,132	0,102	0,060
Cebula	0,146	0,499	0,213	0,162	0,125	0,074
Warzywa i grzyby mrożone	0,144	0,493	0,210	0,160	0,124	0,073
Przetwory warzywne ^a	0,185	0,634	0,271	0,206	0,159	0,094
Kapusta kwaszona	0,163	0,557	0,238	0,181	0,140	0,083
Soki warzywne ^b	0,132	0,451	0,193	0,147	0,113	0,067

^a bez przetworów ziemniaczanych, łącznie z przetworami grzybowymi, ^b łącznie z sokami owocowo-warzywnymi

Źródło: obliczenia IERiGŻ PIB na podstawie przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego oraz spożycia warzyw, grzybów i ich przetworów według funkcji logarytmiczno-hiperbolicznej.

Współczynniki dochodowej elastyczności popytu (spożycia) dla analizowanych warzyw, grzybów i przetworów (bez ziemniaków i przetworów ziemniaczanych) we wszystkich grupach kwintylowych były dodatnie. Dla gospodarstw domowych 20% osób najuboższych w Polsce, jak również dla gospodarstw domowych 20% osób najzamożniejszych są one dobrami podstawowymi (współczynniki dochodowej elastyczności popytu: $1 > e > 0$). Współczynniki w I grupie kwintylowej kształtowały się od $e = 0,228$ na kapustę do $e = 0,974$ na warzywa z rodziny kalafiorowatych.

Dla gospodarstw domowych 20% osób uzyskujących najwyższe dochody współczynniki dochodowej elastyczności popytu na warzywa, grzyby i przetwory były niskie, co oznacza stan bliski nasycenia tymi produktami. Współczynniki te kształtowały się od $e = 0,034$ na kapustę do $e = 0,159$ na warzywa z rodziny kalafiorowatych.

Sytuacja dochodowa gospodarstw domowych w bezpośredni sposób określa poziom i strukturę wydatków konsumpcyjnych

oraz decyduje o poziomie stopnia zaspokajania potrzeb. W I kwartale 2024 r. rodzina polska wydawała na żywność i napoje bezalkoholowe przeciętnie 469,16 PLN na osobę miesięcznie (w I kwartale 2023 r. – 420,86 PLN), w tym wydatki poniesione na zakup warzyw, grzybów i przetworów (bez ziemniaków i przetworów ziemniaczanych) wynosiły 49,14 PLN (w I kwartale 2023 r. – 40,20 PLN), co stanowiło 10,5% całkowitych wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe. Wydatki na warzywa, grzyby i przetwory wzrosły w ujęciu nominalnym o 22,2%. Wydatki na warzywa, grzyby i przetwory (bez ziemniaków i przetworów ziemniaczanych) zajmują czwarte miejsce na liście wydatków gospodarstw domowych ogółem na żywność i napoje bezalkoholowe (po wydatkach na mięso i przetwory, pieczywo i produkty zbożowe oraz mleko i przetwory).

Miejsce zamieszkania jest istotnym czynnikiem różnicującym poziom spożycia warzyw, grzybów i ich przetworów. W 2023 r. spożycie warzyw, grzybów i ich przetworów (bez ziemniaków i przetwo-

rów ziemniaczanych) w gospodarstwach domowych zlokalizowanych w mieście wynosiło 54,6 kg na osobę rocznie i było o 13,8% wyższe niż w gospodarstwach domowych zlokalizowanych na wsi. Mieszkańcy miast, w porównaniu z mieszkańcami wsi, spożywali więcej warzyw i grzybów mrożonych (o 46,2%), przetworów warzywnych i grzybowych (o 38,6%), w tym kapusty kwaszonej (o 8,3%) oraz warzyw świeżych i chłodzonych (o 8,4%), w tym cebuli (o 7,95%), pomidorów (o 17,2%), warzyw z rodziny kalafiorowatych (o 30,0%) oraz pozostałych warzyw i grzybów (o 38,0%). Z kolei mieszkańcy wsi, w porównaniu z mieszkańcami miast, spożywali więcej: buraków (o 27,3%), kapusty (o 27,3%), ogórków (o 10%) i marchwi (o 2,8%).

Spożycie soków warzywnych i owocowo-warzywnych w gospodarstwach domowych zlokalizowanych w mieście wynosiło 1,56 l na osobę rocznie i było o 18,2% wyższe niż w gospodarstwach domowych zlokalizowanych na wsi.

Aneks 1. Produkcja wybranych owoców deserowych w UE-27 według gatunków (tys. t)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jabłka	9 595	13 333	11 585	11 957	12 405	12 560	12 064
Pomarańcze	6 206	6 515	6 102	6 389	6 586	5 881	5 721
Mandarynki	2 255	2 101	1 936	2 150	2 052	1 944	2 049
Gruszki	2 395	2 587	2 098	2 368	1 905	2 063	1 823
Brzoskwinie	2 906	2 640	2 764	2 529	2 160	2 299	2 202
Winogrona deserowe	1 692	1 788	1 747	1 748	1 720	1 676	1 420
Cytryny	1 419	1 638	1 453	1 715	1 626	1 487	1 750
Nektaryny	1 456	1 198	1 285	1 017	907	961	1 113
Śliwy	1 290	1 764	1 625	1 640	1 572	1 473	1 517
Truskawki	1 155	1 154	1 186	1 119	1 197	1 197	1 214
Wiśnie i czereśnie	733	983	873	827	843	933	850
Oliwki stołowe	879	901	701	826	925	630	824
Kiwi	960	939	935	953	866	971	836
Morele	791	709	771	571	510	637	608
Porzeczki	176	223	174	196	204	200	179
Migdały	371	466	475	561	508	411	485
Kasztany jadalne	266	296	309	324	309	302	312
Maliny	199	193	171	205	213	212	198
Orzechy laskowe	162	168	132	174	118	133	151
Orzechy włoskie	156	183	171	182	221	239	193
Grejpfruty	115	103	103	113	115	108	116
Awokado	103	100	123	127	152	148	139
Figi	72	84	94	106	94	74	74
Borówka amerykańska	87	106	134	153	174	195	184

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych Eurostatu. Pobrane 2 grudnia 2024 z <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Aneks 2. Produkcja owoców deserowych w UE-27 według państw (tys. t)

Kraje	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Austria	275	577	330	381	300	358	263
Belgia	454	660	640	616	665	648	649
Bułgaria	240	249	253	220	246	241	197
Chorwacja	112	176	154	147	126	127	130
Cypr	111	100	91	85	82	80	76
Czechy	126	189	130	143	141	162	126
Dania	40	52	43	58	49	61	43
Estonia	3	5	4	4	4	8	3
Finlandia	22	26	30	26	28	27	25
Francja	3 020	2 924	3 010	3 082	2 660	3 059	3 200
Grecja	3 817	3 771	3 653	3 844	3 360	3 867	3 272
Hiszpania	12 358	12 679	11 921	12 125	12 387	9 971	11 320
Holandia	659	776	764	737	709	712	668
Irlandia	29	26	26	26	23	31	29
Litwa	86	94	42	68	51	67	50
Luksemburg	1	3	2	2	1	2	2
Łotwa	11	17	15	20	14	16	11
Malta	4	4	3	2	2	2	3
Niemcy	847	1 561	1 330	1 352	1 301	1 384	1 241
Polska	3 160	5 078	3 938	4 532	5 063	5 372	4 932
Portugalia	1 214	1 125	1 351	1 194	1 439	1 253	1 177
Rumunia	1 076	1 852	1 511	1 611	1 724	1 496	1 477
Słowacja	39	53	43	35	37	38	34
Słowenia	25	105	69	82	29	65	41
Szwecja	41	49	41	49	51	50	51
Węgry	735	936	743	583	703	566	677
Włochy	1 176	9 372	9 427	9 771	9 111	9 746	9 130

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych Eurostatu. Pobrane 2 grudnia 2024 z <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Aneks 3. Produkcja wybranych warzyw w UE-27 według gatunków (tys. t)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pomidory	17 751	16 708	17 040	16 667	17 930	15 551	15 996
Cebula	6 345	5 435	6 550	6 657	7 205	6 183	6 337
Marchew	4 893	4 480	4 737	4 819	5 246	4 413	4 383
Kapusta biała	3 622	3 258	3 258	3 055	3 025	2 694	2 670
Arbuzy	3 204	3 192	3 010	2 905	3 146	2 686	2 779
Ogórki	2 245	2 291	2 381	2 599	2 533	2 412	2 402
Korniszony	420	411	372	315	311	282	288
Salata głowiasta	2 399	2 327	2 402	2 337	2 444	2 273	2 173
Papryka	2 710	2 656	2 844	2 941	3 200	3 110	2 840
Kalafiory i brokuły	2 279	2 237	2 157	2 190	2 160	1 969	1 925
Melony	1 795	1 791	1 723	1 766	1 807	1 624	1 807
Grzyby uprawne	1 050	1 053	1 069	1 209	1 258	1 098	1 037
Cukinie	1 511	1 536	1 552	1 701	1 698	1 596	1 560
Cykorია	1 117	1 487	1 286	1 308	1 339	1 253	974
Groch zielony	835	759	855	801	907	813	783
Fasola	1 121	1 054	975	975	1 135	978	925
Pory	796	681	726	725	784	679	723
Selery	283	278	287	281	340	328	317
Buraki ćwikłowe	835	768	806	813	817	755	807
Karczochy	664	667	635	610	630	610	582
Bakłazan	771	816	804	892	875	838	832
Szpinak	618	664	664	640	759	675	535
Endywia	384	390	373	368	355	305	334
Czosnek	396	399	399	414	470	401	320
Szparagi	328	328	316	311	316	298	290
Kapusta brukselska	169	160	175	176	197	162	143
Rzodkiewki	275	253	252	262	268	250	247
Dynia i tykwa	562	549	585	909	999	1 033	1 044

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych Eurostatu. Pobrane 2 grudnia 2024 z <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Aneks 4. Produkcja warzyw w UE-27 według państw (tys. t)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Austria	598	563	611	645	675	674	651
Belgia	2 105	2 041	2 222	2 188	2 495	2 190	2 118
Bułgaria	555	575	551	455	488	452	470
Chorwacja	179	185	166	200	169	160	164
Cypr	84	83	78	77	79	72	73
Czechy	242	199	226	252	275	246	284
Dania	331	279	282	277	262	245	239
Estonia	36	39	58	53	44	38	37
Finlandia	267	265	293	296	278	285	265
Francja	5 549	5 654	5 552	6 033	6 429	5 925	5 744
Grecja	2 794	2 669	2 201	2 451	2 457	2 113	1 937
Hiszpania	15 040	14 534	15 439	14 827	15 927	13 871	13 511
Holandia	5 339	4 596	5 328	5 267	5 597	4 782	4 782
Irlandia	141	138	151	152	163	156	147
Litwa	176	196	218	209	228	247	205
Luksemburg	2	3	4	4	4	6	8
Łotwa	61	58	77	85	65	67	66
Malta	55	54	49	47	45	44	46
Niemcy	3 952	3 450	3 904	3 888	4 259	3 768	3 936
Polska	5 734	5 285	5 036	5 190	5 285	5 322	5 155
Portugalia	2 577	2 112	2 345	2 492	3 011	2 486	2 765
Rumunia	2 471	2 615	2 384	2 303	2 323	1 433	1 377
Słowacja	96	106	126	123	148	134	143
Słowenia	96	101	120	135	115	91	75
Szwecja	342	307	345	393	407	384	368
Węgry	1 657	1 520	1 493	1 424	1 398	1 232	1 438
Włochy	12 755	12 648	12 778	13 186	13 467	12 349	12 819

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych Eurostatu. Pobrane 2 grudnia 2024 z <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Aneks 5. Polski eksport jabłek

Kraje	2021/22			2022/23			2023/24 ^a		
	ilość tys. t	wartość mln EUR	cena EUR/kg	ilość tys. t	wartość mln EUR	cena EUR/kg	ilość tys. t	wartość mln EUR	cena EUR/kg
UE-14	276,5	91,3	0,33	235,2	99,5	0,42	301,3	148,8	0,49
Niemcy	119,0	29,1	0,24	65,9	19,0	0,29	97,2	41,7	0,43
Holandia	37,4	14,0	0,37	26,5	11,2	0,42	48,4	21,5	0,45
Francja	38,3	12,9	0,34	25,6	11,3	0,44	40,4	19,0	0,47
Szwecja	20,3	9,5	0,47	26,8	14,4	0,54	29,0	19,0	0,66
Hiszpania	13,5	6,4	0,48	36,6	19,8	0,54	23,6	15,1	0,64
Austria	6,2	1,6	0,25	14,2	2,8	0,20	14,4	4,0	0,27
Finlandia	11,7	4,2	0,36	14,6	6,3	0,43	14,3	8,1	0,57
Belgia	9,4	3,6	0,38	3,6	2,0	0,57	9,9	5,3	0,54
Włochy	5,6	2,3	0,42	3,6	2,1	0,58	8,6	4,6	0,54
UE-13	186,3	76,0	0,41	241,1	97,3	0,40	203,5	111,8	0,55
Rumunia	61,7	26,8	0,44	74,4	34,3	0,46	57,4	31,8	0,55
Czechy	29,4	12,9	0,44	21,2	9,7	0,46	32,5	19,0	0,58
Węgry	19,7	7,2	0,36	55,6	16,2	0,29	27,6	13,5	0,49
Litwa	19,5	6,8	0,35	27,5	8,7	0,32	18,6	9,1	0,49
Łotwa	14,8	5,5	0,37	15,6	6,6	0,43	16,3	8,5	0,52
Słowacja	11,8	5,8	0,49	12,7	6,7	0,53	15,9	10,3	0,65
Bułgaria	9,0	3,4	0,38	10,6	5,1	0,48	14,3	8,2	0,57
Estonia	6,2	2,4	0,38	9,8	4,1	0,42	8,2	4,5	0,55
Chorwacja	7,9	2,9	0,37	10,3	4,4	0,43	7,3	3,9	0,53
WNP	137,2	49,3	0,36	111,3	42,9	0,39	102,3	45,9	0,45
Kazachstan	57,8	19,2	0,33	57,5	21,7	0,38	61,3	26,7	0,44
Białoruś	63,2	21,7	0,34	38,7	13,9	0,36	29,5	12,6	0,43
Uzbekistan	3,6	1,8	0,50	3,8	2,6	0,68	6,4	4,3	0,66
Kirgistan	0,6	0,2	0,40	7,1	2,6	0,37	4,0	1,8	0,45
Pozostałe	245,7	108,5	0,44	214,0	112,4	0,53	196,4	132,0	0,67
Egipt	153,9	63,4	0,41	78,2	32,1	0,41	46,5	27,5	0,59
Indie	15,5	8,9	0,57	34,2	19,9	0,58	34,6	24,7	0,71
Wielka Brytania	16,2	9,2	0,57	19,7	11,7	0,60	26,5	18,4	0,69
Mongolia	12,7	5,4	0,42	14,1	6,1	0,44	15,7	8,4	0,54
Jordania	13,0	6,2	0,47	8,1	4,4	0,54	12,9	8,7	0,67
Arabia Saudyjska	3,5	2,4	0,69	9,8	7,9	0,80	12,5	11,0	0,88
Norwegia	4,7	2,7	0,56	7,0	4,4	0,63	7,2	5,0	0,69
ZEA	4,4	2,9	0,67	10,5	7,8	0,75	6,0	5,1	0,86
Bośnia i Hercegowina	3,5	1,0	0,28	4,9	1,5	0,31	5,8	2,1	0,36
Kolumbia	0,1	0,1	0,75	2,9	2,6	0,90	5,3	5,0	0,94
Libia	0,9	0,4	0,44	2,0	1,2	0,62	4,7	3,1	0,65
Ogółem	845,7	325,1	0,38	801,6	352,1	0,44	803,5	438,5	0,55

^a dane nieostateczne

Źródło: opracowanie IERIGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Aneks 6. Eksport mrożonych owoców i warzyw z Polski

Wyszczególnienie	2020/21		2021/22		2022/23		2023/24 ^a	
	ilość tys. t	cena EUR/kg	ilość tys. t	cena EUR/kg	ilość tys. t	cena EUR/kg	ilość tys. t	cena EUR/kg
Mrożone owoce	353,0	1,42	361,9	1,92	325,6	2,09	328,6	1,66
Truskawki	77,4	1,50	83,3	1,59	62,7	1,96	65,5	1,70
Maliny	56,5	2,16	54,3	4,35	50,1	3,82	41,8	2,31
Porzeczki czarne	34,1	0,97	33,2	1,44	28,2	1,95	33,9	1,23
Porzeczki czerwone	19,6	0,68	22,0	0,69	20,7	0,83	23,5	0,69
Agrest	6,1	1,11	7,7	1,14	6,7	1,43	9,7	1,34
Jagody	15,6	2,71	15,1	3,28	14,6	3,20	14,0	2,65
Wiśnie	56,5	0,94	55,0	1,08	57,7	1,35	59,2	1,34
Pozostałe	87,1	1,31	91,2	1,61	84,8	1,90	80,9	1,87
Mrożone warzywa	414,2	0,66	432,0	0,71	437,9	0,98	386,0	1,04
Fasola	26,7	0,67	23,7	0,71	31,0	0,82	24,2	0,97
Groszek	31,6	0,75	33,8	0,80	43,7	0,94	35,9	1,05
Pozostałe warzywa strączkowe	1,0	0,88	0,3	1,20	1,0	1,10	1,7	1,29
Kukurydza	18,8	0,88	27,1	0,90	29,7	1,15	25,3	1,27
Szpinak	7,4	0,61	7,4	0,72	8,2	1,01	5,8	0,92
Pomidory	13,2	0,50	15,9	0,55	16,4	0,73	15,5	0,80
Pozostałe warzywa pojedyncze	260,5	0,57	277,2	0,65	266,8	0,95	237,2	1,01
Mieszanki	54,9	1,00	46,7	0,99	41,1	1,25	40,5	1,24

^a dane nieostateczne

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Aneks 7. Eksport mrożonych owoców z Polski

Wyszczególnienie	2020/21		2021/22		2022/23		2023/24 ^a	
	ilość tys. t	cena EUR/kg	ilość tys. t	cena EUR/kg	ilość tys. t	cena EUR/kg	ilość tys. t	cena EUR/kg
Ogółem	353,0	1,42	361,9	1,92	325,6	2,09	328,6	1,66
Niemcy	108,6	1,42	112,1	1,90	100,3	1,90	91,2	1,54
Białoruś	49,7	0,43	28,7	0,58	27,7	0,94	29,7	0,70
Holandia	32,1	1,54	36,7	1,88	31,3	2,27	29,4	1,73
Belgia	26,0	1,53	29,7	2,22	24,8	2,29	27,3	1,80
Francja	24,2	1,91	27,9	2,40	24,7	2,58	25,6	2,05
Wielka Brytania	18,1	1,86	18,7	2,38	15,6	2,77	17,3	2,05
Szwecja	13,4	1,99	16,4	2,35	13,3	2,44	13,5	2,00
Austria	10,1	1,33	11,2	1,57	8,6	2,04	9,8	1,61
Serbia	7,5	1,30	7,6	1,60	7,9	1,74	9,0	1,28
Rosja	0,0	2,63	1,9	1,48	4,5	1,56	7,3	1,38
Dania	10,0	1,89	9,3	2,51	7,6	2,85	7,0	2,43
Norwegia	6,5	2,06	6,3	2,69	7,2	2,96	6,6	2,33
Włochy	3,9	1,52	4,1	2,04	6,0	2,13	5,5	1,53
Republika Czeska	4,5	1,54	4,3	1,78	3,8	2,03	4,7	1,75
Finlandia	4,5	1,78	3,6	2,07	3,5	2,44	4,0	1,88

^a dane nieostateczne

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Aneks 8. Eksport zagęszczonego soku jabłkowego z Polski

Wyszczególnienie	2020/21		2021/22		2022/23		2023/24 ^a	
	ilość tys. t	cena EUR/kg	ilość tys. t	cena EUR/kg	ilość tys. t	cena EUR/kg	ilość tys. t	cena EUR/kg
Ogółem	189,6	1,22	287,3	1,14	316,1	1,37	249,4	1,67
Niemcy	89,0	1,20	101,9	1,13	104,8	1,34	100,2	1,64
Wielka Brytania	28,0	1,22	37,5	1,14	37,4	1,38	38,5	1,73
Holandia	26,2	1,23	35,4	1,16	32,7	1,41	23,0	1,72
Francja	6,5	1,23	13,8	1,18	18,4	1,47	13,5	1,74
Austria	9,5	1,20	28,4	1,10	27,4	1,17	12,3	1,60
USA	2,3	1,01	23,8	1,09	30,0	1,65	11,0	1,69
Szwecja	3,8	1,36	4,6	1,23	5,3	1,37	6,3	1,72
Irlandia	2,5	1,10	5,9	1,14	6,2	1,39	5,4	1,62
Czechy	0,8	1,34	1,3	1,11	4,1	0,70	5,0	0,87
Hiszpania	2,6	1,23	6,2	1,22	6,9	1,51	4,5	1,75
Norwegia	3,3	1,27	2,3	1,21	3,1	1,31	4,3	1,65
Dania	3,9	1,31	3,6	1,19	6,0	1,22	4,0	1,64
Belgia	1,8	1,37	1,8	1,21	3,4	1,51	3,8	1,79
Rosja	0,2	1,34	2,9	1,01	10,6	1,25	2,9	1,53

^a dane nieostateczne

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Aneks 9. Eksport mrożonych warzyw z Polski

Wyszczególnienie	2020/21		2021/22		2022/23		2023/24 ^a	
	ilość tys. t	cena EUR/kg	ilość tys. t	cena EUR/kg	ilość tys. t	cena EUR/kg	ilość tys. t	cena EUR/kg
Ogółem	414,2	0,66	432,0	0,71	437,9	0,98	386,0	1,04
Niemcy	99,4	0,60	105,9	0,64	103,3	0,88	96,0	0,93
Belgia	34,4	0,61	38,3	0,68	49,2	0,95	40,4	1,04
Francja	36,1	0,62	36,6	0,68	38,3	0,95	34,5	0,99
Wielka Brytania	41,3	0,52	50,3	0,64	42,2	0,95	27,1	1,02
Czechy	21,3	0,74	21,5	0,70	21,4	0,88	17,1	0,97
USA	22,5	0,65	18,7	0,74	18,6	0,91	16,4	0,92
Szwecja	9,9	0,70	9,7	0,74	11,1	1,10	14,3	1,17
Rumunia	13,5	1,00	12,8	1,02	15,5	1,25	14,2	1,31
Włochy	8,8	0,61	11,5	0,67	12,3	0,94	12,2	1,00
Ukraina	10,4	0,87	12,0	0,92	10,9	1,08	9,2	1,21
Węgry	9,6	0,83	11,6	0,80	16,8	0,97	8,9	1,03
Holandia	9,0	0,63	7,3	0,65	6,7	0,95	8,4	1,03
Słowacja	6,9	0,86	9,1	0,89	7,5	1,31	7,7	1,34
Finlandia	5,8	0,70	6,2	0,74	6,7	1,10	6,7	1,18
Kanada	6,8	0,66	9,5	0,71	6,9	1,03	6,4	1,11
Białoruś	24,0	0,57	15,5	0,64	8,0	0,95	6,1	1,00

^a dane nieostateczne

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie niepublikowanych danych MF.

Aneks 10. Import owoców i ich przetworów z Ukrainy

Wyszczególnienie	2020/21		2021/22		2022/23		2023/24 ^a	
	ilość tys. t	wartość mln EUR	ilość tys. t	wartość mln EUR	ilość tys. t	wartość mln EUR	ilość tys. t	wartość mln EUR
Owoce świeże	10,3	10,9	5,1	11,1	3,8	10,9	3,7	9,6
Borówki	0,4	1,8	0,6	2,7	1,5	5,4	1,0	4,4
Orzechy	1,4	5,9	1,1	5,4	0,9	3,3	0,9	3,7
Maliny	0,5	0,9	0,4	1,5	0,4	1,0	0,4	0,4
Truskawki	0,4	0,3	0,3	0,4	0,1	0,2	0,2	0,2
Arbuzy	6,9	1,3	1,8	0,3	–	–	–	–
Pozostałe	0,7	0,7	0,9	0,8	0,9	1,0	1,2	0,9
Przetwory owocowe	31,3	64,8	54,4	149,1	86,9	174,3	58,5	97,4
Mrożone maliny	11,6	25,8	18,2	77,0	27,5	71,7	20,6	30,5
Mrożone jagody	7,2	19,0	8,1	27,0	10,7	30,9	9,2	17,8
Mrożone truskawki	1,0	1,5	3,4	5,4	2,9	5,7	1,9	3,2
Zagęszczony sok jabłkowy	2,9	2,8	11,7	12,1	35,2	43,4	22,0	31,9
Pozostałe	8,6	15,7	13,0	27,6	10,6	22,6	4,8	14,0
OGÓŁEM	41,6	75,7	59,6	160,2	90,7	185,2	62,1	107,0

^a dane nieostateczne

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych MF.

Aneks 11. Polski eksport owoców i ich przetworów do Ukrainy

Wyszczególnienie	2020/21		2021/22		2022/23		2023/24 ^a	
	ilość tys. t	wartość mln EUR	ilość tys. t	wartość mln EUR	ilość tys. t	wartość mln EUR	ilość tys. t	wartość mln EUR
Owoce świeże	72,2	56,8	68,3	61,7	56,4	67,8	52,7	66,9
Reeksport owoców południowych	54,7	47,5	55,2	52,0	46,9	57,3	46,5	59,2
– owoce cytrusowe	24,7	16,1	24,8	18,4	23,1	22,1	19,4	19,6
– awokado	6,1	10,3	6,6	11,5	7,3	15,9	6,9	16,4
– owoce kaki	6,6	5,3	6,9	5,6	2,1	2,3	5,2	5,5
Jabłka	11,1	2,4	6,6	1,5	3,9	2,1	2,3	1,2
Pozostałe	6,4	6,8	6,5	8,1	5,6	8,4	3,8	6,5
Przetwory owocowe	9,9	15,9	12,2	18,4	15,6	19,3	11,9	17,7
Mrożone owoce	2,9	3,8	3,0	4,5	1,5	2,8	3,7	5,4
Soki	3,9	3,7	6,2	5,7	11,7	9,2	6,3	5,8
Pozostałe	3,1	8,4	3,0	8,3	2,4	7,3	1,8	6,4
OGÓŁEM	82,1	72,7	80,5	80,1	72,0	87,1	64,5	84,6

^a dane nieostateczne

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych MF.

Aneks 12. Polski import warzyw i ich przetworów z Ukrainy

Wyszczególnienie	2020/21		2021/22		2022/23		2023/24 ^a	
	ilość tys. t	wartość mln EUR	ilość tys. t	wartość mln EUR	ilość tys. t	wartość mln EUR	ilość tys. t	wartość mln EUR
Warzywa świeże	6,1	6,5	2,2	3,4	1,4	2,8	0,9	0,9
Pomidory	1,1	2,0	0,5	1,0	0,1	0,4	0,2	0,5
Ogórki	2,8	3,1	1,2	1,7	1,1	2,2	0,3	0,3
Pozostałe	2,3	1,4	0,4	0,6	0,2	0,1	0,4	0,2
Przetwory warzywne	30,1	22,4	18,4	15,3	8,1	8,3	14,8	23,2
Koncentrat pomidorowy	28,5	20,9	17,0	13,9	5,3	5,3	13,3	21,1
Pozostałe	1,6	1,4	1,4	1,3	2,8	3,1	1,4	2,1
OGÓŁEM	36,3	28,8	20,6	18,7	9,5	11,1	15,7	24,1

^a dane nieostateczne

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych MF.

Aneks 13. Polski eksport warzyw i ich przetworów do Ukrainy

Wyszczególnienie	2020/21		2021/22		2022/23		2023/24 ^a	
	ilość tys. t	wartość mln EUR	ilość tys. t	wartość mln EUR	ilość tys. t	wartość mln EUR	ilość tys. t	wartość mln EUR
Warzywa świeże	27,6	24,9	114,8	59,5	121,7	84,8	36,2	39,8
Pomidory	7,5	4,8	15,1	14,3	16,2	16,9	10,8	11,1
Cebula	2,5	1,7	28,0	8,3	54,3	26,9	7,6	5,8
Warzywa saładowe	7,7	7,6	6,1	6,7	6,1	10,1	6,8	9,4
Marchew	0,1	0,0	19,5	5,2	20,3	7,9	1,2	0,5
Kapusta	0,0	0,0	19,0	6,7	7,6	3,1	0,1	0,1
Buraki ćwikłowe	0,4	0,1	14,1	3,9	1,7	0,9	0,9	0,4
Pozostałe	9,5	10,6	13,0	14,4	15,4	19,0	8,9	12,4
Przetwory warzywne	14,8	15,8	18,2	19,7	20,3	27,4	17,0	25,3
Mrożone warzywa	10,4	9,1	12,0	11,1	10,9	11,8	9,2	11,1
Przetwory pomidorowe	1,2	1,3	2,0	2,3	2,9	4,9	1,3	2,2
Konserwy	2,5	3,9	3,2	4,6	4,7	7,5	5,9	10,5
Pozostałe	0,7	1,4	1,0	1,8	1,7	3,2	0,6	1,5
OGÓŁEM	42,4	40,6	133,0	79,2	142,0	112,3	53,3	65,1

^a dane nieostateczne

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych MF.

Aneks 14. Udział Polski i Ukrainy w unijnym w imporcie wybranych produktów

Wyszczególnienie	2014–2017	2018–2021	2022	2023	2014–2017	2018–2021	2022	2023
	według wolumenu (tys. t)				według wartości (mln EUR)			
ZAGĘSZCZONY SOK JABŁKOWY								
– łączny import UE	667,8	583,7	550,1	420,2	636,3	616,9	639,1	605,9
– udział Ukrainy (%)	9,0	6,0	14,3	13,0	6,0	6,1	14,0	11,9
– udział Polski (%)	26,7	27,8	32,4	32,8	27,7	28,4	33,4	34,1
MROŻONE MALINY								
– łączny import UE	208,1	220,6	194,9	196,0	496,7	502,0	874,3	597,4
– udział Ukrainy (%)	2,4	7,9	16,7	21,6	1,6	8,6	13,1	11,6
– udział Polski (%)	20,3	16,7	16,1	15,9	18,3	15,9	16,2	15,6

Źródło: opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych Eurostatu.

W serii **Analizy Rynkowe** w planie wydawniczym 2024 ukażą się następujące raporty:

Edycja wiosenna:

Rynek cukru
Rynek drobiu
Rynek mleka
Rynek owoców i warzyw
Rynek rzepaku
Rynek środków produkcji dla rolnictwa
Rynek zbóż

Edycja jesienna:

Rynek drobiu
Rynek mleka
Rynek owoców i warzyw
Rynek pasz
Rynek ryb
Rynek rzepaku
Rynek zbóż
Rynek ziemniaka

WARUNKI SPRZEDAŻY I PRENUMERATY

Istnieje możliwość zakupu archiwalnych edycji czasopism.

Pełna oferta wydawnicza dostępna na stronie: <https://ierigz-publikacje.pl>

Rabat 20% dla wszystkich uczelni obowiązuje do końca 2024 roku.

Zamówienia na prenumeratę i sprzedaż pojedynczych numerów można przesyłać:

- mailem na adres: dw@ierigz.waw.pl
- w sklepie internetowym: <https://ierigz-publikacje.pl>
- pocztą na adres:
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowy Instytut Badawczy,
Dział Informacji i Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
- publikacje można również kupić w Dziale Informacji i Wydawnictw IERiGŻ PIB,
ul. Świętokrzyska 20 – wejście od ul. Szkolnej 2/4, parter, pok. 3,
sprzedaż od poniedziałku do piątku w godz. 9⁰⁰–15⁰⁰.

W związku z dofinansowaniem przez MRiRW **Analizy Rynkowe** wydane w II półroczu 2024 r. (tzw. edycji jesiennej) dostępne są bezpłatnie.

Kontakt:

Dział Informacji i Wydawnictw IERiGŻ PIB, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel. (22) 505 46 85, 505 45 26; e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Usługi wydawnicze i poligraficzne

Ponad 40 lat doświadczenia,
profesjonalne doradztwo i obsługa,
szybkie realizacje zleceń.

Projektowanie graficzne, skład DTP,
profesjonalna korekta i redakcja tekstów.

Drukujemy: książki, broszury,
czasopisma, materiały szkoleniowe,
ulotki, wizytówki, papiery firmowe,
notesy, foldery reklamowe, zaproszenia,
dyplomy, certyfikaty itp.

Nowoczesne systemy druku cyfrowego:
Xerox PrimeLinkB125,
Xerox Versant 180 press.

Usługi introligatorskie: szycie,
bindowanie, uszlachetnianie,
klejenie, perforowanie itp.

Zapraszamy do współpracy

**INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ**
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

22 505 45 26
22 505 44 30

poligrafia@ierigz.waw.pl

EGZEMPLARZ
BEZPŁATNY

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
Państwowy Instytut Badawczy,
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa;
tel. (22) 505 45 18; e-mail: ierigz@ierigz.waw.pl
<http://www.ierigz.waw.pl>